

**British
Waterways
Dyfrffyrdd
Prydain**

**Dyfrffyrdd Prydain
Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2006/07**

Adroddiad Blynyddol a gyflwynwyd i'r Senedd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig wrth arfer y pwerau a roddwyd iddo gan adran 24 (3) a 27 (8) o Ddeddf Trafnidiaeth 1962

[Frontcover]

British Waterways – Dyfrffyrdd Prydain
Annual Report & Accounts 2006/07 – Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2006/07

Waterways GREAT VALUE FOR THE NATION – Dyfrffyrdd GWERTH ARDDERCHOG I'R GENEDL

ANNUAL REPORT & ACCOUNTS 2006/07 – ADRODDIAD BLYNYDDOL A CHYFRIFON 2006/07

“Yn ystod yr ychydig flynyddoedd diwethaf bu cynnydd sylweddol yn y modd y mae pobl wedi defnyddio ein camlesi a'n dyfrffyrdd, ac mae Dyfrffyrdd Prydain wedi gwneud gwaith ardderchog.”
Tony Blair, Prif Weinidog (1997-2007), mis Rhagfyr 2006

Front cover: central Birmingham now – Clawr blaen: canol Birmingham heddiw
Below: central Birmingham before regeneration – Isod: canol Birmingham cyn ei adfywio

“The revival of the canal network - “Mae adfywiad y rhwydwaith camlesi yn llwyddiant masnachol a diwylliannol... dangosodd Dyfrffyrdd Prydain ei fod yn fedrus wrth wireddu cyfleoedd masnachol heb ddinistrio hanfod y camlesi.”

The Times, 1 Mehefin 2007

Waterways Infrastructure – Y Seilwaith Dyfrffyrdd

“Mae gan Ddyfrffyrdd Prydain yr ystad drydedd fwyaf o strwythurau rhestredig yn y wlad. Mae wedi ymrwymo i ddiogelu a gwella gwerth treftadaeth y dyfrffyrdd tra'n eu gwneud yn ddiogel ac yn hygyrch i filynnau o bobl.”

Dr Simon Thurley, prif weithredwr, English Heritage

Expanding waterways network – Ehangu'r rhwydwaith dyfrffyrdd

“Y dyfrffyrdd yw prif wythiennau'r Parc Olympaidd a chânt eu hadnewyddu a'u hadfer wrth i ni greu un o'r parciau trefol mwyaf yn Ewrop ers 150 mlynedd, felly bydd Dyfrffyrdd Prydain yn parhau i fod yn bartner allweddol ar y ffordd i 2012.”

David Higgins, prif weithredwr, Awdurdod Gweithredu'r Gemau Olympaidd

Public benefit and appreciation – Budd a gwerthfawrogiad cyhoeddus

“Mae dyfrffyrdd Prydain yn un o asedau twristiaeth mawr y genedl. Maent yn rhoi mynediad unigryw i deithwyr i gefn gwlad heb ei ddifetha yn ogystal â'n galluogi i ddeall sut y harneisiodd Prydain ei hafonydd a'i chamlesi i

gyflymu'r Chwyldro Diwydiannol. Ym myd twristiaeth gynaliadwy, mae teithio ledled y wlad mewn cwch yn bleserus yn ogystal â bod yn gyfrifol!" Christopher Rodrigues CBE, cadeirydd, Visit Britain

Waterside regeneration – Adfywio glannau

'Bu'r dyfrffyrdd yn rhan hanfodol bwysig o'r gwaith o adfywio Manceinion ac maent yn parhau felly. Mae parhau â'r gwaith o'u hadfer a'u gwella yn allweddol bwysig er mwyn denu ffyniant newydd i'r ddinas. Ystyriwn fod Dyfrffyrdd Prydain a'i gyd-fentrau yn bartneriaid pwysig yn ein dyfodol.'

Syr Howard Bernstein, prif weithredwr, Cyngor Dinas Manceinion

The BW Team – Tîm Dyfrffyrdd Prydain

"Deuthum yma i weithio yn wreiddiol am ei fod yn gam da ymlaen yn fy ngyrfa...erbyn hyn mae'n llawer mwy na hynny...mae'n gyfle i mi ymwneud â rhywbeth rwy'n credu o ddifrif ynddo."

James Clifton, rheolwr datblygu economaidd a chymdeithasol, Dyfrffyrdd Prydain

Waterway Income – Incwm o'r Dyfrffyrdd

"Mae'r Ymddiriedolaeth Ddyfrffyrdd yn gweithio ochr yn ochr â Dyfrffyrdd Prydain i gynyddu mwynhad y cyhoedd o ddyfrffyrdd mewndirol. Mae gallu Dyfrffyrdd Prydain i godi incwm masnachol yn ogystal â'r grantiau y mae'n eu derbyn gan y llywodraeth yn sicrhau bod y cyhoedd yn cael mwy byth o werth a budd o'i dyfrffyrdd."

Roger Hanbury, prif weithredwr, Yr Ymddiriedolaeth Ddyfrffyrdd

Waterway Resonsibility – Cyfrifoldeb dros y Dyfrffyrdd

"Mae Dyfrffyrdd Prydain yn sefydliad amgylcheddol pwysig. Nid yn unig y mae ganddo raglenni dynoedig ar waith i wella bioamrywiaeth gyfoethog y dyfrffyrdd, ond mae hefyd yn dechrau gweithredu cynlluniau a gaiff effaith gadarnhaol o ran lleihau ei ollyngiadau carbon yn y dyfodol."

Barbara Young, prif weithredwr, Asiantaeth yr Amgylchedd

Scotland Review – Adolygiad o'r Alban

"Mae camlesi'r Alban wedi gweddnwid yn ddifawr yn ystod yr ychydig flynyddoedd diwethaf ac mae hyn yn arbennig o amlwg yn yr Iseldiroedd. Bu ymagwedd bartneriaeth gref yn allweddol i'r llwyddiant hwn ac edrychaf ymlaen at barhau i weithio'n agos gyda Dyfrffyrdd Prydain a'n partneriaid eraill i sicrhau bod ein dyfrffyrdd mewndirol yn parhau i ddarparu amrywiaeth o fanteision economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol ar gyfer pobl yr Alban."

Stuart Ogg, cyfarwyddwr gweithrediadau, Scottish Enterprise Forth Valley a chadeirydd Grwp Llywio Camlesi Iseldiroedd yr Alban

Ein canlyniadau ariannol

Y prif bwyntiau ariannol cyfunol £m

	2006/07	2005/06
Incwm masnachu		
Incwm ar gyfer gwaith adfer ac incwm gan drydydd partion		
Grantiau'r Llywodraeth		
Cyfanswm y refeniw		
Elw/(colled) ar weithgareddau gweithredol		
cyn treth		
ar ôl treth		
Elw ar weithgareddau eiddo anweithredol		
cyn treth		
ar ôl treth*		
Cronfeydd wrth gefn y Grwp		
* trosglwyddwyd i'r gronfa gyfalaf wrth gefn		

Contents – Cynnwys

02	Datganiad y Cadeirydd
04	Cyflwyniad y Prif Weithredwr
06	Seilwaith dyfrffyrdd
08	Ehangu'r rhwydwaith dyfrffyrdd
10	Budd a gwerthfawrogiad cyhoeddus
12	Adfywio glannau
14	Tîm Dyfrffyrdd Prydain
16	Incwm o Ddyfrffyrdd
18	Cyfrifoldeb dros y dyfrffyrdd
22	Adolygiad yr Alban
26	Aelodau a chyfarwyddwyr gweithredol y Bwrdd
28	Adolygiad ariannol
35	Cyfrifon
	Map a manylion cyswllt

Mae Dyfrffyrdd Prydain yn gorfforaeth gyhoeddus sy'n atebol i Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Defra) yng Nghymru a Lloegr, a Gweithrediaeth yr Alban yn yr Alban. Rydym yn rheoli rhwydwaith o gamlesi ac afonydd sy'n 2,200 milltir o hyd ac yn 200 mlwydd oed.

Y Gweinidog dros Ddyfrffyrdd Mewndirol, Cymru a Lloegr

Barry Gardiner AS

Y Gweinidog dros Ddrafnidiaeth, Seilwaith a Newid Hinsawdd, yr Alban

Stewart Stevenson MSP (o fis Mai 2007)

Y Gweinidog dros Ddrafnidiaeth a Thelathrebu, yr Alban

Tavish Scott MSP (tan fis Mai 2007)

Cynnwys 1

[page 2]

“Bu'r llynedd yn flwyddyn anodd ond serch hynny llwyddwyd i gyflawni cryn dipyn a chredaf i'r cyhoedd gael gwerth ardderchog am grant blynyddol y llywodraeth.”

Tony Hales, cadeirydd, Dyfrffyrdd Prydain

Datganiad y Cadeirydd

Rwyf wrth fy modd bod cyfraniad Dyfrffyrdd Prydain i'n cymdeithas wedi'i gydnabod mor eang unwaith eto eleni. Mae'r Prif Weinidog wedi sôn ar sawl achlysur am ein rôl wrth ddod â bywyd newydd ac adfywiad i'n dinasoedd mawr. Mewn arolwg diweddar dywedodd 94% o'r bobl fod dyfrffyrdd yn rhan bwysig o'n treftadaeth genedlaethol. Mae diogelu'r dreftadaeth honno tra'n ei datblygu i ddiwallu anghenion oes newydd a chymdeithas newydd yn dasg gyffrous.

Bu'r llynedd yn flwyddyn heriol ond serch hynny llwyddwyd i gyflawni cryn dipyn a chredaf i'r cyhoedd gael gwerth ardderchog am grant blynyddol y llywodraeth. Fe'n siomwyd gan benderfyniad Defra i dorri grantiau ond llwyddwyd i ymdopi â'r effaith fyrdymor trwy ail-amserlennu'r rhaglen gwaith mawr. Er mwyn sicrhau effeithlonrwydd yn y tymor hwy lleihawyd ein gweithlu o tua 140 o bobl fel rhan o'n rhaglen lleihau costau.

Hoffwn ddiolch i'r rhai sydd wedi gadael am eu cyfraniad, yn ogystal â'r tîm ardderchog sydd gennym ar hyn o bryd am ei ewyllys da ac am fod yn agored i ffyrdd newydd o weithio. Bydd yn bwysig cynllunio ar gyfer mwy o fuddsoddi mewn gwaith mawr yn y dyfodol i sicrhau'r seilwaith hirdymor y mae'r rhwydwaith cyfan yn dibynnu arno.

[right-hand column]

Cafwyd llawer o bwyntiau cadarnhaol. Wrth i'r genedl brofi un o'r hafau twymaf ers i gofnodion ddechrau 350 o flynyddoedd yn ôl, o'r braidd yr effeithiwyd ar y rhwydwaith. Bu'r mesurau monitro ac arbed dŵr a roddwyd ar waith, gan gynnwys mwy o waith ôl-bwmpio, yn dra effeithiol a gwerthfawrogydd ein 2,200 milltir o ddyfrffyrdd a llwybrau halio gan filiynau o bobl yn ystod y flwyddyn.

Dechreuodd gwaith ar lawer o'n cynlluniau adfer gan gynnwys Cysylltiad Lerpwl i adfywiogi'r ardal lan dwr erbyn Dinas Diwylliant 2008, a Loc Prescott, ar Afonydd Bow Back i adfer y dyfrffyrdd Olympaidd fel eu bod yn fordwadwy eto, i ddechrau i hyrwyddo symud deunyddiau adeiladu, ond wedyn i ddarparu canolbwynt o fannau cyhoeddus bywiog fel rhan o'r dreftadaeth adfywio yn Nwyrain Llundain. Yn yr Alban, agorodd y Gwir. Anrh. Michael Martin AS, Llefarydd Ty'r Cyffredin, y basn camlas newydd yn Port Dundas sydd wedi gwella'r ardal hon yng ngogledd Glasgow gryn dipyn. Cafodd y cynllun hwn gefnogaeth dda gan Weithrediaeth yr Alban sy'n ystyried bod Dyfrffyrdd Prydain yn bartner gwerthfawr yn ei hagenda ehangach.

O amgylch ein dyfrffyrdd, cyflymodd y gwaith adfywio yr ydym yn cymryd rhan uniongyrchol ynddo ac erbyn hyn amcangyfrifir ei fod yn werth £7 biliwn. Mae'r gwaith adfywio hwn yn dwyn cryn fanteision i gymunedau lleol, mae hefyd yn cynhyrchu arian i'w fuddsoddi yn ôl yn y dyfrffyrdd. Cyflawnir llawer o'r gwaith adfywio hwn trwy ein partneriaethau cyd-fenter mawr - ISIS, Glanfa Wood, Ceiau Caerloyw, Basn City Road, a Chei Caeredin.

Chairman's statement – Datganiad y Cadeirydd

[page 3]

1. Tony Hales, cadeirydd
2. Pobl yn mwynhau camlesi canol Birmingham

Mae cynlluniau pwysig yn cynnwys prosiectau trawsnewid mawr yng Nghaeredin, Manceinion, Leeds, Wakefield, Birmingham, Caerloyw a Llundain. Pan fyddant wedi'u cwblhau, bydd ein cynlluniau adfywio cyfredol yn darparu tua 13,500 o gartrefi newydd gerllaw'r dwr.

Ar hyn o bryd mae gennym ganiatâd cynllunio neu rydym wedi dechrau gwaith ar y safle ar gyfer 18 cynllun a fydd yn adfywio dros 33 hectar o dir llwyd, yn creu 4,4000 o gartrefi newydd (y bydd 324 ohonynt yn gartrefi fforddiadwy) ac yn galluogi defnyddio wyth adeilad hanesyddol at ddibenion economaidd unwaith eto.

Bu'r llynedd yn flwyddyn dda i'n hincwm masnachol, yr ydym yn fwyfwy dibynnol arno i gynnal a chadw'r dyfrffyrdd. Bu cryn gynnydd mewn ffioedd trwyddedau (yn rhannol oherwydd gwell gweithgarwch gorfodi), incwm o gyfleustodau ac yn arbennig incwm o eiddo. Gwnaeth ein gweithgareddau llai - tafarndai a marinas - gyfraniad cadarnhaol hefyd. Nid yn unig yr ydym am barhau i gynhyrchu incwm masnachol fel hyn ac mewn ffyrdd newydd ond erbyn hyn mae'n amlwg bod angen i ni wneud hynny.

Mae newid hinsawdd yn un o'r bygythiadau mwyaf i'r DU ac yn wir y byd. Mae'n fygythiad penodol i ddyfrffyrdd ond mae'n gyfle hefyd. Rydym eisoes yn cyfrannu cryn dipyn at well amgylchedd, er enghraifft trwy gynnig ffordd iach a gwell o gymudo, trwy gynnig diwrnod ardderchog allan yn yr ardal leol, gwyliau gwych yn y wlad hon yn lle gwyliau tramor, trwy ddiogelu ein cynefin naturiol a'n bywyd gwylt a thrwy addysgu ein pobl ifanc am werth yr amgylchedd naturiol.

[right-hand column]

Bydd ffyrdd newydd y gallwn gyfrannu trwy dechnoleg newydd, boed yn dechnoleg microgynhyrchu neu drosglwyddo ynni, defnydd mwy effeithiol o ddwr, neu drwy gynlluniau datblygu eiddo cynaliadwy eithriadol. Rydym yn benderfynol o chwarae ein rhan i greu gwell dyfodol i'n plant.

Wrth gloi, hoffwn ddiolch i'n cwsmeriaid o bob math, rydych wedi'n cefnogi a'n herio i wella ein perfformiad eleni. Hoffwn ddiolch i'r aelodau o'n bwrdd sy'n ymddeol, sef Helen Gordon, Derek Langslow ac Ian Darling am eu cyngor ardderchog, a'n cyfarwyddwyr gweithredol sy'n ymddeol, sef Derek Cochrane a John Lancaster am eu cyfraniadau effeithiol iawn. Hoffwn hefyd fanteisio ar y cyfle hwn i groesawu'r aelodau newydd o'n bwrdd, sef John Bridgeman, John Bywater, Nigel Hugill a Duncan Sutherland, sy'n meddu ar brofiad helaeth, ac unwaith eto pob un o'n pobl am eu hymrwymiad i'n cwsmeriaid a'n dyfrffyrdd.

Tony Hales
Cadeirydd

Datganiad y Cadeirydd

[page 4]

“Mae dyfrffyrdd mewndirol yn cynnig gwerth ardderchog i bobl Prydain. Byddwn yn parhau i ymgysylltu â llywodraeth genedlaethol, rhanbarthol a lleol i feithrin gwell dealltwriaeth o’u gwerth a chynyddu hyd yr eithaf ar eu cyfraniad i’r gymdeithas.”

Robin Evans, prif weithredwr, Dyfrffyrdd Prydain

Dyfrffyrdd Prydain
sicrhau gwerth ardderchog i’r genedl

Ein gweledigaeth

Ein huchelgais yw, erbyn 2012, y byddwn wedi creu rhwydwaith dyfrffyrdd estynedig, bywiog a hunangynhaliol, fwy neu lai, a ddefnyddir gan ddwywaith cymaint o bobl ag yn 2002. Ystyrir ei fod yn un o asedau cenedlaethol pwysicaf a mwyaf gwerthfawr y genedl. Caiff ymwelwyr eu swyno gan ansawdd y profiad ac o ganlyniad bydd llawer yn dod yn gyfranogwyr gweithredol.

Byddwn yn gwneud hyn trwy ganolbwyntio’n llwyr ar ein cwsmeriaid a thrwy ymrwymiad llwyr iddynt. Trwy ymchwilio i’r amrywiaeth eang o bobl sy’n ymweld â’n dyfrffyrdd a gwranddo arnynt, a’r nifer fawr o bobl sy’n rhedeg busnesau glan dwr, byddwn yn deall eu hanghenion, ac yn darparu’r hyn y mae arnynt ei eisiau.

Rhagolygon ar gyfer dyfrffyrdd

Ni all unrhyw un amau dadeni ein dyfrffyrdd mewndirol yn ystod y blynyddoedd diwethaf, a’r manteision y mae adfywio camlesi ac afonydd lleol wedi’u dwyn i’r cyhoedd. Fodd bynnag yr her yw cadw’r momentwm hwnnw, sicrhau dyfodol hirdymor y dyfrffyrdd mewndirol a darparu gwerth cynyddol ar gyfer pobl Prydain.

Rhaid i ni barhau i weithio’n galed i newid agweddau a meithrin cefnogaeth ac anogaeth y nifer fawr o randdeiliaid a phartneriaid sydd gennym. Gyda’n gilydd rydym yn parhau i greu dyfrffyrdd a glannau deniadol, hygyrch, a dymunol.

[right-hand column]

Ni ddylem fod yn hunanfodlon. Mae cryn bwysau ar gyllid y llywodraeth ac ni allwn ddisgwyl nad effeithir arnom os caiff y gwregys cyhoeddus ei dynhau’n gyffredinol. Yr hyn y mae’n rhaid i ni ei wneud yw sicrhau, pan wneir penderfyniadau, y deallir gwerth eithriadol y dyfrffyrdd.

Cynhyrchu arian i atgyweirio a chynnal a chadw’r rhwydwaith yn iawn yw’r flaenoriaeth allweddol. Mae cost sylweddol ynghlwm wrth warchod 2,200 milltir o seilwaith 200 mlwydd oed y mae angen gofal arbenigol parhaus arno. Buom yn llwyddiannus iawn wrth gynyddu ein hincwm a enillwyd ond mae Dyfrffyrdd Prydain yn dal i ddibynnu’n fawr ar grantiau gan Defra a Gweithrediaeth yr Alban ac, er mwyn diogelu’r ased cenedlaethol hwn yn y dyfodol, byddwn yn parhau i wneud hynny. Mae’n bwysig bod y llywodraeth yn parhau i fod yn ymwybodol o’r gwerth a grëir gan ein dyfrffyrdd mewn meysydd megis adfywio, twristiaeth, rheoli llifogydd, iechyd a lles, yr amgylchedd, treftadaeth, lleihau carbon, ymgysylltu â’r gymuned ac mewn llawer iawn o feysydd eraill.

Mae dyfrffyrdd mewndirol yn cynnig gwerth ardderchog i bobl Prydain. Byddwn yn parhau i ymgysylltu â llywodraeth genedlaethol, rhanbarthol a lleol i feithrin gwell dealltwriaeth o’u gwerth a chynyddu hyd yr eithaf ar eu cyfraniad i’r gymdeithas yn awr, ac am flynyddoedd lawer i ddod.

Robin Evans
Prif Weithredwr

Chief executive’s introduction – Cyflwyniad y prif weithredwr

[page 5]

1. Robin Evans, prif weithredwr
2. Jean Hicks, cynghorydd gwasanaethau cwsmeriaid, ar ei chwch hanesyddol ar Gamlas y Grand Union

Nodau Strategol

Nodau strategol Dyfrffyrdd Prydain yw:

1. diogelu, gwella ac ehangu ein rhwydwaith dyfrffyrdd hanesyddol er budd y genhedlaeth bresennol a chenedlaethau'r dyfodol
2. darparu ystod eang o fanteision cyhoeddus gan gynnwys hamdden, yr amgylchedd, treftadaeth, addysg, iechyd a chynhwysiant cymdeithasol sy'n denu nifer gynyddol o ymweliadau ac a werthfawrogir yn fwy gan y cyhoedd
3. bod yn aelod cyfrifol o'r gymuned fusnes gan ymgysylltu â'n sylfaen eang o randdeiliaid ynghylch yr agenda newid hinsawdd, gweithredu gyda phryder dros yr amgylchedd a chanolbwyntio ar gynaliadwyedd hirdymor
4. cyfrannu at fywiogrwydd economaidd y mannau trefol a gwledig cyfagos trwy hyrwyddo adfywio a thrwy ddarparu canolbwynt i fudd cyhoeddus, sy'n cyfrannu at ddatblygu gweithgarwch cymunedau cynaliadwy
5. datblygu incwm masnachol cynyddol o weithgarwch entrepreneuriaidd perthnasol, sy'n gysylltiedig â rhwydwaith dyfrffyrdd sy'n cael ei gynnal yn dda ac y gwneir defnydd helaeth ohono, gan leihau'r ddibyniaeth ar grantiau'r llywodraeth
6. gwella ein heffeithiolrwydd yn barhaol trwy ein timau ymroddedig, profiadol a hyfforddedig sy'n gweithredu mewn diwylliant agored ac ymestynnol sy'n canolbwyntio ar y cwsmer

Chief executive's introduction – Cyflwyniad y prif weithredwr

[page 6]

“Mae gan Ddyfrffyrdd Prydain yr ystâd drydedd fwyaf o strwythurau rhestredig ym Mhrydain. Mae wedi ymrwymo i ddiogelu a gwella gwerth treftadaeth y dyfrffyrdd tra'n eu gwneud yn ddiogel ac yn hygyrch i filiynau o bobl.”

Dr Simon Thurley, prif weithredwr, English Heritage

Seilwaith dyfrffyrdd

Mae rhwydwaith dyfrffyrdd unigryw Prydain dros 200 mlwydd oed ac fe'i hadeiladwyd yn wreiddiol gan rai o beirianwyr amlycaf yr oes, enwau enwog sy'n cynnwys Brindley, Rennie a Telford, yr ydym yn dathlu pen-blwydd ei eni 250 o flynyddoedd yn ôl eleni.

Strwythurau treftadaeth – gwaith cynnal a chadw modern

Mae heriau sylweddol yn gysylltiedig â chynnal a chadw rhwydwaith mor hanesyddol i gyrraedd safonau diogelwch a safonau gweithredu modern. Wrth chwilio am y dulliau a'r technegau mwyaf effeithlon ar gyfer cynnal a chadw'r rhwydwaith, rydym bob amser yn ymwybodol o dreftadaeth unigryw ein hasedau, sydd yn aml yn gofyn am ymagwedd grefft ac felly methodoleg ddrutach nag y byddai ei hangen i gynnal a chadw ased weithredol yn unig. Ar ben hynny mae ein rhaglen yn cydnabod pwysigrwydd ecolegol y dyfrffyrdd a'r angen i hyrwyddo bioamrywiaeth a gwarchod rhywogaethau sydd mewn perygl megis llygod dŵr. Ar adeg pryd y mae costau adeiladu yn codi'n gyflymach na chwyddiant, mae hyn yn golygu bod ein costau cynnal a chadw sylfaenol yn codi'n gyflymach byth.

[right-hand column]

Rheoli asedau

Mae ein dealltwriaeth o'r rhwydwaith dyfrffyrdd ffisegol yn parhau i wella. Ymgorfforwyd y wybodaeth hon yn ein model 'cyflwr sefydlog'. Mae'r model yn dadansoddi ein profiad hirdymor o gostau cynnal a chadw dyfrffyrdd ac yn caniatáu i ni ddyrannu cyllidebau cynnal a chadw gan dargedu ein hadnoddau yn ôl y graddau y mae'r ased wedi dirywio, lefel y risg o ganlyniad iddo ddifffugio, a'r safon gwasanaethau

cwsmeriaid sy'n ofynnol am y rhan honno o'r ddyfrffordd.

Rhaglen Archwilio

Mae rhaglen archwilio gynhwysfawr yn caniatáu i ni gael gwybod yn gyson am gyflwr ein prif asedau, megis lociau, pontydd, argloddiau a dyfrbontydd. Mae'r rhain wedi'u graddio A i E, yn ôl y cyflwr – mae A yn dda ac mae E yn wael. Dengys y tabl gyferbyn y cynnydd a wnaed o ran yr 11,000 o asedau pwysicaf a'n targed cyfredol ar gyfer 2016. Rhaid nodi na ellir cadarnhau unrhyw dargedau ar gyfer y dyfodol nes y bydd canlyniad Adolygiad Gwariant Cynhwysfawr y llywodraeth ar gyfer 2008/09 hyd 2010/11 yn hysbys.

Waterways infrastructure – Seilwaith dyfrffyrdd

[page 7]

1. Gweithwyr yn mwynhau tro bach amser cinio gerllaw ein dyfrffyrdd hanesyddol
2. Y gwaith peirianneg mwyaf a gynlluniwyd ar gyfer 2006/07 – adnewyddu tair set o gatiâu yn Loc Whitley ar Gamlas Aire a Calder

Condition of assests 2002 to 2016 – Cyflwr asedau 2002 hyd 2016

actual – gwirioneddol
forecast – rhagweledig
Good – Da
Poor – Gwael

Manufacturing lock gates ... - Gweithgynhyrchu llifddorau o goed a gafwyd o ffynonellau cynaliadwy yn ein gweithdy yn Bradley

Cyflawniadau

2006/07

- Gwariwyd £105m yn gofalu am y dyfrffyrdd ac yn eu cynnal a'u cadw
- Atgyweiriwyd 70 o bontydd a dyfrbontydd
- Gosodwyd dros 200 o lifddorau newydd
- Gwariwyd £6m ar garthu ein dyfrffyrdd
- Gwariwyd dros £6m ar reoli llystyfiant a choed
- Ni chaewyd yr un ddyfrffordd oherwydd prinderau dwr

2,200 milltir o ddyfrffyrdd mewndirol
2,600+ o strwythurau rhestredig – ac mae'r rhestr yn tyfu
90+ o gronfeydd dwr
350 milltir o ardaloedd cadwraeth

Replacing lock gates ... - Adnewyddu gatiâu lociau yn Loc Offerton ar Gamlas Caerwrangon a Birmingham
National ecology manager ... - Dr Mark Robinson, rheolwr ecoleg cenedlaethol, gyda llygoden ddwr ar Gamlas K ac A

Waterways infrastructure – Seilwaith dyfrffyrdd

[page 8]

“Y dyfrffyrdd yw prif wythiennau'r Parc Olympaidd a chânt eu hadnewyddu a'u hadfer wrth i ni greu un o'r parciau trefol mwyaf yn Ewrop ers 150 mlynedd, felly bydd Dyfrffyrdd Prydain yn parhau i fod yn bartner allweddol ar y ffordd i 2012.”

David Higgins, prif weithredwr, Awdurdod Gweithredu'r Gemau Olympaidd

Ehangu'r rhwydwaith dyfrffyrdd

Gyda'n partneriaid allweddol, yn arbennig Cronfa Dreftadaeth y Loteri, Defra a'r Asiantaethau Datblygu Rhanbarthol yng Nghymru a Lloegr, a Gweithrediaeth yr Alban yn yr Alban, gwnaed rhagor o gynnydd i ehangu rhwydwaith dyfrffyrdd Prydain. Mae'r

sector gwirfoddol hefyd yn parhau i chwarae rôl hanfodol bwysig o ran adfer dyfrffyrdd.

Y Gemau Olympaidd

Yn Llundain, sicrhawyd arian ar gyfer loc a strwythur rheoli dwr newydd Prescott a fydd yn cynorthwyo mordwyo ar Afonydd Bow Back, yn y Parc Olympaidd. Ategir hyn gan welliannau strwythurol i Loc Carpenter a'r gored, i'r gogledd o Three Mills.

Mantais gyntaf y prosiect hwn fydd hwyluso symud deunyddiau adeiladu ar gyfer y Gemau Olympaidd mewn cychod yn pwyso 350 o dunelli metrig o Afon Tafwys, gan helpu i leihau tagfeydd ar y ffyrdd yn Nwyrain Llundain.

Yn nes ymlaen, bydd y dyfrffyrdd yn darparu nodwedd ddeniadol ar gyfer y Gemau ac rydym yn datblygu syniadau arloesol i ddefnyddio'r dyfrffyrdd a rhoi cyhoeddusrwydd iddynt, gan gynnwys cyfraniadau at yr agenda gynaliadwyedd, tra bod sylw'r byd wedi'i hoelio ar y Gemau Olympaidd. Byddant wedyn yn darparu treftadaeth amwynder barhaol ar gyfer y cymunedau newydd a fydd yn byw o amgylch Stratford, Dwyrain Llundain.

Port Dundas, yr Alban

Yn yr Alban cwblhawyd Basn Port Dundas a'r estyniad i Gamlas Forth a Clyde ac fe'i hagorwyd ym mis Medi gan y Gwir. Anrh. Michael Martin AS, Llefarydd Ty'r Cyffredin, a'r Cynghorydd Elizabeth Cameron, yr Arglwydd Faeres, Cyngor Dinas Glasgow. Mae gan y basn a'i lwybrau cysylltiedig rôl bwysig i'w chwarae o ran sicrhau bod gogledd Glasgow yn fwy hygyrch i ganol y ddinas.

[right-hand column]

Camlesi Droitwich

Mae'r gwaith o adfer Camlesi Droitwich yn Swydd Gaerwrangon yn mynd rhagddo'n dda a'r bwriad ar hyn o bryd yw ailagor y ddyfrffordd yn 2009. Ynghyd â'r nifer fawr o bartneriaid sy'n gysylltiedig â'r cynllun, cyflwynwyd cais cynllunio ar gyfer cynllun adfer cynhwysfawr ym mis Ebrill 2007. Prynwyd rhai darnau o dir eisoes, a byddwn yn prynu rhai darnau eraill, a dylai'r gwaith adeiladu cychwynnol ddechrau cyn diwedd y flwyddyn.

Camlesi Cotswold

Byddai'r cynllun i adfer Camlesi Cotswold a gefnogir yn eang yn golygu y gall cychod deithio unwaith eto trwy'r rhan boblogaidd hon o'r de-orllewin. Er i ni sicrhau llawer o'r arian ar gyfer cam cyntaf y prosiect, rydym yn dal i wynebu diffyg ariannol sylweddol. Mae pob partner sy'n ymwneud â'r cynllun yn gweithio'n galed i bontio'r bwlch.

Camlas Manceinion, Bolton a Bury

Mae'r gamlas hon, sydd dros 15 milltir o hyd, yn un o'r dyfrffyrdd pwysig olaf ym Manceinion Fwyaf y mae angen eu hadfer. Mae cam cyntaf cynllun adfer Camlas Manceinion, Bolton a Bury yn mynd rhagddo yn ôl y bwriad a disgwylir iddo gael ei gwblhau yn haf 2008.

Cysylltiad Lerpwl

Bydd ymestyn Camlas Leeds a Lerpwl hyd at Ddoc Royal Albert, Lerpwl, yn elfen ganolog o'r cynllun i adfywio'r safle treftadaeth y byd hwn a leolir yng nghysgod y Tri Gras sy'n perthyn i Lerpwl oes Fictoria. Mae'r rhaglen ar y trywydd iawn i gael ei chwblhau erbyn dechrau Lerpwl Dinas Diwylliant 2008 a dechrau Ras Llongau Tal y Byd ym mis Gorffennaf y flwyddyn honno.

Expanding waterways network – Ehangu'r rhwydwaith dyfrffyrdd

[page 9]

1. Delwedd gyfrifiadurol o'r Parc Olympaidd gan gynnwys cynllun Adfer Afonydd Bow Back, rhan o gynllun ehangach i adfer Dwyrain Llundain
2. Lociau Glanfa Hanbury, y terfyn mordwyo presennol ar Gamlas Gyffordd Droitwich

Cynnydd 2006/07

Construction completed – Gwaith adeiladu a gwblhawyd
Construction work started – Gwaith adeiladu a ddechreuwyd
Preparatory work started – Gwaith paratoi a ddechreuwyd

Afonydd Bow Back
Camlesi Cotswold
Camlesi Droitwich
Cysylltiad Lerpwl
Camlas Manceinion, Bolton a Bury
Camlas Trefaldwyn
Northern Reaches
Basn Port Dundas

Marine controller, ... - Mae Del Hart, sy'n rheolwr morol, yn tywys parti'r Prif Weinidog o amgylch safle'r Gemau Olympaidd

Cyflawniadau
2006/07

- Agorodd basn camlas Port Dundas yn Glasgow
- Lansiodd cysyniad Dinas Dwr y Gemau Olympaidd
- Dechreuodd gwaith i adeiladu Loc Prescott, a fydd yn cynorthwyo mordwyo ar Afonydd Bow Back Llundain
- Dylai'r gwaith adeiladu cychwynnol ar Gamlesi Droitwich ddechrau ar ddiwedd 2007
- Dechreuodd gwaith ar Gamlas Manceinion, Bolton a Bury
- Dechreuodd gwaith ar y safle ar gyfer Cysylltiad Lerpwl
- Dechreuodd gwaith ar y safle ar gyfer Camlas Trefaldwyn
- Mae'r gwaith cynllunio yn parhau yn Kendal ar gyfer Cam Un cynllun adfer y Northern Reaches

200 milltir o gamlesi newydd wedi'u hagor yn ystod y degawd diwethaf
100+ cefnogir dros 100 o gynlluniau adfer gan gymdeithasau ac ymddiriedolaethau camlesi ledled y wlad
4 prosiect dechreuodd gwaith adeiladu ar 4 prosiect adfer eleni

Expanding waterways network - Ehangu'r rhydwyaith dyfrffyrdd

[page 10]

"Mae dyfrffyrdd Prydain yn un o asedau twristiaeth mawr y genedl. Maent yn rhoi mynediad unigryw i deithwyr i gefn gwlad heb ei ddifetha yn ogystal â'n galluogi i ddeall sut y harneisiodd Prydain ei hafonydd a'i chamlesi i gyflymu'r Chwyldro Diwydiannol. Ym myd twristiaeth gynaliadwy, mae teithio ledled y wlad mewn cwch yn bleserus yn ogystal â bod yn gyfrifol!" Christopher Rodrigues CBE, cadeirydd, Visit Britain

Budd a gwerthfawrogiad cyhoeddus

Mewn oes pan geir cryn bwysau o du'r cyfryngau i gynhyrchu datganiadau byr syml, mae cyfraniad y dyfrffyrdd at fudd cyhoeddus yn amlochrog ac ni ellir ei grynhoi mewn un ymadrodd 'hollgynhwysfawr'.

I rai pobl mae dyfrffyrdd yn gartref gwyliau dros dro, i bobl eraill maent yn olygfa barhaol; i rai pobl maent yn lle tawel y gallant ddianc iddo, i bobl eraill maent yn ganolbwynt i fywyd dinesig bywiog; i rai pobl maent yn cynnig cyfle i fynd am dro tawel ymysg bywyd gwyllt ardderchog, mae pobl eraill yn eu defnyddio i loncian yn gyflym i'r gwaith; i rai pobl maent yn fodd i ddeall ein treftadaeth ddiwydiannol yn y gorffennol, i bobl eraill dyfrffyrdd yw elfen ganolog canolfan ariannol newydd mwyaf y byd yn Canary Wharf.

Mae pobl wahanol o gymunedau gwahanol yn rhoi gwerth ar y dyfrffyrdd am lawer o resymau. Ond mae'r awydd cyhoeddus a dinesig i gael system ddyfrffyrdd helaethach a gynhelir yn dda yn un cyffredinol, ac mae'n ategu'r achos dros barhau i ddarparu arian cyhoeddus i hyrwyddo mynediad i bawb i'r manau cyhoeddus pwysig hyn.

Cynyddu ymweliadau

Yn ystod 2006/07 canolbwyntiwyd ein hymdrechion ar wella ein gwasanaeth a'r cyfleusterau glan dwr, yn ogystal â gosod y sylfeini ar gyfer cynyddu nifer yr ymweliadau. Rydym yn disgwyl y caiff cyflawni prosiectau

adfywio a gweithredu ein strategaeth farchnata newydd effaith gadarnhaol ar nifer yr ymweliadau yn ystod y pum mlynedd nesaf.

Safonau gwasanaeth

Yn ystod y flwyddyn cwblhawyd ymchwil farchnad i wahanol anghenion ein cwsmeriaid, gan gynnwys cychwyr, cerddwyr a physgotwyr yn ogystal â chwsmeriaid busnes. Ar sail yr ymchwil hon datblygwyd set o safonau gwasanaethau cwsmeriaid.

Mae'r safonau hyn yn cael eu cyflwyno'n raddol, wedi'u hategu gan hyfforddiant cynhwysfawr ar gyfer ein pobl. Bydd ein gweithgarwch marchnata diweddaedig hefyd yn cefnogi'r rhaglen gwasanaethau cwsmeriaid hon a bydd yn canolbwyntio ar gynyddu nifer yr ymweliadau mewn lleoliadau glan dwr.

Bodddhad cwsmeriaid

Sicrhau bod ein cwsmeriaid 'wrth eu bodd' yw un o'n prif flaenoriaethau, ac rydym yn mesur hyn drwy gydol y flwyddyn. Yn ystod 2006, dangosodd canlyniadau ein harolygon fod bodddhad ymhlith ein cwsmeriaid yn dal i fod yn uchel a nodwyd: bod 99% yn ystyried bod 'mwynhad cyffredinol' mewn cyrchfannau ymwelwyr yn iawn neu'n well (2005: 99%); bod 95% o'r cychwyr hurio yn ystyried bod 'gwaith cynnal a chadw cyffredinol' yn iawn neu'n well (2005: 93%); a bod 99% o ddefnyddwyr llwybrau halio yn ystyried bod 'mwynhad cyffredinol' yn iawn neu'n well (2005: 98%), gweler y tablau gyferbyn.

Treftadaeth genedlaethol bwysig a lleoedd da i ymweld â hwy

Ynghyd â bodddhad cwsmeriaid, rydym hefyd yn mesur canfyddiad y cyhoedd o werth camlesi. Yn 2006, cytunai 94% o'r boblogaeth neu cytunent yn gryf bod camlesi yn: 'rhan bwysig o dreftadaeth y genedl' (2005: 95%). Fodd bynnag, cynyddodd canran y bobl a gytunai'n gryf â'r datganiad yn sylweddol i 51% (2005: 44%), gan ddangos cynnydd ffafriol iawn yn nifer y bobl â barn gadarnhaol gryf am werth treftadaeth camlesi.

Cytunai 87% o'r boblogaeth neu cytunent yn gryf bod: 'camlesi yn lleoedd da i ymweld â hwy' (2005: 86%), ac unwaith eto gwelwyd cynnydd sylweddol yng nghanran y rhai a gytunai yn gryf i 35% (2005: 25%).

Public benefit & appreciation – Budd a gwerthfawrogiad cyhoeddus

[page 11]

1. Bwydo hwyaid ger Watford ar Gamlas y Grand Union
2. Cychwyr, beicwyr a cherddwyr fel ei gilydd yn mwynhau camlesi ac afonydd

[table]

Bodddhad cwsmeriaid	lawn, da neu ardderchog
Math o arolwg	Mesur allweddol
Cyrchfannau ymwelwyr	Mwynhad cyffredinol
Defnyddwyr llwybrau halio	Mwynhad cyffredinol
Barn perchenogion cychod	Cynhaliaeth gyffredinol
Barn cychwyr hurio	Cynhaliaeth gyffredinol
Physgotwyr	Mwynhad cyffredinol

Cyflawniadau
2006/07

- Ystyriai 99% o ymwelwyr â llwybrau halio fod lefel o fwynhad yn iawn neu'n well
- Mae 94% o'r boblogaeth o'r farn bod camlesi yn 'rhan bwysig o dreftadaeth y genedl'
- Denodd Little Venice, West India Quay a'r Falkirk Wheel y nifer fwyaf o ymwelwyr erioed
- Cafwyd 1.5m o ymweliadau â waterscape.com, i fyny 20% o gymharu â'r llynedd

Cruising past ... - Hwyllo heibio i Newark ar Afon Trent

Getting hooked ... - Clymu bach ar lein bysgota ger Llangynidr ar Gamlas Sir Fynwy ac Aberhonddu

Watching boats ... - Gwyllo cychod yn mynd trwy'r lociau yn Caen Hill ar Gamlas Kennet ac Avon

268m o ymweliadau â dyfrffyrdd Dyfrffyrdd Prydain yn 2006, sef pedair gwaith cymaint â nifer y teithwyr a aeth trwy Faes Awyr Heathrow

30,905 y nifer fwyaf erioed o gychod a drwyddedwyd ar y rhwydwaith

Cytunai 87% o'r boblogaeth fod camlesi yn 'lleoedd da i ymweld â hwy'

Public benefit & appreciation – Budd a gwerthfawrogiad cyhoeddus

[page 12]

'Bu'r dyfrffyrdd yn rhan hanfodol bwysig o'r gwaith o adfywio Manceinion ac maent yn parhau felly. Mae parhau â'r gwaith o'u hadfer a'u gwella yn allweddol bwysig er mwyn denu ffyniant newydd i'r ddinas. Ystyriwn fod Dyfrffyrdd Prydain a'i gyd-fentrau yn bartneriaid pwysig yn ein dyfodol.'

Syr Howard Bernstein, prif weithredwr, Cyngor Dinas Manceinion

1. Delwedd gyfrifiadurol o ddatblygiad New Islington ym Manceinion ar Gamlas Ashton

[left-hand column]

£7 bn Gweithgarwch adfywio amcangyfrifedig Dyfrffyrdd Prydain gerllaw ein dyfrffyrdd

Mae Partneriaethau gydag AMEC, Ballymore, Canary Wharf, Miller Developments, Morley Fund Management a Peel Holdings ymhlith llawer eraill yn helpu i gyflawni cynlluniau adfywio eithriadol

13,500 o gartrefi newydd – bydd tua 13,500 o gartrefi newydd yn cael eu creu gan ein cynlluniau adfywio glannau

Waterside regeneration – Adfywio glannau

Sbardunodd camlesi a dyfrffyrdd mordwyadwy y chwyldro diwydiannol, a gwnaethant greu llawer o'r trefi a'r dinasoedd a geir ym Mhrydain heddiw. Yn ystod y ganrif ddiwethaf rhoddwyd y gorau i ddefnyddio'r dyfrffyrdd hyn a dirywiodd eu cyflwr. Heddiw rydym yn rheoli'r dyfrffyrdd fel bod pobl yn eu hailddarganfod unwaith eto, ac yn gwneud defnydd helaeth ohonynt. Mae pobl am fyw, gweithio a threulio amser hamdden gerllaw ein camlesi a'n hafonydd, mae ganddynt y gallu i drawsffurfio cymunedau, denu buddsoddiad a chreu swyddi. Mae awdurdodau lleol Prydain yn defnyddio ein dyfrffyrdd i adfywio cymunedau bron ym mhob tref a dinas lle y ceir camlesi.

Dengys y map gyferbyn rhai o'r enghreifftiau lle'r ydym wrthi'n cyflawni datblygiadau adfywio glan dwr.

Trwy symblu'r gwaith adfywio hwn a chyfranogi ynddo rydym hefyd yn sicrhau bod y datblygiadau yn gwella'r glannau trwy ein mewnbwn i brosesau dylunio a chynllunio, ac mae hefyd yn cynhyrchu cryn dipyn o incwm i'w ail-fuddsoddi yn y dyfrffyrdd. Trwy gymryd rhan yn y datblygiadau hyn, rydym hefyd yn ceisio sicrhau y dilynir arfer gorau i sicrhau canlyniadau cynaliadwy hirdymor.

Cyflawniadau

2006/07

- Rhoddwyd caniatâd cynllunio ar gyfer ailddatblygu Ceiau Caerloyw gyda chwmni Peel Holding, cynllun a fydd yn costio £4000m
- Dechreuodd ein Cyd-fenter ISIS adeiladu'r datblygiad glan dwr defnydd cymysg yng nghanol Manceinion. Hyd yma, gwerthwyd dros hanner y 200 o gartrefi oddi ar y cynllun
- Penododd ein partneriaeth Glanfa Wood, Rogers Stirk Harbour & Partners i arwain ein tîm uwchgynllunio a pharhaodd â'i weithgareddau cydosod safle
- Enwyd cynllun adfywio pwysig Cei Caeredin, sy'n cynnwys 100,000 tr sg o ofod swyddfa a hamdden, yn 'Ddatblygiad Defnydd Cymysg' gorau yng Ngwobrau Eiddo'r Alban 2006

Waterside regeneration – Adfywio glannau

[page 13]

Gwaith adfywio gwerth £7 biliwn

Nid yw'r map hwn ond yn cynrychioli rhan o'n hymwneud â phrosiectau adfywio ardaloedd glan dŵr. Rydym yn dylanwadu ar waith adfywio yr amcangyfrifir ei fod yn werth £7 biliwn ac yn galluogi'r gwaith hwnnw, a cheir datblygiadau bron ym mhob dinas a thref fawr y mae ein dyfryfyrdd yn mynd trwyddynt.

1. Glanfa Wood, Ardal Dociau Llundain
Gofod hamdden, manwerthu a swyddfa, a chysylltiad camlas newydd yn y safle 20 erw hwn a leolir yng nghanol Ardal Dociau Llundain
2. Brentford, Llundain*
Datblygiad gwerth £315m a chanddo arwynebedd o 720,000 tr sg sy'n cynnwys blociau preswyl, gofod masnachol, meddygfa meddygon, canolfan iechyd, meithrinfa a depo bysiau ac angorfeydd a chyfleusterau cychwyr newydd
3. Pentref Grand Union, Northolt
700 o gartrefi newydd, basn newydd yn cynnwys tua 20 angorfa, cyfleusterau a lleoedd parcio, llwybrau troed a beiciau, a chynllun rhannu ceir i drigolion
4. Basn City Road, Llundain
£180m – cafwyd caniatâd cynllunio ar gyfer 295 o gartrefi newydd, y bydd 93 ohonynt yn rhai fforddiadwy. Bwrddir darparu ardal ddinesig, angorfeydd a lleoliad newydd ar gyfer y clwb cychod hefyd
5. Ceiau Caerloyw
£400m – ailddatblygir 60 erw o dir i ddarparu cyfleusterau preswyl, hamdden a busnes, a manau agored tra'n diogelu'r ffryntiad glan dŵr.
6. Basn Diglis, Caerwrangon
£70m - cynllun datblygiad defnydd cymysg sy'n cynnwys gwell mynediad cyhoeddus i ofod dŵr, angorfeydd cychod, canolfan gymunedol, 380 o anheddau preifat a 69 o anheddau fforddiadwy, ynghyd â gwelliannau i gynefinoedd bywyd gwyllt
7. Stourport-on-Severn
Ailddatblygiad preswyl a hamdden, tafarn newydd, a chadwraeth dreftadaeth eang
8. Canol Birmingham*
27 erw o ddatblygiad defnydd cymysg sy'n cynnwys 1,000 o gartrefi newydd, gwesty, cyfleusterau busnes a hamdden, yn ogystal ag angorfeydd a llwybr halio newydd
9. Caerlyr
Campws myfyrwyr newydd, mynediad cyhoeddus i lannau, angorfeydd, cyfleusterau a datblygiadau preswyl
10. Loughborough
Cwblhawyd y gwaith ar y basn ym mis Tachwedd 2006. Mae llety myfyrwyr a bwytai wrthi'n cael eu hadeiladu a disgwyliar iddynt gael eu cwblhau ym mis Awst 2007
11. Nottingham*
1.2 miliwn o droedfeddi sgwâr ar gyfer 1,500 o gartrefi newydd i deuluoedd a rhandai newydd, cyfleusterau busnes a hamdden, a man agored cyhoeddus a rhodfa lan afon
12. Glanfa Planet, Stoke-on-Trent
Man cyhoeddus glan dŵr â 27 o gartrefi. Mae cyfleuster Gofal Iechyd Sylfaenol wrthi'n cael ei adeiladu a disgwyliar iddo gael ei gwblhau ym mis Mawrth 2008
13. Glanfa Tower, Caer
£30m – gwaith ailddatblygu sy'n cynnwys rhandai (â thai fforddiadwy), swyddfeydd a barrau. Mae'r cynllun eisoes wedi darparu basn a bydd yn darparu cyfleusterau newydd ar gyfer cychwyr ac yn adnewyddu adeilad rhestredig sydd mewn cyflwr gwael
14. Northwich
Datblygiad yn seiliedig ar farina sy'n cynnwys rhandai newydd a chartrefi newydd i deuluoedd

15. New Islington, Manceinion*
£110m – mwy na 500 o gartrefi, gwesty, gofod manwerthu a gofod busnes, ac ailagor Cangen Islington o Gamlas Ashton nad yw ond ychydig funudau i ffwrdd o ganol y ddinas
16. Wigan
Ailddatblygu Wigan Pier ar gyfer defnydd preswyl, hamdden, a 29,000 tr sg o ofod swyddfa, gan gynnwys swyddfa ar gyfer Dyfrffyrdd Prydain a man gwasanaethau cwsmeriaid galw heibio
17. Glannau Wakefield
Cynllun gwerth £100m – dileu adeilad rhestredig Gradd II o restr English Heritage o adeiladau sydd mewn perygl. Oriol gerfluniau bwysig, gofod masnachol a phreswyl, angorfeydd cychod a pharth cyhoeddus o safon
18. Doc Clarence, Leeds
£200m – erbyn hyn mae Doc Clarence, a fwriedid yn wreiddiol ar gyfer yr Amgueddfa Arf dai Frenhinol, yn ddatblygiad glan dwr, sy'n cynnwys gwesty, barrau, casino, gofod arddangos, bwytai, swyddfeydd a rhandai
19. Glanfa Granary, Leeds*
£65m – 283 o randai, cyfleoedd masnachol a chyfleoedd busnes ac un o westai City Inns. Dechreuodd y gwaith ar y sylfeini ym mis Mawrth 2007
20. Cei Caeredin
£27m – mae Cei 2 yn cynnwys 57,791 tr sg o lety swyddfa Gradd-A a 4,399 tr sg o ofod manwerthu
21. Falkirk
Datblygiad preswyl yn cynnwys 20,000 tr sg o ofod swyddfa a thafarn/bwyty newydd
22. Auchinstarry
Mae basn angori newydd, tafarn a datblygiad ar ffurf gwesty ar y gweill
23. Gogledd Glasgow*
£40m – datblygiadau preswyl a hamdden, mannau gwyrdd, angorfeydd, a chysylltiad camlas newydd, sy'n rhan o gynllun yn cwmpasu 1,000 erw

ISIS Cynlluniau Adfywio Glannau ISIS*

Waterside regeneration – Adfywio glannau

[page 14]

“Deuthum yma i weithio yn wreiddiol am ei fod yn gam da ymlaen yn fy ngyrfa...erbyn hyn mae'n llawer mwy na hynny...mae'n gyfle i mi ymwneud â rhywbeth rwy'n credu o ddifrif ynddo.”

James Clifton, rheolwr datblygu economaidd a chymdeithasol, Dyfrffyrdd Prydain

Tîm Dyfrffyrdd Prydain

Gwyddom yn 2006/07 i ni ddibynnu'n fawr ar broffesiynoldeb ac ymrwymiad ein gweithlu. Parhaodd ein pobl i wella'r modd y caiff y dyfrffyrdd eu cynnal a'u cadw, sicrhawyd gwasanaeth da ar gyfer ein cwsmeriaid a buont yn gweithio i wella ymhellach ein record o ran diogelwch galwedigaethol. Sicrhaodd ein gweithlu enillion ariannol ardderchog tra'n cynllunio ac yn cyflawni'r gwaith o ailstrwythuro'r busnes a sicrhaodd fwy o effeithlonrwydd a gwell ffocws ar gwsmeriaid.

Diogelwch galwedigaethol

Am fod diogelwch ein gweithlu a chontractwyr o'r pwys pennaf, rydym wedi parhau i ddatblygu ein rhaglen trawssffurfio diogelwch a llwyddwyd i gyflawni'r perfformiad chwarter gorau ym maes diogelwch o'i feincnodi yn erbyn contractwyr mawr.

Drwy gydol y flwyddyn gwnaed cynnydd cyson o ran ein targed pennawd i leihau nifer y digwyddiadau hysbysadwy yn cynnwys cyflogaion Dyfrffyrdd Prydain (gweler y graff gyferbyn). Cynhaliwyd bron 500 o archwiliadau diogelwch ar safleoedd gwaith gan aelodau o'n huwch dîm rheoli. Ar ben hynny mae gennym brosesau gwirio allanol sy'n asesu'r lefelau o oruchwyliaeth sydd eu hangen ar gyfer ein contractwyr, ac yn 2006/07 dim ond dau ddigwyddiad hysbysadwy a gynhwysai contractwr.

Gwasanaeth cwsmeriaid

Nodir canlyniadau cyfun ein harolygon o fodlonrwydd cwsmeriaid ar y gwasanaeth a ddarperir gennym ar dudalen 11, ond ni fyddwn byth yn anghofio bod canlyniadau cyffredinol ar gyfer gwasanaethau cwsmeriaid yn cynnwys gweithredoedd unigol.

Mae dwy enghraifft o wasanaeth cwsmeriaid da a ddyfarnwyd yn ystod y flwyddyn yn cynnwys: gweithredwyr dyfrffyrdd Aaron Farnworth ac Ian Stanworth ar Gamlas Leeds a Lerpwl a gymerodd gamau ychwanegol, ar ôl iddynt gael eu galw allan yn hwyr gyda'r nos i ddelio â chwch a oedd wedi'i ddirodi, i sicrhau bod gan y ddau deulu diymgeledd fwyd ar gyfer y noswaith; a gweinyddwraig Vicki Fulleylove a deithiodd o'i chartref un penwythnos i agor ein swyddfeydd yn Hatton er mwyn i grwp o gwb sgowtiaid a oedd ar ymweliad gysgodi rhag storm wrth iddynt fwyta eu cinio a chwblhau eu taflenni gwaith ar y gamlas.

Ailstrwythuro

Ym mis Hydref lleihawyd nifer yr unedau o ddyfrffyrdd o ddeg i naw, a chyfunwyd dyfrffyrdd Siroedd Canolbarth Lloegr a Gorllewin Canolbarth Lloegr. Gyda chymorth ein gweithlu a chan weithio'n agos gydag undebau llafur, adolygwyd ein hunedau o ddyfrffyrdd a phob un o'n swyddogaethau canolog. O ganlyniad dilëwyd mwy na 140 o swyddi diangen yn ystod y flwyddyn. Roedd y mwyafrif o'r diswyddiadau ymhlith staff swyddfa. Mae'r diswyddiadau hyn ynghyd â'r penderfyniad i fabwysiadu system newydd o weithio mewn sawl gweithfan wedi lleihau'r angen am ofod swyddfa. Bydd y newidiadau yn lleihau ein costau blynyddol o fwy na £5m o 2007/08 ymlaen.

Ar yr un pryd, creodd y broses ailstrwythuro well ffocws yn yr unedau o ddyfrffyrdd. Crëwyd rôl rheolwr datblygu busnes i ganolbwyntio ar gynyddu refeniw. Bwriedir i rôl newydd rheolwr gweithrediadau cwsmeriaid sicrhau y darperir gwasanaeth gwell ar gyfer cwsmeriaid, tra bod y rheolwr asedau a rhaglenni yn aelod o'r tîm sy'n gyfrifol am sicrhau'r seilwaith. Byddwn yn parhau i hyrwyddo cynyddu effeithlonrwydd, gan chwilio am arfer gorau a thechnoleg newydd bob cyfle a gawn i wneud iawn am y costau adeiladu cynyddol a wynebwn.

The British Waterways team – Tîm Dyfrffyrdd Prydain

[page 15]

1. Mae Dan Barnett, arweinydd tîm, ac Alan Houston, gweithredwr cynnal a chadw, yn cael y newyddion diweddaraf am Ddyfrffyrdd Prydain
2. Mae Jessica Black, gweithredwraig digwyddiadau a gwirfoddolwyr, yn helpu cwsmer yng Nghyffordd Fradley, Camlas Trent a Mersi

Total reportable staff – Cyfanswm y digwyddiadau hysbysadwy yn cynnwys staff (Cyfansymiau treigl 12 mis)
No. – Nifer

Cyflawniadau
2006/07

- Dyfarnwyd 79 o wobrau gwasanaethau cwsmeriaid
- Cwblhaodd dros 600 aelod o staff ein hyfforddiant 'Siarad â chwsmeriaid' newydd
- Dyfarnwyd MBE i Barry Whitelock, ceidwad loc, am ei wasanaethau i ddyfrffyrdd
- Pleidleisiwyd dros Les Sumpter, ceidwad loc yn Lapworth yn Swydd Warwick, fel y 'ceidwad lociau gorau yn y DU'
- Cafwyd lleihad o 56% yn nifer y digwyddiadau hysbysadwy ymhlith ein staff a chontractwyr

800 cyflogir tua 800 o'n gweithlu yn uniongyrchol ar lan y gamlas

mae 10% o'n gweithlu yn berchen ar gwch

When it comes ... - Yn achos ein staff, diogelwch yw ein prif flaenoriaeth
Lock Keeper... - Les Sumpter, Ceidwad Loc y Flwyddyn

The British Waterways team – Tîm Dyfrffyrdd Prydain

[page 16]

“Mae'r Ymddiriedolaeth Ddyfrffyrdd yn gweithio ochr yn ochr â Dyfrffyrdd Prydain i gynyddu mwynhad y cyhoedd o ddyfrffyrdd mewndirol. Mae gallu Dyfrffyrdd Prydain i godi incwm masnachol yn ogystal â'r grantiau y mae'n eu derbyn gan y llywodraeth yn sicrhau bod y cyhoedd yn cael mwy byth o werth a budd o'i dyfrffyrdd.”

Roger Hanbury, prif weithredwr, Yr Ymddiriedolaeth Ddyfrffyrdd

1. Mae Lociau Foxton, ar Gamlas y Grand Union, Llinell Caerlŷr, yn gyrchfan boblogaidd i deuluoedd lleol

2p per person - 2 geiniog y pen

Nid yw ein dyfrffyrdd ond yn costio 2 geiniog y pen, yr wythnos

Waterway income – Incwm o Ddyfrffyrdd

Mae ein gallu unigryw i gynyddu hyd yr eithaf ar botensial masnachol y dyfrffyrdd a darparu budd cyhoeddus yn cyfuno i roi gwerth ardderchog i'r trethdalwr. Ar adeg pan fo'r cymorth ariannol a ddarperir gan y llywodraeth yn gyffredinol yn lleihau, rydym wedi llwyddo i gynnal a gwella ein rhwydwaith gyda chymorth mwy o gyfraniad gan incwm masnachol.

Mae'r rhwydwaith dyfrffyrdd sy'n 2,200 milltir o hyd yn parhau'n un o asedau cyhoeddus gwerth gorau'r genedl a gwnaed tua 268m o ymweliadau yn 2006/07. Mae'r rhwydwaith yn costio tua 2 geiniog y pen yr wythnos.

Mordwyo

Mae cychod yn parhau'n ganolog i'n gweithgarwch ac yn darparu atyniad unigryw a byw i'r dyfrffyrdd. Mae'r galw am fynd mewn cychod yn parhau i gynyddu ac erbyn hyn mae gennym y nifer fwyaf o gychod erioed ar ein dyfrffyrdd, sef 30,905 (gweler tudalen 29), i fyny 6.6% o gymharu â 2005/06, sy'n cynhyrchu £12.5m i ni o drwyddedau cychod a £4.9m o angorfeydd (ac eithrio incwm o BWML) – 17% o gost cynnal a chadw'r dyfrffyrdd.

Drwy gydol y flwyddyn cymerwyd camau llym i ddelio â chychod didrwydded, gan leihau lefelau efadu o 1.5% i 7.1% a symud 125 o gychod didrwydded gan ddefnyddio ein pwerau o dan Ddeddf Dyfrffyrdd Prydain 1983. Wedi ei lansio ym mis Mawrth 2006, mae gwaith ein Huned Marinas Newydd i hyrwyddo adeiladu dros 100,000 o angorfeydd marina newydd erbyn 2016 yn mynd rhagddo yn unol â'r amserlen.

Cynyddodd incwm yn British Waterways Marinas Ltd, ein his-gwmni ar wahân sy'n rhedeg 16 marina ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, o 7.7% yn ystod 2006/07 i £6.1m, a chynyddodd elw cyn treth o 124% o £202k i £452k.

Rydym yn gweithio'n agos gyda sefydliadau megis Transport for London ac yn derbyn arian ganddynt i archwilio a datblygu cyfleoedd hyfyw ar gyfer cludo nwyddau a thrafnidiaeth ar ein dyfrffyrdd.

Er enghraifft mae'r penderfyniad i ganiatáu Loc Prescott, sydd i'w groesawu, yn rhoi hwb sylweddol i gyfleoedd cludo nwyddau ar gyfer prosiect adeiladu'r Gemau Olympaidd ac ar ôl hynny, fodd bynnag, mae'n dal i fod yn anodd cael traffig cludo nwyddau i ddefnyddio rhannau eraill o'r rhwydwaith dros yr hirdymor. Comisiynwyd astudiaeth gan ymgynghorwyr economaidd Oxera i astudio gwir gostau a manteision cludo nwyddau ar ein rhwydwaith dyfrffyrdd ac adolygu'r cyfundrefnau grant cyfredol ar gyfer hyrwyddo cludo nwyddau. Byddwn yn defnyddio ei chasgliadau i geisio sicrhau'r amgylchedd gorau posibl er mwyn i weithgarwch cludo nwyddau ffynnu.

Eiddo a chyd-fentrau eiddo

Erys ein hystâd eiddo yn gonglfaen ein cynlluniau i sicrhau bod dyfrffyrdd fwy neu lai yn hunangynhaliol tra'n creu cyrchfannau glan dwr deniadol. Cynhyrnodd ein hystad eiddo werth £544m (2005/06: 520m) incwm rhentu eiddo o £30m (2005/06: £29m) a £2.4m oedd ein cyfran o'r elw o'n cyd-fentrau (2005/06: £7.7m). Nodir ein cynlluniau adfywio allweddol ar y map ar dudalen 13.

Rydym bob amser yn chwilio am ffyrdd newydd o leihau costau hyd yr eithaf a gwella gwasanaethau ac yn ystod y flwyddyn sydd i ddod byddwn yn contractio allan y gwaith arferol pob dydd o reoli rhan o'n hystad i asiantwyr masnachol.

Waterway income – Incwm o ddyfrffyrdd

[page 17]

Trading income & government grants – Incwm masnachu a grantiau'r llywodraeth

£m - £m

Trading income – Incwm masnachu

Defra grant – Grant Defra

Scottish Executive grant – Grant Gweithrediaeth yr Alban

Utilities – Cyfleustodau

Mae ein perfformiad o ran cyfleustodau yn parhau'n gryf, a chyrraeddodd incwm o werthu dŵr ac o gwmnïau trydan, ceblau, dŵr, nwy a thelathrebu yn defnyddio ein dyfrffyrdd ar gyfer eu rhwydweithiau y lefelau uchaf erioed.

Rydym yn datblygu cynigion i gwmnïau a datblygwyr glan dŵr ddefnyddio dŵr camlesi i gynhesu ac oeri eu hadeiladau – gan leihau eu hól troed carbon a darparu incwm at ddibenion ailfuddsoddi yn y dyfrffyrdd.

Waterside Pub Partnership – Partneriaeth Tafarnau Glan Dŵr

Mae ein cyd-fenter dafarnau arloesol gyda Scottish & Newcastle Pub Enterprises wedi caffael tafarnau yn Leek, Retford, Upton-on-Severn a Keadby – gan gynyddu nifer y tafarnau glan dŵr a gwella safon tafarnau glan dŵr a fodolai eisoes.

Advertising hoardings – Hysbysfyrddau

Yn dilyn proses dendro, gwnaed cytundeb â chontractwr allanol i farchnata hysbysfyrddau mewn lleoliadau ymyl ffordd allweddol ar draws ein rhwydwaith. Rhagwelir y bydd y fenter yn cynhyrchu £1m y flwyddyn ar ein cyfer erbyn 2010.

£117m incwm masnachu, incwm ar gyfer gwaith adfer ac incwm gan drydydd partïon

£1m derbyniwyd grant arian ychwanegol o £1m gan Weithrediaeth yr Alban, a gynyddodd o £12m yn 2005/06 i £13m yn 2006/07

11% gostyngiad o 11% yn y grant arian a dderbyniwyd gan Defra, i lawr i £55.7m

Cyflawniadau

2006/07

- Incwm eiddo o £29.8m – enillion o ystad fuddsoddi yn unol â mynegai eiddo masnachol y DU IPD
- Incwm o £17m o gyfleustodau; roedd yr incwm o werthu dŵr yn fwy na £4m am y tro cyntaf
- Cynyddodd derbyniadau o drwyddedau cychod o 6.6% i'r lefel uchaf erioed
- Crëwyd 1,000 o angorfeydd newydd ar draws y rhwydwaith
- Ychwanegodd y Bartneriaeth Tafarnau Glan Dŵr bedwar tafarn newydd

Computer-generated image ... - Delwedd gyfrifiadurol o Lanfa Granary yn Leeds ar Gamlas Leeds a Lerpwl

One of our pub – Un o dafarnau ein partneriaeth dafarnau, sef tafarn y Steamboat Inn yn Loc Trent, ar Gamlas Erewash

Waterway income – Incwm o ddyfrffyrdd

[page 18]

“Mae Dyfrffyrdd Prydain yn sefydliad amgylcheddol pwysig. Nid yn unig y mae ganddo raglenni dynodedig ar waith i wella bioamrywiaeth gyfoethog y dyfrffyrdd, ond mae hefyd yn dechrau gweithredu cynlluniau a gaiff effaith gadarnhaol o ran lleihau ei ollyngiadau carbon yn y dyfodol.”

Barbara Young, prif weithredwr, Asiantaeth yr Amgylchedd

Cyfrif oldeb dros y Dyfrffyrdd

Rydym wedi ymgorffori egwyddorion datblygu cynaliadwy yn ein busnes ers blynyddoedd lawer ac rydym yn gweithio'n galed i fod yn aelod cyfrifol o'r gymuned. Mae ein cyfraniad at ddatblygu economaidd yn eang ei gwmpas ond rhoddir pwyslais arbennig ar ddatblygu economaidd cynaliadwy trwy adfywio trefol a gwledig; datblygu cymdeithasol cynaliadwy trwy waith addysgol a gwaith yn y gymuned leol; ac amgylchedd cynaliadwy trwy'r gwaith a wnawn i reoli cynefinoedd a thrwy fioamrywiaeth.

Y dyfrffyrdd a newid hinsawdd

Fodd bynnag, mewn byd lle y mae cynhesu byd-eang a gorddefnyddio adnoddau prin bellach yn fater hanfodol bwysig, rydym yn cydnabod bod yn rhaid i ni wneud mwy i leihau ein heffaith ar yr amgylchedd.

Rydym mewn sefyllfa dda i wneud cyfraniad cadarnhaol. Gallwn wneud mwy i newid y ffordd yr ydym yn gweithredu, a gall y dyfrffyrdd gynnig cyfleoedd i helpu eraill.

Ein her gyntaf yw deall, mesur a monitro ein heffaith ar yr amgylchedd ar draws pob un o'n gweithgareddau. Mae rhai o'r effeithiau hyn yn gadarnhaol megis ein gwaith ar fioamrywiaeth a rheoli cynefinoedd, ac mae effeithiau eraill yn llai cadarnhaol megis y defnydd a wnawn o danwydd carbon ac agregau crai. Yn 2007 byddwn yn nodi ble y gallwn gael yr effaith fwyaf buddiol a gosod targedau i ni ein hunain fel y gallwn roi gwybod am y cynnydd a wnaed gennym. Rydym eisoes yn prynu'r rhan fwyaf o'n trydan o ffynonellau adnewyddadwy a lleihawyd milltiroedd busnes o 10% ers 2003/04, a gwyddom y gallwn wneud mwy.

Disgrifiwyd yma rhai enghreifftiau o feysydd lle yr ydym eisoes yn gweithio, weithiau gyda thechnoleg newydd ac arferion arloesol i gynyddu hyd yr eithaf ar y cyfraniad y gall ein dyfrffyrdd ei wneud at ddyfodol cynaliadwy.

Defnyddio dwr camlas at ddibenion oeri

Mae datblygiadau technolegol yn dechrau profi y gallant ddarparu systemau oeri cost-effeithiol ar gyfer eiddo glan dwr yn y DU. Gan ddefnyddio technoleg cyfnewid gwres, mae dwr camlas yn darparu systemau oeri cynaliadwy yn lle llosgi tanwydd ffosil neu ddefnyddio llawer iawn o drydan i yrru unedau oeri aer. Mae gan Ddyfrffyrdd Prydain enghreifftiau gweithredol eisoes ar ffurf datblygiad Mailbox yng nghanol Birmingham ac yn ein cyfleusterau basn angori yn Auchinstarry yn yr Alban. Rydym yn gweithio gyda nifer gynyddol o ddatblygwyr sydd â diddordeb yn y dull ecogyfeillgar hwn ac rydym yn disgwyl y bydd nifer o brosiectau newydd yn 2007, gan gynnwys Hepworth Gallery ar Lannau Wakefield. Ystyriwn fod hyn yn faes twf i'n busnes ac rydym yn gobeithio hyrwyddo defnyddio pypiau gwres mewn llawer mwy o ddatblygiadau glan dwr presennol ac arfaethedig.

Microgynhyrchu trydan dwr

Gwnaethom hyrwyddo gosod gwaith microgynhyrchu yn Beeston ar Afon Trent yn 2000. Mae technoleg wedi parhau i ddatblygu a chredwn ei bod bellach yn economaidd ddichonadwy cynhyrchu trydan ar rannau eraill o'n rhwydwaith gan gynnwys coredau afonydd a lociau nas defnyddir. Ystyriwn fod hyn yn faes twf arall a byddwn yn gweithio gyda'n partneriaid i gynnig y dechnoleg hon i fusnesau glan dwr ar draws ein rhwydwaith.

Waterway responsibility – Cyfrifoldeb dros y Dyfrffyrdd

[page 19]

1. Mae ein harolwg bywyd gwyllt blynyddol yn hwyl i'r teulu i gyd
2. Elaine Stanley, swyddog gwasanaethau dysgu, yn dysgu ar fwrdd *Beauchamp*, yr ystafell ddosbarth nofiol, ar Gamlas Regent

Rheoli dwr

Mae rheoli ein hadnoddau dwr o'r gronfa ddwr i'r môr yn ganolog i'r hyn a wnawn. Rydym yn parhau i fuddsoddi yn ein cronfeydd dwr, mewn rheoli gollyngiadau, mewn gwaith ôl-bwmpio ac yn ein system rheoli dwr SCADA gyfrifiadurol fwyaf modern, y bwriedir iddynt i gyd reoli llifau dwr a lleihau hyd yr eithaf ar y defnydd a wnawn o

ddwr. Yn yr haf mae gennym ddau biliwn o litrau o ddwr yn ein system bob dydd felly gallwn gael cryn effaith trwy barhau i wella'r defnydd a wnawn o'r adnodd prin hwn a'r modd yr ydym yn ei reoli.

Rheoli gwastraff

Mae carthu ein dyfrffyrdd yn cynhyrchu cryn dipyn o wastraff ac mae'n rhaid rheoli'r gwastraff hwn, neu gael gwared arno, yn unol â gofynion llym Cyfarwydddebau'r UE. Defnyddir deunydd addas i wella tir amaethyddol ond, lle y ceir halogion, sydd yn aml yn deillio o'n cymdogion diwydiannol hanesyddol, fel arfer anfonir y gwastraff i safle tirlenwi. Oherwydd newidiadau deddfwriaethol diweddar mae costau gwaredu gwastraff mewn safleoedd tirlenwi wedi cynyddu'n aruthrol, ac ar ben hynny meant wedi cyflwyno gofynion i rag-drin gwastraff cyn y gellir ei anfon i safleoedd tirlenwi. Ein her ar gyfer y dyfodol yw dod o hyd i atebion eraill ar gyfer ymdrin â deunydd a garthwyd nad ydynt yn cynnwys tirlenwi.

Mae dod o hyd i atebion mwy cost-effeithiol a chynaliadwy ar gyfer cael gwared ar chwyn dyfrol yn rhoi her arall i ni; mae Afon Lee yn Llundain yn enghraifft o fan lle yr ydym wedi dod o hyd i ateb effeithiol. Bob blwyddyn rydym wedi cael gwared ar tua 400 o dunelli metrig o fwyd yr hwyaid o'r Afon trwy ei anfon i safle tirlenwi. Ar ôl i ni gysylltu â London Waste, treialwyd compostio'r chwyn yn eu canolfan gompostio newydd. Bu'r treial yn llwyddiant ac erbyn hyn lluniwyd contract pedair blynedd gyda London Waste ac mae'r trefniant hwn yn dwyn y fantais ychwanegol o allu cludo'r chwyn i'r ganolfan ar gwch camlas.

Mae clirio ysbwriel a deunyddiau a dipiwyd yn anghyfreithlon yn dasg ddiwedd a chroesawyd cyfranogiad 600 o wirfoddolwyr a ymunodd â'n swyddfa a'n staff glan dŵr yn eu digwyddiad glanhau mawr blynyddol; yn ystod y digwyddiad hwn cafwyd gwared ar 152 o dunelli metrig o ysbwriel a 123 o droliâu siopa. Rydym yn parhau i chwilio am ffyrdd o leihau ysbwriel a deunyddiau a dipiwyd yn anghyfreithlon yn y dyfrffyrdd ac o'u hamgylch a, chan weithio'n agos gydag awdurdodau lleol, masnachwyr a chyrrff anllywodraethol.

Gofalu am ein treftadaeth a'n hamgylchedd

Er bod denu cychwyr, pysgotwyr ac ymwelwyr newydd i'r dyfrffyrdd yn flaenoriaeth, rydym yn dra ymwybodol bod yn rhaid gwneud hynny mewn cytgord â'r amgylchedd hanesyddol a naturiol. Gwyddom fod treftadaeth a chadwraeth natur yn ddau o'r nodweddion pwysicaf sy'n denu pobl i'n dyfrffyrdd ac rydym yn treulio cryn dipyn o'n hamser yn sicrhau y'u rheolir yn gynaliadwy.

Mae'r dyfrffyrdd yn darparu cynefin pwysig ar gyfer amrywiaeth eang o fywyd gwyllt ac rydym yn gweithio'n agos gydag Asiantaeth yr Amgylchedd, Natural England, Cyngor Cefn Gwlad Cymru, a grwpiau amgylcheddol lleol. Ar ben hynny ni yw perchennog trydydd mwyaf adeiladau a strwythurau rhestredig yng Nghymru a Lloegr, felly rydym hefyd yn gweithio'n agos gyda Cadw, English Heritage, swyddogion cadwraeth awdurdodau lleol a chymdeithasau camlesi.

2 biliwn litr yn yr haf rydym yn rheoli'r cyflenwad o dros ddau biliwn litr o dŵr y dydd i'n dyfrffyrdd

Cynhelir 54,000 o swyddi gan ein dyfrffyrdd mewndirol

Waterway responsibility – Cyfrifoldeb dros y Dyfrffyrdd

[page 20]

“Roeddwn wrth fy modd gydag enwau difyr y planhigion bach. Gwych!”

William (9 oed), Ysgol Gynradd Westburn, Caeredin, ar ôl ymweliad ysgol a drefnwyd gan ein tîm Wild over Waterways (WOW)

Gofelir am 1,000 o safleoedd cadwraeth bywyd gwyllt a thros 60 o Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig, y mae 17 ohonynt o bwys Ewropeaidd ac yn safleoedd Natura 2000 cydnabyddedig

Basn Bugsworth

Mae'n hanfodol bwysig cynnal a chadw ein dyfrffyrdd hanesyddol yn ffisegol ond mae hefyd yn bwysig ein bod yn darparu addysg a dehongliad. Fel hyn rydym yn gobeithio y bydd cenedlaethau'r dyfodol yn rhannu ein brwdfrydedd dros yr ased cenedlaethol ardderchog hwn.

Mae Basn Bugsworth, ym mhen Camlas y Peak Forest, yn enghraifft dda. Yma comisiynwyd cynllun dehongli manwl yn ystod y flwyddyn i ddod â stori'r basn a'i bwysigrwydd hanesyddol yn ystod y chwyldro diwydiannol yn

fyw. Gan weithio mewn partneriaeth gyda'r Gymdeithas Diogelu Dyfrffyrdd Mewndirol, a chydag arian o brosiect Mopark Rhanbarth Môr y Gogledd Rhynggranbarthol yr UE, aeth y cynllun ymlaen i dderbyn cymeradwyaeth yng Ngwobrau Cymdeithas Adfywio Trefol Prydain 2007.

Arglawdd Camlas Rushall

Mae ein dyfrffyrdd yn aml yn gynefinoedd ar gyfer llawer o rywogaethau, felly mae'n dra phwysig ein bod yn ofalus pan fyddwn yn gwneud ein gwaith peirianeg. Enghraifft ddiweddar sydd wedi ennill gwobrau yw ein prosiect gwerth £2.35m i sefydlogi'r arglawdd ar Gamlas Rushall.

Pan ddatgelodd arolwg a wnaed cyn dechrau ar y gwaith dair rhywogaeth warchoddedig - sef cimychiaid yr afon, llygod dwr a Lwroniwm - rhoddwyd mesurau arbennig ar waith i sicrhau y caent eu gwarchod neu eu 'hailgartrefu' yn ystod y gwaith a'u hailsefydlu'n ofalus yn eu cynefinoedd ar ôl i'r gwaith gael ei gwblhau.

Cymerwyd gofal mawr hefyd i beidio â tharfu ar y dwr-lyriad nofiol prin ar wely'r gamlas ac amserlennwyd gwaith fel na fyddai'n cyd-ddigwydd â thymor nythu'r adar. O ganlyniad aeth y prosiect ymlaen i ennill gwobr am arfer gorau amgylcheddol gan y Cynllun Asesu a Gwobrwyo Ansawdd Amgylcheddol Peirianeg Sifil.

Bod yn agored ac atebolrwydd

Rydym yn parhau i ddod yn fwy agored ac atebol ym mhopeth a wnawn ac rydym wedi sefydlu gweithdrefnau ar gyfer ymgynghoriadau a thrafod cwynion. Mae pob un o'n hunedau dyfrffordd yn cynnal cyfarfodydd rheolaidd â chwsmeriaid i ymdrin â materion lleol. Ar ben hynny, mae Fforwm Ymgynghorol Dyfrffyrdd Prydain yn dod ag amrywiaeth eang o grwpiau diddordeb at ei gilydd ar gyfer cyfarfodydd a gynhelir ddwywaith y flwyddyn gyda'r cadeirydd, y prif weithredwr ac aelodau eraill o'r bwrdd.

Ar ben hynny mae gennym berthynas adeiladol â'r Cyngor Ymgynghorol Dyfrffyrdd Mewndirol sy'n cynghori Defra ar y dyfrffyrdd.

Yn ystod y flwyddyn, gan weithio gyda Bwrdd Yr Iaith Gymraeg, cyhoeddwyd hefyd ein Cynllun Iaith Gymraeg, sy'n ceisio helpu siaradwyr Cymraeg gyfathrebu yn eu hiaith eu hunain. Mae'r cynllun ar gael ar ein gwefan.

Waterways responsibility – Cyfrifoldeb dros y Dyfrffyrdd

[page 21]

1. Paneli dehongli newydd ym Masn Bugsworth
2. Mae gweithgareddau WOW ar gyfer plant yn dod ag ymweliadau â dyfrffyrdd yn fyw

Cwynion

O fis Ionawr 2007 lleihaodd yr amser targed a gymerwn i ymateb i gwynion o 20 i 15 niwrnod gwaith. Yn ystod y flwyddyn ymdriniwyd â 762 o gwynion, i lawr 23.9% o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Ymatebwyd i 98.3% o gwynion o fewn ein hamserlenni cyhoeddedig i fyny 95.5% yn 2005/06 ac aeth 11.7% o gwynion ymlaen i gam yr ail adolygiad. Yn 2006/07 enillodd cynllun yr Ombwdsmon Dyfrffyrdd aelodaeth lawn o Gymdeithas Ombwdsmon Prydain ac Iwerddon gan ddangos ei fod yn cyrraedd safonau ansawdd llym.

Yn ystod y flwyddyn, cyfeiriwyd 108 o faterion at yr Ombwdsmon Dyfrffyrdd. O'r rhain, roedd 26 o fewn ei hawdurdod. Cwblhaodd yr Ombwdsmon gyfanswm o 26 o achosion, y trosglwyddwyd rhai ohonynt o'r flwyddyn flaenorol. O'r cwynion a gwblhawyd, tynnwyd un yn ôl yn hwyr a datryswyd dwy yn anffurfiol o ganlyniad i ymyrraeth yr Ombwdsmon. O'r 23 cwyn arall, cafwyd bod pedair ar ddeg yn dangos camweinyddu neu driniaeth annheg (yn rhannol neu'n llawn), a gofynnwyd i Ddyfrffyrdd Prydain gymryd camau priodol. Yn y naw achos arall a gwblhawyd, ni chanfu'r Ombwdsmon unrhyw dystiolaeth o gamweinyddu neu driniaeth annheg.

Cyflawniadau
2006/07

- Gwelwyd dros 6,000 o anifeiliaid a phlanhigion gwyllt ar hyd y dyfrffyrdd gan y cyhoedd yn ein harolwg
- Daw 95% o'n cyflenwad trydan o ffynonellau gwyrdd
- Gwnaed pob un o'r llifddorau newydd a osodwyd gennym o bren ardystiedig FSC
- Cytunwyd ar gontract adeiladu ar gyfer adfer Cysylltiad Lerpwl. Fel rhan o'r contract hwn bydd 60% o'r deunyddiau a ddefnyddir wedi'u hailgylchu
- Lleihawyd milltiroedd busnes o 10% ers 2003/04 (a gurodd ein targed gwreiddiol ar gyfer 2008)

[page 22]

“Mae camlesi'r Alban wedi gweddwed yn ddirfawr yn ystod yr ychydig flynyddoedd diwethaf ac mae hyn yn arbennig o amlwg yn yr Iseldiroedd. Bu ymagwedd bartneriaeth gref yn allweddol i'r llwyddiant hwn ac edrychaf ymlaen at barhau i weithio'n agos gyda Dyfrffyrdd Prydain a'n partneriaid eraill i sicrhau bod ein dyfrffyrdd mewndirol yn parhau i ddarparu amrywiaeth o fanteision economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol ar gyfer pobl yr Alban.”

Stuart Ogg, cyfarwyddwr gweithrediadau, Scottish Enterprise Forth Valley a chadeirydd Grwp Llywio Camlesi Iseldiroedd yr Alban

Camlesi'r Alban
rhan o wead ehangach yr Alban

Mae Dyfrffyrdd Prydain yr Alban (BWS) yn gyfrifol am reoli a datblygu rhwydwaith amrywiol o gamlesi, sy'n ymestyn am tua 137 o filltiroedd ac yn cynnwys dyfrffordd ardderchog Camlas Caledonian yn yr Ucheldiroedd, camlas bictiwresg Crinan yn Swydd Argyll a chamlesi Forth a Clyde, Union a Monkland yn yr Iseldiroedd.

Nid yw dyfrffyrdd mewndirol yr Alban, yn arbennig Camlesi'r Iseldiroedd, yr un mor ddatblygedig â dyfrffyrdd mewn rhannau eraill o'r DU, ac mae hyn ynghyd â natur unigol pob camlas yn creu set unigryw o heriau a chyfleoedd.

Yn 2006 gwnaeth y tîm yn yr Alban gynnydd da tuag at gyflawni ei gynlluniau sydd nid yn unig yn cyfrannu at weledigaeth Dyfrffyrdd Prydain ar gyfer y DU ond hefyd yn sicrhau bod ein dyfrffyrdd yn parhau i gael eu gweu i mewn i wead ehangach yr Alban.

Agenda Dyfrffyrdd Mewndirol yr Alban

Ers datganoli, derbyniodd BWS arian grant gan Weithrediaeth yr Alban. Lansiodd *Scotland's Canals An Asset for the Future* gan Weithrediaeth yr Alban yn 2002 a nododd yr agenda yr ydym yn canolbwyntio ein hadnoddau yn unol ag ef.

Heddiw mae ein camlesi yn cynnig llawer mwy na darpariaeth manau dwr ar gyfer mynd mewn cychod. Mae camlesi'r Alban yn ymateb i agendâu ehangach ym meysydd hamdden a thwristiaeth, iechyd a datblygu cymunedol, adfywio a chyfle economaidd, a'r amgylchedd a chynaliadwyedd.

Cynyddodd ein grant sylfaen i £10.9m yn 2006/07 i fyny o £8.9m yn 2005/06 a bydd yn cynyddu ymhellach i £11.4m yn 2007/08. Yn ystod 2006/07 derbyniwyd £2.4m o arian ad hoc ychwanegol a chyfraniad o £1.5m tuag at brosiect tirlunio a pharth cyhoeddus yn Port Dundas, a ddaeth â'r cyfanswm ar gyfer y flwyddyn i £14.8m

Sicrhau manteision

Er mwyn sicrhau bod BWS yn cyflawni'r cylch gwaith a roddwyd iddo gan Weithrediaeth yr Alban, rydym yn parhau i ganolbwyntio ar dair thema allweddol; rheoli asedau; creu cyrchfannau; a galluogi a chyflawni adfywio cynaliadwy.

Rheoli asedau

Mae ein dyfrffyrdd yn asedau gwerthfawr sy'n effeithio ar lawer o agweddau ar fywyd yn yr Alban.

Ar ddiwedd 2006/07, £3.7m oedd cyfanswm yr ôl-ddyledion heb eu talu ar gyfer gwaith cynnal a chadw statudol yn yr Alban, i lawr o £6.2m ar ddechrau'r flwyddyn ariannol. Rydym yn dal mewn sefyllfa dda i gyrraedd ein targed i ddileu'r dyledion hyn yn gyfan gwbl erbyn 2012.

Ar Gamlas Caledonian er mwyn dathlu cwblhau'r rhaglen adnewyddu lociau 10 mlynedd ymwelodd Tavish Scott MSP, y Gweinidog dros Drafnidiaeth bryd hynny, â Banavie ym mis Mai 2006. Sicrhodd y buddsoddiad hwn o £20m ddyfodol hirdymor y ddyfrffordd a darparodd lwyfan i barhau i archwilio'r posibilrwydd o ddatblygu amrywiaeth o gyfleoedd ar gyfer hamdden a chludo nwyddau.

Am y tro cyntaf ers blynyddoedd lawer mae Camlas Caledonian yn agored ar gyfer busnes o'r naill ben i'r llall am 12 mis bob blwyddyn, a gobeithio y bydd yn parhau felly.

Scotland review – Adolygiad o'r Alban

[page 23]

1. Y Gwir. Anrh. Michael Martin AS, Llefarydd Ty'r Cyffredin gydag Arglwyddes Faer Glasgow, Liz Cameron ar *The Wee Spark* yn agoriad y basn camlas newydd yn Port Dundas
2. Taniwyd brwdfrydedd disgyblion o Ysgol Gynradd Dochgarroch, ger Inverness, dros hadau a phlanhigion gan reolwraig treftadaeth a'r amgylchedd, Olivia Lassiere

Diolch i'r arian ychwanegol a gafwyd gan Weithrediaeth yr Alban llwyddwyd i gyflwyno ystod o welliannau yn canolbwyntio ar gwsmeriaid yn ystod 2006 gan gynnwys: cyfleusterau cychwyr newydd ar draws pob un o gamlesi'r Alban; gwaith atgyweirio argloddiau; gwaith carthu; a gwelliannau i lwybrau halio mewn cyrchfannau allweddol ar goridor camlesi'r Iseldiroedd. Manteisiodd nifer o ardaloedd ar y gwaith gan gynnwys Bowling, Glasgow a Chaeredin yn yr Iseldiroedd, y Crinan yn Argyll a Corpach a Laggan ar Gamlas Caledonian.

Mynd mewn Cychod

Cynyddodd traffig mordwyo ar bob un o'n camlesi yn ystod y flwyddyn. 3,490 oedd cyfanswm y cychod a drwyddedwyd yn yr Alban yn 2006/07, o gymharu â 3,160 yn 2005/06. (gweler y tabl ar dudalen 25).

Dangosodd ein harolwg boddhad cwsmeriaid fod 97% o gychwyr hurio yn 2006 o'r farn bod gwaith cynnal a chadw cyffredinol yn iawn neu'n well, o gymharu â 93% yn 2005, tra dywedodd 68% y byddent yn bendant yn cymeradwyo defnyddio'r camlesi i gyfaill, ychydig yn is na'r ffigur ar gyfer y llynedd, sef 70%.

Y Gyfarwyddeb Fframwaith Dwr yn yr Alban

Mae Cyfarwyddeb Fframwaith Dwr yr UE – y darn pwysicaf o ddeddfwriaeth amgylcheddol yn ystod y blynyddoedd diwethaf – yn ceisio hyrwyddo rheoli pob dwr yn gynaliadwy, gan gynnwys camlesi yn yr Alban. Bu perthnasau gwaith agos â thim dwr Gweithrediaeth yr Alban ac Asiantaeth Diogelu Amgylchedd yr Alban (SEPA) yn fodd i ni sicrhau bod SEPA yn sensitif i natur arbennig y camlesi fel strwythurau artifisial.

[right-hand column]

Creu cyrchfannau

Er mwyn cyflawni ein nod cyffredinol i gynyddu'r defnydd a wneir o ddyfrffyrdd a'r cyfraniad y gallant ei wneud rydym yn parhau i ganolbwyntio ar greu a datblygu cyrchfannau o safon mewn safleoedd allweddol ar draws yr rhydwraith.

Dangosodd ffigurau diweddaraf Cymdeithas y Prif Atyniadau Ymwelwyr i Olwyn Falkirk weld y cynnydd mwyaf mewn ymwelwyr o'r holl atyniadau ymwelwyr ym Mhrydain y llynedd. Ar ben hynny atgyfnerthodd y strwythur eiconig ei safle fel un o brif atyniadau ymwelwyr Prydain trwy ennill dwy wobr, gan gynnwys un am 'Lwyddiant Eithriadol' yng Ngwobrau Dadeni Dyfrffyrdd 2007.

Roedd Glasgow yn llawn lliw ym mis Medi wrth i llynges fach o gychod ymgasglu i ddathlu cwblhau basn camlas newydd yng nghanol y ddinas. Bydd prosiect tirlunio a pharth cyhoeddus newydd yn costio £3.5m yn safle'r estyniad i'r ddyfrffordd yn Port Dundas yn helpu i greu ardal gamlas ffyniannus a man digwyddiadau newydd ar gyfer Glasgow.

Bydd y Bartneriaeth Tafarnau Glan Dwr yn dechrau adeiladu tafarn lan camlas newydd yn Auchinstarry ym mis Mehefin 2007 a disgwylir iddo agor ym mis Mawrth 2008. Mae cynlluniau ar gyfer man gwerthu pellach ym Marina Seaport yn Inverness yn cael eu datblygu hefyd.

Scotland Review – Adolygiad o'r Alban

[page 24]

Lansiwyd Cei 2, sef ail gam prosiect defnydd cymysg Cei Caeredin, ym mis Chwefror 2007. Mae ein cyd-fenter ddychmygus gyda Miller Developments wedi trawsnewid yr ardal o amgylch Basn Lochrin ac mae wedi dechrau

adfywio coridor Fountainbridge. Am yr ail flwyddyn yn olynol cynhaliwyd y parti agoriadol ar gyfer Gwyl Ymylol Caeredin yng Ngheir Caeredin.

Aeth y gwaith o adfywio Porthladd Bowling yn ei flaen yn ystod 2006 tra bod datblygiadau wedi hen ddechrau yn Rosebank lle y codwyd rhandai preswyl gerllaw'r gamlas.

Adfywio glannau

Yn ystod 2006 parhawyd i greu'r sylfeini cadarn ar gyfer adfywio glannau yn gynaliadwy yn y tymor hwy ledled y rhwydwaith.

Bydd Prosiect Adfywio Camlas Glasgow, partneriaeth rhwng ISIS Waterside Regeneration a Chyngor Dinas Glasgow, yn creu cyfres o ddatblygiadau defnydd cymysg a nifer o gyrchfannau newydd dros 1,000 erw o gangen Glasgow o Gamlas Forth a Clyde yn ystod y 15 i 20 mlynedd nesaf. Yn 2006 adolygwyd ein hymagwedd ddatblygu i sicrhau bod y weledigaeth adfywio yn addas i bobl Glasgow a bod cymunedau lleol yn cymryd rhan lawn wrth helpu i lywio dyfodol yr ardal.

Yn Bowling rydym yn parhau i archwilio rôl y gamlas yn y broses ehangach o adfywio'r ardal ac rydym hefyd wedi bwrw ymlaen â'n hastudiaeth fanwl o'r posibilrwydd o adfer Afon Leven fel y gall cychod deithio ar hyd-ddi unwaith eto o Dumbarton ar Afon Clyde i Loch Lomond.

Fel lleoliad allweddol ar rwydwaith camlesi'r Alban, mae Falkirk yn cyflwyno nifer o gyfleoedd adfywio. Cynhaliwyd astudiaeth i nodi'r cyfleoedd yn ardal Tamfourhill a'r ardal gyfagos a byddwn yn parhau i weithio gyda'n partneriaid i sicrhau bod y gamlas yn chwarae rôl allweddol yn y broses uwchgyllunio.

Rydym yn parhau i chwarae rhan flaenllaw ym mhrosiect Dalriada yn Swydd Argyll a chyda'n partneriaid yn y sector cymunedol a'r sector cyhoeddus rydym yn archwilio'r cyfleoedd adfywio sylweddol yn Ardrishaig ac o'i amgylch.

[right-hand column]

Gweithio mewn partneriaeth

Ni allwn wireddu ein gweledigaeth ar gyfer rhwydwaith camlesi'r Alban ar ein pennau ein hunain ac rydym yn parhau i greu perthnasau gwaith agosach gydag amrywiaeth eang o sefydliadau mewn nifer fawr o feysydd polisi.

Mae gwaith Grwp yr Alban o Ddyfrffyrdd Prydain yn allweddol i'n hymagwedd bartneriaeth. Mae'r Grwp hwn, a gadeirir gan is-gadeirydd Dyfrffyrdd Prydain, yn cyfarfod dair gwaith y flwyddyn ac yn cynrychioli ein buddiannau corfforaethol a masnachol yn amgylchedd gwleidyddol datganoledig yr Alban (gweler tudalen 42 am ragor o fanylion).

Rydym hefyd yn chwarae rhan lawn o fewn Grwp Datblygu Camlesi'r Alban, partneriaeth a gadeirir gan Weithrediaeth yr Alban sy'n dod â sefydliadau sydd â diddordeb cyffredin mewn cyfrannu at gamlesi bywiog a manteisio arnynt at ei gilydd. Mae dau grwp arall – sef Grwp Llywio Camlesi'r Ucheldiroedd a Grwp Llywio Camlesi'r Iseldiroedd – yn dod â'n prif bartneriaid at ei gilydd yn chwarterol i drafod a datblygu prosiectau.

Gan weithio gydag Ymddiriedolaeth Dyfrffyrdd yr Alban rydym hefyd yn hyrwyddo cyfranogiad y sector cymunedol a'r sector gwirfoddol yn ein rhwydwaith.

Crynodeb y Cyfarwyddwr

Cyflawnwyd llawer yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf i adfywio'r rhwydwaith camlesi, fodd bynnag, mae cryn dipyn o botensial o hyd i'w ddatgloi. Fel y mae ein hamgylchedd wedi newid, mae BWS hefyd wedi newid. Mabwysiadwyd ymagwedd fwy allblyg a deinamig sy'n canolbwyntio'n fwy ar gwsmeriaid at ein busnes sydd yn ei thro yn ein gwneud yn graffach yn fasnachol. Wrth i ni symud ymlaen ein nod yw datblygu ein safle fel dewis bartner ac ymestyn a meithrin yr enw da sydd gennym am adfywio a datblygu glannau.

Bu'n flwyddyn brysur a chynhyrchiol iawn a hoffwn ddiolch i'n gweithlu ymroddedig, Gweithrediaeth yr Alban a'n partneriaid yn y sectorau cyhoeddus, preifat a gwirfoddol am barhau i'n cefnogi wrth i ni ymdrechu i ddatblygu potensial llawn camlesi'r Alban.

Steve Dunlop

Cyfarwyddwr, yr Alban

Scotland Review – Adolygiad o'r Alban

[page 25]

1. Mynd mewn cwch ger Lochgilphead, ar Gamlas Crinan

Trwyddedau cychod yn yr Alban

Under 3 months – Dan 3 mis

Over 3 months – Dros 3 mis

Total – Cyfanswm

Caledonian Canal* - Camlas Caledonian*

Lowlands Canals – Camlesi'r Iseldiroedd

Crinan Canal – Camlas Crinan**

Total – Cyfanswm

* Yn 2006/07 roedd 83 o gychod masnachol yn gweithredu ar Gamlas Caledonian (83 yn 2005/06)

** Yn 2006/07 roedd 157 o ymweliadau gan longau cludo nwyddau masnachol â Chamlas Crinan (131 yn 2005/06)

Cyflawniadau

2006/07

- 25m o ymweliadau â chamlesi'r Alban
- Cynyddodd nifer yr ymwelwyr ag Olwyn Falkirk o 48% - y cynnydd mwyaf o'r holl atyniadau ymwelwyr yn y DU*
- Roedd 97% o gychwyr hurio o'r farn bod gwaith cynnal a chadw cyffredinol yn iawn neu'n well
- Cynnydd o 10% mewn trwyddedau cychod i 3,490
- Lleihawyd ôl-ddyledion heb eu talu ar gyfer gwaith cynnal a chadw statudol o £6.2m i £3.7m
- Agorwyd y basn camlas newydd yn Port Dundas, sy'n cynrychioli'r cam cyntaf yn y cynllun hirdymor i adfywio coridor camlas Glasgow
- Cwblhawyd yn ffurfiol y cynllun adfer 10 mlynedd ar Gamlas Caledonian am gost o £20m, gan sicrhau ei dyfodol hirdymor
- Lanswyd cynllun adfywio Cei 2 yng Nghaeredin

* Adroddiad Cymdeithas y Prif Atyniadau Ymwelwyr

Scotland review – Adolygiad o'r Alban

[page 26]

[left-hand column]

Penodir Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig ac (o ran dau aelod) gan Weithrediaeth yr Alban

Bwriedir i'r penodiadau sicrhau cydbwysedd da o ran sgiliau a phrofiad sy'n berthnasol i gylch gwaith eang Dyfrffyrdd Prydain.

[Middle column]

Aelodau'r Bwrdd

1. **Tony Hales, Cadeirydd (Ch,Dd,E)**

Tony yw cadeirydd Workspace Group plc a NAAFI Ltd. Cyn hynny ef oedd prif weithredwr Allied Domecq ac roedd yn gyfarwyddwr anweithredol gyda HSBC Bank plc a Dwr Cymru cyf. 58 oed.

2. **Dr Campbell Christie CBE, Is-gadeirydd (A,C,Ch,D)**

Campbell fu ysgrifennydd cyffredinol TUC yr Alban am 12 mlynedd nes iddo ymddeol ym 1998. Ef yw cadeirydd Grwp yr Alban o Ddyfrfyrdd Prydain ac mae'n cynrychioli buddiannau'r Alban ar y Bwrdd. Ef yw cadeirydd Clwb Pêl-droed Falkirk ac Adran Llawdriniaeth Aciwt Forth Valley y GIG, llywydd Fforwm Dinesig yr Alban, a chyfarwyddwr anweithredol ar Fwrdd South West Trains Ltd. 69 oed.

3. **Susan Achmatowicz (A,B,D)**

Mae Susan yn entrepreneur ym maes hamdden, a ddatblygodd ei busnes twristiaeth feicio ei hun sydd wedi ennill gwobrau. Mae'n gynghorydd ar dwristiaeth feicio, dechrau busnesau gwledig a datblygu cynaliadwy. Mae Susan, a arferai fod yn is-lywydd Bankers Trust yn ardal ariannol Llundain, yn aelod o Awdurdod Parc Cenedlaethol y New Forest ac mae'n un o gyfarwyddwyr anweithredol Treftadaeth Wal Hadrian. 51 oed.

4. **Richard Bowker CBE (B,Ch)**

Richard yw prif weithredwr grwp National Express Group Plc, busnes trafndiaeth rhyngwladol blaenllaw. Mae Richard, a arferai fod yn gadeirydd a phrif weithredwr yr Awdurdod Rheilffordd Strategol, hefyd yn aelod o fwrdd y Countryside Alliance, mae'n un o ymddiriedolwyr Ymddiriedolaeth Rheilffordd Settle Carlisle, ac ef yw dirprwy lywydd y Gymdeithas Reilffordd Dreftadaeth ac mae'n aelod o Fwrdd Datblygu Busnes SCOPE. Mae Richard hefyd yn gychwr brwd ac mae wedi teithio'n eang o amgylch y rhwydwaith ar ei gwch ei hun. 40 oed.

5. **John Bridgeman, CBE TD (B,Dd)**

Mae John yn gyn-gyfarwyddwr cyffredinol Masnachu Teg, yn aelod o'r Comisiwn Monopoliau a Chydsoddiadau ac arferai fod yn brif weithredwr British Alcan Aluminium plc. Ef yw cadeirydd yr Awdurdod Rheoleiddio Rasio Ceffylau a Phwyllgorau Archwilio a Safonau Cyngor Sir Swydd Warwick ac Awdurdod Heddlu Swydd Warwick. Ef yw'r Athro Gwadd mewn Rheolaeth ym Mhrifysgolion Keele a Surrey ac mae'n ymgynghorydd annibynnol mewn Strategaeth Gorfforaethol, Polisi Cystadleuaeth a Materion Defnyddwyr. 61 oed.

6. **John Bywater (C,E)**

Ymddeolodd John fel cyfarwyddwr Hammerson plc, cwmni eiddo ym mynegai FTSE 100 ym mis Ebrill 2007 a chymerodd swydd rheolwr-gyfarwyddwr Caddick Developments, datblygwr eiddo bach a leolir yn Swydd Efrog. Mae'n gyfarwyddwr annibynnol o Workspace Group plc, sef prif ddarparwr eiddo masnachol fforddiadwy ar gyfer mentrau bach a chanolig, ac yn aelod o fwrdd Cymdeithas Adeiladu West Bromwich. Mae John hefyd ar fwrdd cyngori Academi St. Martin in the Fields, un o brif gerddorfeydd Llundain. 59 oed.

7. **Yr Athro George Fleming (B,D)**

George yw Athro Emeritws Peirianeg Sifil ym Mhrifysgol Strathclyde a rheolwr-gyfarwyddwr EnviroCentre. Mae'n un o gyn-lywyddion Sefydliad y Peirianwyr Sifil. Mae hefyd yn un o gyfarwyddwyr anweithredol WRAP (Rhaglen Gweithredu Gwastraff ac Adnoddau) a Port of Tyne. 62 oed.

8. **Nigel Hugill (B,E)**

Nigel yw cadeirydd Lend Lease Europe ac yn gyn-reolwr-gyfarwyddwr Chelsfield plc (y ddau'n fusnesau eiddo a datblygu mawr). Mae'n aelod o Gyngor Cyffredinol Ffederasiwn Eiddo Prydain a'r Comisiwn Trafndiaeth Annibynnol. Mae'n eistedd ar y Panel Adolygu gan gynghori ar y Formation of Communities England, mae'n gymrawd o'r Gymdeithas Frenhinol ac yn un o Ymddiriedolwyr y Sefydliad Pensaerniaeth 49 oed.

9. **Duncan Sutherland (C,D,E)**

Duncan yw rheolwr-gyfarwyddwr Inpartnership. Cyn hynny ef oedd cyfarwyddwr Adran Datblygu'r Ddinas ar gyfer Cyngor Dinas Coventry a chyflawnodd llawer o brosiectau yng nghanol y ddinas gan gynnwys Basn Camlas Coventry. Mae hefyd wedi gweithio yn Inner City Enterprises plc, ef oedd prif weithredwr EDI Group Ltd a bu'n gysylltiedig â sefydliadau cenedlaethol megis Cyngor Cynghori Cymdeithas Trefi Hanesyddol yr Alban ac roedd yn aelod o bwyllgor gweithredol Cyngor Datblygu a Diwydiant yr Alban. 55 oed.

10. **Terry Tricker (C,Ch,Dd)**

Terry yw cadeirydd ei fusnes hamdden ei hun. Cyn hynny ef oedd cadeirydd Ymddiriedolaeth Aciwt GIG Ysbytai Burton ac roedd yn aelod o fwrdd Severn Trent Water Ltd. Mae'n fentor gyda 'Jigsaw', sefydliad mentora sy'n cynorthwyo pobl ifanc dan anfantais. 63 oed.

Allwedd i'r Aelodau

- A. Cyfarwyddwr Ymddiriedolwyr Pensiwn Dyfrffyrdd Prydain Cyf
- B. Aelod o'r Pwyllgor Archwilio
- C. Aelod o'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth
- Ch. Aelod o'r Pwyllgor Enwebu
- D. Aelod o Grwp yr Alban o Ddyfrffyrdd Prydain
- Dd. Aelod o'r Pwyllgor Masnachu Teg
- E. Aelod o Bwyllgor y Grwp Eiddo

Board members – Aelodau'r Bwrdd

[page 27]

Cyfarwyddwyr gweithredol

1. **Robin Evans, BSc, FRICS**
Prif Weithredwr
Ymunodd Robin â Dyfrffyrdd Prydain ym 1999 fel cyfarwyddwr masnachol a daeth yn brif weithredwr ym mis Rhagfyr 2002. Cyn hynny treuliodd bedair blynedd fel y cyfarwyddwr palasau ar gyfer y Palasau Brenhinol Hanesyddol a bu'n brif weithredwr y Landmark Trust am wyth mlynedd. 53 oed.
2. **Mark Benstead, IEng, AMIStructE**
Cyfarwyddwr, Llundain
Bu Mark yn gyfrifol am weithgareddau gweithredol a gweithgareddau eiddo, hamdden ac adfywio Dyfrffyrdd Prydain Llundain ers 1990. Cyn ymuno â Dyfrffyrdd Prydain ym 1980 bu Mark yn gweithio yn y diwydiant adeiladu i gwmnïau Taylor Woodrow a Kyle Stewart. 49 oed.
3. **Steve Dunlop**
Cyfarwyddwr, yr Alban
Arferai Steve fod yn gyfarwyddwr adfywio yng Nghyngor Dinas Newcastle. Dechreuodd ei yrfa ym maes rheoli hamdden cyn symud i nifer o uwch swyddi â phr offil uchel mewn llywodraeth leol, yn fwyaf diweddar fel cyfarwyddwr gwasanaethau cymunedol yng Nghyngor Falkirk. 45 oed.
4. **James Froomberg MA**
Cyfarwyddwr Masnachol
O 1983 i 1999 bu James yn gweithio i gwmni KPMG lle y bu'n arwain, fel partner, ymgynghoriaeth reoli'r cwmni i'r diwydiant hamdden. Fe'i penodwyd wedyn i gwmni Wembley plc fel cyfarwyddwr datblygu corfforaethol, cyn ymuno â Dyfrffyrdd Prydain ym mis Mawrth 2003. 51 oed.
5. **Nigel Johnson BSc (Econ), Cyfreithiwr (A)**
Cyfarwyddwr Cyfreithiol ac Ysgrifennydd y Bwrdd
Bu Nigel yn gweithio fel cyfreithiwr corfforaethol yn y diwydiant ariannol am 18 mlynedd ac roedd yn uwch gyfreithiwr yn Westminster cyn ymuno â Dyfrffyrdd Prydain. 52 oed.
6. **Vincent Moran BA, FCIPD**
Cyfarwyddwr Gweithrediadau Cwsmeriaid
Ymunodd Vincent â Dyfrffyrdd Prydain ym 1997 ar ôl ennill profiad helaeth ym meysydd personél a rheoli cyffredinol mewn gweithgareddau cynhyrchu, gweithgynhyrchu a gwasanaethau gyda'r diwydiant glo a Chubb Security plc. 51 oed.
7. **Philip Ridal BEng, FCA, MCT (A)**
Cyfarwyddwr Ariannol

Mae Philip, sy'n aelod o Sefydliad y Cyfrifwyr Siartredig a Chymdeithas y Trysoryddion Corfforaethol, wedi cyflawni nifer o rolau ariannol mewn cwmnïau eiddo rhestredig yn y DU, gan gynnwys grwp adeiladu Mowlem, ac mae'n gyn-gyfarwyddwr ariannol Manchester Airports Group plc. 53 oed.

8. **Simon Salem BA, MBA**

Cyfarwyddwr Marchnata a Gwasanaethau Cwsmeriaid

Mae gan Simon dro 20 mlynedd o brofiad o farchnata, cysylltiadau cyhoeddus, materion corfforaethol a chodi arian. Cyn ymuno â Dyfrffyrdd Prydain bu'n gweithio i gwmni Trafnidiaeth Llundain. Mae wedi gweithio llawer yn y diwydiant hamdden a thwristiaeth. 49 oed.

9. **Jim Stirling OBE, BSc, MBA, CEng, FICE, MIStructE**

Cyfarwyddwr Technegol

Ymunodd Jim â Dyfrffyrdd Prydain fel rheolwr, yn yr Alban ym 1992 a daeth yn gyfarwyddwr, yn yr Alban ym 1997 ac yn gyfarwyddwr technegol yn 2005. Treuliodd Jim flynyddoedd lawer yn y sectorau peirianeg sifil, adeiladu a datblygu yn y DU ac mewn gwledydd tramor. 54 oed.

Executive directors – Cyfarwyddwyr gweithredol

[page 28]

“Mae adfywiad y rhwydwaith camlesi yn llwyddiant masnachol a diwylliannol... dangosodd Dyfrffyrdd Prydain ei fod yn fedrus wrth wireddu cyfleoedd masnachol heb ddinistrio hanfod y camlesi.”

The Times, 1 Mehefin 2007

1. Mae pobl yn byw, yn gweithio ac yn treulio amser hamdden gerllaw camlesi ac afonydd.

Financial Review - Adolygiad Ariannol

Y canlyniad o ran gweithgareddau gweithredol, ar ôl treth, oedd colled o £0.1m o gymharu ag elw o £3.1m yn y flwyddyn flaenorol

Cynyddodd cronfeydd wrth gefn y grwp o 11% i £525m, sy'n adlewyrchu adbrisiad o'r ystâd eiddo yng ngoleuni cyflwr y farchnad sy'n parhau'n fywiog (gweler y tabl isod).

Incwm masnachu

Cynyddodd incwm masnachu o 1.9% i £116.6m o gymharu â gostyngiadau yn ein hincwm grant gan y llywodraeth o 5.3%.

Cyfraniadau gan drydydd partion at brosiectau adfywio oedd y prif gyfrannwr at y cynnydd mewn incwm.

[right-hand column]

Cynhwysai hyn gyfraniadau at brosiectau megis Cysylltiad Camlas Lerpwl ac adfer Afonydd Bow Back i hyrwyddo Gemau Olympaidd 2012.

Cafwyd gostyngiad o £4.0m mewn incwm grant, oherwydd y gostyngiad o 11% yn y grant gan Defra a wrthbwyswyd gan y cynnydd o 25% yn y grant gan Weithrediaeth yr Alban (gweler tudalen 22).

Gostyngodd cyfran y grwp o'r trosiant mewn cyd-fentrau i £15m (2006: £30m) a gostyngodd ei gyfran o'r elw i £2.4m (2006: £7.7m) sy'n adlewyrchu'r ffaith bod gweithgarwch yn cael ei gyflawni fesul cam o fewn ein cyd-fentrau eiddo. Eir i gostau datblygu yn ystod cam datblygu'r prosiect a chynhyrchir trosiant ac elw wrth i bob datblygiad gael ei gwblhau a'i werthu ymlaen i'r farchnad.

[table]

Crynodeb o ganlyniadau'r flwyddyn £m

Change – Newid

Group trading income* - Incwm masnachu'r grwp*

Government grants – Grantiau'r llywodraeth

Total income – Cyfanswm yr incwm

Group share ... - Cyfran y grwp o'r incwm mewn cyd-fentrau
Share of operating ... - Cyfran o ganlyniadau gweithredu cyd-fentrau

Profit/(loss) on operational activities – Elw/(colled) ar weithgareddau gweithredol
before tax – cyn treth
after tax – ar ôl treth

Profit on non-operational - Elw o weithgareddau eiddo anweithredol
before tax – cyn treth
after tax – ar ôl treth**

Group Reserves – Cronfeydd Wrth Gefn y Grwp
*gan gynnwys incwm ar gyfer gwaith adfer ac incwm gan drydydd partïon
** trosglwyddwyd i'r gronfa gyfalaf wrth gefn

Financial review – Adolygiad ariannol

[page 29]

[left-hand column]

Maintenance operative ... – Mae Bryan Lewis, gweithredwr cynnal a chadw, yn cynnig help i ymwelydd penwythnos ar hyd y gamlas

Mae cyfran y grwp o'r trosiant yn 2006/07 yn cynnwys £11.2 gan bartneriaeth ISIS Waterside Regeneration, sy'n cynhyrchu elw o £3.9m.

Trosglwyddwyd £5.7m (2005: £10.2m) i gronfeydd cyfalaf wrth gefn a wireddwyd o ran elw yn deillio o waredu eiddo buddsoddi a buddsoddiadau, heb gynnwys treth briodoladwy.

Cynyddodd ein hincwm o rentu eiddo o 3.5% i £29.8m sy'n adlewyrchu'r lleihad parhaus yn y portffolio wrth i eiddo gael ei werthu i wireddu arian i'w fuddsoddi mewn cyd-fentrau. Mae'r gostyngiad ymddangosiadol mewn incwm o gyfleustodau i'w briodoli yn bennaf i'r ffaith y cynhwysai incwm y flwyddyn flaenorol ôl-ddyledion o £5.6m sy'n cuddio twf sylfaenol cryf o 10.8% yn 2006/07.

Cynyddodd incwm o drwyddedau cychod o 9% sy'n adlewyrchu'r cynnydd yn nifer y trwyddedau a roddwyd o 6.6% a chynnydd yn yr elw o werthu'r trwyddedau o 2.3%. Cynyddodd incwm o angorfeydd o 7.9% yn gyffredinol, sy'n adlewyrchu'r ffaith bod gwell defnydd wedi'i wneud o'r cyfleusterau angori a oedd ar gael a chynnydd bach yn yr elw net fesul trwydded (gweler y tabl uchod ar y dde).

Costau gweithredu

Gostyngodd costau gweithredu o 0.4% i £189.3m. Ar ôl darparu ar gyfer gwario ar waith seilwaith mawr ar gamlesi, costau carthu, adfer ac adfywio camlesi, a chost ad-drefnu'r busnes 6.6% oedd y gostyngiad sylfaenol yn y costau gweithredu (gweler y tabl ar y dde).

[right-hand column]

Crynodeb o incwm y grwp

Change – Newid

Rhentu eiddo
Incwm o gyfleustodau a gwerthu dwr
Ffyrdd-freintiau a phremiymau eiddo
Trwyddedau cychod
Gwaith cynnal a chadw ac incwm arall
BWML
Trwyddedau angori*
Gwerthiannau rhentu*
Incwm masnachol y grwp
Cyfraniadau gan drydydd partïon

Incwm masnachu'r grwp
Nifer y trwyddedau cychod a roddwyd
Nifer y trwyddedau angori a roddwyd*
Incwm o drwyddedau cychod fesul cwch £
Incwm o angorfeydd fesul trwydded* £
* Ac eithrio BWML

Analysis of operating costs £ms - Dadansoddiad o'r costau gweithredu £m

Change - Newid
Gwaith seilwaith mawr
Gwariant ar waith adfer ac adfywio
Carthu camlesi
Costau eithriadol ad-drefnu'r busnes
Costau gweithredu eraill

Licences and moorings ... - Trwyddedau ac angorfeydd, Cymru a Lloegr

Cychod pleser preifat – camlesi ac afonydd

Cychod â motor
Cychod heb fotor

Cyfanswm

Cychod pleser preifat – afonydd

Cychod â motor
Cychod heb fotor

Cyfanswm

Cychod pleser preifat – pob dyfrffordd

Cychod â motor
Cychod heb fotor

Cyfanswm

Cychod preswyl

Cyfanswm

Cychod busnes

Cychod busnes hamdden
Platiau masnach, cychod cludo nwyddau a chychod gwaith

Cyfanswm

Cyfanswm y trwyddedau hirdymor

Trwyddedau angori a roddwyd

Financial review – Adolygiad ariannol

[page 30]

Ym mis Hydref lleihawyd nifer yr unedau busnes o ddyfrffyrdd o ddeg i naw, trwy gyfuno unedau dyfrffyrdd Siroedd Canolbarth Lloegr a Gorllewin Canolbarth Lloegr. Gyda chymorth ein gweithlu a chan weithio'n agos gydag undebau llafur, adolygwyd ein strwythurau sefydliadol o ran swyddogaethau gwasanaethau gweithredol a chanolog. O ganlyniad dilëwyd mwy na 140 o swyddi yn ystod y flwyddyn. Ar yr un pryd, creodd y broses ailstrwythuro well ffocws gweithredol yn yr unedau o ddyfrffyrdd (gweler tudalen 6 am fwy o fanylion). £5.6m oedd cost y broses ad-drefnu hon, ac fe'i hariannwyd trwy leihau ein costau gweithredu. Ymdopwyd â'r gostyngiad yng ngrant Defra trwy ail-amserlennu'r rhaglen gwaith mawr.

Mae'r gostyngiad mewn costau gweithredu sylfaenol yn ystod y flwyddyn i'w briodoli yn bennaf i'n hymdrech i sicrhau mwy o effeithlonrwydd, lle y buom yn chwilio am arferion gorau a thechnoleg newydd bob cyfle posibl i wneud iawn am y costau adeiladu cynyddol. Mae gwahanol fentrau effeithlonrwydd wedi parhau yn ystod y flwyddyn megis prosiect Ffyrdd Newydd o Weithio sy'n ceisio sicrhau arbedion mewn gofod swyddfa trwy ddulliau mwy effeithiol o weithio. Cyflwynwyd y prosiect hwn ym mhob un o swyddfeydd Dyfrffyrdd Prydain a bydd yn cynnwys y pencadlys yn Watford, a fydd yn symud i swyddfa lai o faint a mwy effeithlon yn 2007/08.

Elw a cholled gweithgareddau gweithredol

O ran elw a cholled ar weithgareddau gweithredol, ar ôl treth briodoladwy, gwnaed colled net o £0.1m (2006: elw o £3.1m). Mae hyn yn unol â'r targed i gwrdd â chostau flwyddyn wrth flwyddyn a fynir gan yr amodau ar gyfer derbyn arian cymorth grant gan y llywodraeth (gweler y tabl isod).

[right-hand column]

Elw o weithgareddau eiddo anweithredol

Mae'r elw o waredu eiddo wedi parhau i fod yn well na'r disgwyl oherwydd marchnad eiddo sy'n parhau'n fywiog. Buddsoddwyd yr arian a godwyd o waredu eiddo mewn cyd-fentrau i ariannu prynu tir a gwariant ar ddatblygiadau.

Trosglwyddwyd £5.7m (2006: £10.2m) i gronfeydd cyfalaf wrth gefn a wireddwyd, sy'n cynrychioli'r elw o waredu eiddo buddsoddi a buddsoddiadau yn rhydd o dreth briodoladwy (gweler y tabl isod ar y chwith).

Rheoli'r Drysorfa a Llif arian

Dim ond mewn adneuon mewn marchnadoedd arian ar gyfer cyfnodau heb fod yn fwy na thri mis y buddsoddir balansau arian. Ar ddiwedd y flwyddyn £7.5m (2005: £10.7m) oedd y balansau arian gweithredol a £18.1m (2006: £24.8m) oedd y balansau arian o weithgareddau anweithredol. Delir £1.3m arall (2006: £1.9m) yng nghyfrifon ariannu trydydd partion ar gyfer cynlluniau adfywio ac adfer (gweler y tabl gyferbyn).

Gwireddwyd swm net o £13.7m (2006: £26.6m) o arian yn ystod y flwyddyn trwy werthu eiddo buddsoddi heb gynnwys symiau a ailfuddsoddwyd mewn eiddo a thaliadau treth. Delir y balansau arian anweithredol i dalu dyledion treth a chwrrd ag ymrwymadau ariannu i gyd-fentrau datblygu eiddo.

Lleihaodd benthychiadau hirdymor o £0.6m i £9.9m sy'n cynrychioli 1.9% (2006: 2.2%) o'r holl gronfeydd wrth gefn.

Operational activities £m – Gweithgareddau gweithredol £m

(Colled)/elw gweithredu

Cyfran o ganlyniadau gweithredu cyd-fentrau

Llog derbyniadwy

Llog taladwy

Incwm ariannol arall

Elw o weithgareddau gweithredol cyn treth

Treth gorfforaethol briodoladwy

(Colled)/elw net a gadwyd

Gweithgareddau eiddo anweithredol

Elw o waredu eiddo buddsoddi

Elw o waredu buddsoddiadau

Elw o weithgareddau eiddo anweithredol cyn treth

Treth enillion cyfalaf ar yr elw o waredu eiddo/buddsoddiadau

Trosglwyddo i gronfa cyfalaf wrth gefn a wireddwyd

Elw net a gadwyd

Financial review – Adolygiad ariannol

[page 31]

Cash flow – Llif Arian

Y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2007

(Colled)/elw gweithredu

Difidendau o gyd-fentrau

Eitemau heb fod yn arian parod mewn (colled)/elw

Symudiad mewn cyfalaf gweithredol

Llog net derbyniadwy

Llif arian gweithredu

Gwariant cyfalaf gweithredol (net)

Eiddo a buddsoddiadau a brynwyd
Eiddo a buddsoddiadau a werthwyd
Buddsoddi mewn cyd-fentrau
Taliadau i gaffael masnach neu fusnes
Taliadau treth
Llif arian net

Balansau arian ar 31 Mawrth 2007

Interest rate risk mitigation – Lliniaru risg cyfraddau llog

Daw holl fenthyciadau Dyfrffyrdd Prydain o'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol ac maent ar gyfraddau llog sefydlog tan y dyddiad ad-dalu. Mae gan Ddyfrffyrdd Prydain fuddiannau mewn nifer o gyd-fentrau datblygu eiddo sy'n fusnesau annibynnol ac a ariennir yn annibynnol â dyled banc allanol heb fod yn atebol i Ddyfrffyrdd Prydain. Ym mhob un o'r cyd-fentrau asesir a ddylid gwarchod y taliadau llog ar fenthyciadau o ystyried maint y ddyled, y cyfnod y bwriedir i'r benthyciadau fod yn ddyledus a sensitifwydd y prosiect i newidiadau mewn cyfraddau llog.

Ar 31 Mawrth 2007 £73m (2006: £54m) oedd cyfanswm y benthyciadau mewn cyd-fentrau. O'r holl fenthyciadau hyn mae 35% (2006: 37%) ar gyfraddau llog sefydlog neu mae cyfradd log sefydlog a gyfnewidiwyd ar waith.

Pension Fund – Y Gronfa Bensiwn

Paratoir y cyfrifon yn unol â FRS 17, y safon gyfrifeg sy'n ymwneud â chadw cyfrifon cronfeydd pensiwn. Y brif effaith yw cynnwys y diffyg pensiwn ar fantolen y grwp heb gynnwys unrhyw fuddion treth gohiriedig priodoladwy. Yn ystod y flwyddyn perfformiodd asedau buddsoddi yn dda gan ddangos cyfanswm cynnydd mewn gwerth o 5%. Yn erbyn hyn cynyddodd y gwerthusiad o'r rhwymedigaeth gwasanaeth pensiynadwy o 2.2%. Ar 31 Mawrth 2007 83% (2006: 81%) oedd rhwymedigaethau'r gronfa a oedd wedi'u gwarantu gan werth yr asedau.

Nodir y symudiadau o ran y gronfa pensiwn, yn seiliedig ar FRS 17, yn y tabl isod, ar y chwith.

Gwneir y gwerthusiad actiwaraid llawn nesaf ar 31 Mawrth 2007 a chyhoeddir adroddiad gwerthuso yn ystod 2007/08. Bydd yr adroddiad hwn yn cynnwys adolygiad o'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd ar gyfer y gwerthusiad, gan gynnwys adolygiad llawn o'r rhagdybiaethau ynghylch marwolaethau. Felly cyflwynir adroddiad ar ganlyniadau'r gwerthusiad actiwaraid hwn yng nghyfrifon y flwyddyn nesaf.

Summary of changes in pension fund deficit – Crynodeb o'r newidiadau yn niffyg y gronfa pensiwn

Diffyg ar 1 Ebrill
Cost gyfredol y gwasanaeth
Addasiad cost y gwasanaeth yn y gorffennol
Disgownt yn dadweindio ar rwymedigaethau'r cynllun pensiwn
Enillion o asedau'r cynllun pensiwn
Newidiadau profiad yn rhwymedigaethau'r cynllun
Newid yn y rhagdybiaethau ynghylch y gwerth presennol
Cyfraniadau mewn arian parod gan y cyflogwr

Diffyg ar 31 Mawrth

Asedau a rhwymedigaethau yn y cynllun pensiwn 31 Mawrth 31 Mawrth
Change – Newid

Gwerth marchnadol yr asedau
Gwerth presennol y rhwymedigaethau
Diffyg
Ariannu %

Financial review – Adolygiad ariannol

[page 32]

Operating Activities – Gweithgareddau Gweithredu
Pensiwn Deficit – Y Diffyg Pensiwn
Total - Cyfanswm

Balans ar 1 Ebrill 2006

Colled ar weithgareddau gweithredu ar gyfer y flwyddyn ar ôl treth
Lleihad yn rhwymedigaeth net y gronfa bensiwn (heb gynnwys treth ohiriedig)

Trosglwyddiadau i gronfeydd cyfalaf wrth gefn a wireddwyd

Balans ar 31 Mawrth 2007

Y Fantolen

Cynyddodd cronfeydd wrth gefn y grwp o £52.7m i £525.2m (2006: £472.5m) sy'n cynrychioli cynnydd o 11% yn ystod y flwyddyn. Mae'r cynnydd hwn yn cynnwys yn bennaf weddill adbrisiad o eiddo buddsoddi o £46.8m, elw a wireddwyd o £5.7m ar ôl treth o waredu eiddo a buddsoddiadau, a gostyngiad o £4.0m, heb gynnwys treth ohiriedig, yn y diffyg yn y gronfa bensiwn.

Mae'r cronfeydd elw a cholled wrth gefn yn cynnwys y diffyg yn y gronfa bensiwn fel sy'n ofynnol o dan FRS 17. Ar ôl diystyru effaith y diffyg yn y gronfa bensiwn, £0.4m oedd balans y gronfa elw a cholled wrth gefn o weithgareddau gweithredu ar ddiwedd y flwyddyn (2006: £0.9m) gweler y tabl uchod.

Trosglwyddo i Safonau Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol (IFRS)

Y llynedd gwnaethom ddatgan ein bod yn bwriadu llunio datganiadau ariannol cyntaf Dyfrffyrdd Prydain yn unol ag IFRS ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2007. Cwblhaodd y tîm prosiect a sefydlwyd i reoli'r broses o drosglwyddo o UK GAAP i IFRS y dasg i raddau helaeth ond ni lwyddodd i ddatrys canlyniad cyfrif pwysig ymddangosiadol yn ymwneud â thrin incwm a phremiymau yn deillio o incwm o brydlesau tir hirdymor erbyn y flwyddyn yn dod i ben Mawrth 2007.

[right-hand column]

Gyda chynghor gan ein harchwilwyr, Grant Thornton, datryswyd y mater hwn bellach a'n bwriad ar hyn o bryd yw parhau â'r prosiect trawsnewid i IFRS gyda golwg ar lunio ein set gyntaf o gyfrifon o dan IFRS ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben 2008.

Bydd yr effeithiau trawsnewidiol pwysicaf ar y datganiadau ariannol o dan IFRS fel a ganlyn:

- cydnabyddir y gwarged/diffyg ailbrisiad ar gyfer eiddo buddsoddi yn y datganiad incwm; a
- darperir rhwymedigaethau treth gohiriedig ychwanegol o ran gwahaniaethau amseru dros dro yn deillio o werthusiadau o eiddo buddsoddi a chost eiddo yn y gorffennol.

Rheoli risg

Parhawyd i gyflwyno elfennau newydd arfer gorau i'n fframwaith rheoli risg. Mae hyn yn helpu i reoli risg i greu cyfleoedd ar gyfer arloesi a thwf yn ogystal â nodi bygythiadau i gyflawni ein hamcanion. Nodir ein hymagwedd at reoli risg yn yr Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol ar dudalen 44. Dengys hyn y pwys a roddir ar barhau i nodi risgiau yn gliriach, sicrhau bod prosesau rheoli effeithiol ar waith ac ymgorffori rheoli risg yn niwylliant Dyfrffyrdd Prydain.

Mae'r prif risgiau yn deillio o'r seilwaith dyfrffyrdd lle yr ydym yn parhau i archwilio ac asesu asedau a fyddai'n cael effeithiau sylweddol pe baent yn diffygio a blaenoriaethu camau cywiro ar eu cyfer. Mae cwblhau'r gwaith cynnal a chadw a oedd wedi ôl-gronni yn 2004, a oedd yn hanfodol er mwyn sicrhau diogelwch, wedi gostwng y lefel gyffredinol o risg yn y sylfaen asedau.

Financial review – Adolygiad ariannol

[page 33]

2. Cael sgwrs yng ngwyl IWA 'Canal Cavalcade' yn Little Venice ar Gamlas Regent.

[left-hand column]

Erys gwaith hanfodol ond llai brys i'w wneud. Rhoddir gwerth o £110m ar yr ôl-ddyledion cynnal a chadw statudol hyn ar 31 Mawrth 2007. Rydym yn ddbynol ar gyllid parhaol gan y llywodraeth i gyflawni rhwymedigaethau statudol i ddileu'r ôl-ddyledion cynnal a chadw sy'n weddill.

O gofio natur ein gwaith a'n cyfrifoldebau rydym yn arbennig o agored i newidiadau yn y safonau hyn y cytunwyd arnynt yn deillio o ddeddfwriaeth a rheoliadau newydd. Bydd yr effeithiau yn gliriach wrth i'r gofynion llawn ddod i'r amlwg, er enghraifft, o'r Gyfarwyddeb Fframwaith Dwr.

Ceir ffynonellau mwyfwy angenrheidiol a phwysig o arian ychwanegol trwy bartneriaethau. Mae'r mentrau hyn yn fodd i fanteisio ymhellach ar seilwaith Dyfrffyrdd Prydain trwy gael mynediad i gronfeydd buddsoddi ac arbenigedd ym maes datblygu. Datblygwyd prosesau ar gyfer dewis y partner iawn, monitro perfformiad, llywodraethu ac eglurdeb wrth bennu cyfrifoldebau priodol rhwng partneriaid. Mae ein cyd-fentrau yn cynnwys cyfleoedd pwysig ar gyfer datblygu eiddo y mae gwahanol risgiau yn gysylltiedig â hwy.

Rydym yn defnyddio arbenigedd ein partneriaid dethol yn y maes i reoli'r risgiau hyn yn effeithiol o fewn cyfyngiadau'r cylch economaidd ehangach.

Mae risgiau yn gysylltiedig â gweithredu'r newidiadau busnes hyn. Maent yn canolbwyntio ar ymddygiadau ar gyfer cysondeb wrth sicrhau safonau, gwasanaethau cwsmeriaid a diogelwch. Rydym yn rheoli'r risgiau hyn trwy godau ymarfer i sicrhau masnachu teg, technegau rheoli prosiectau cydnabyddedig, cyfathrebu, arfarniadau rheolaidd o berfformiad a chynlluniau datblygu unigol sy'n adlewyrchu'r blaenoriaethau busnes newydd.

[right-hand column]

Ein prif flaenoriaeth yw diogelwch ein cwsmeriaid, ein contractwyr a'n cyflogeion ar y dyfrffyrdd. Rydym yn parhau i wella ein prosesau diogelwch a mesur ein perfformiad o ran diogelwch. Mae hyfforddiant diogelwch, gweithdrefnau, arwyddion, archwiliadau rheolaidd o asedau a gwaith cynnal a chadw rheolaidd a datblygu cymwyseddau perthnasol yn enghreifftiau o'n fframwaith diogelwch.

Yn ein hamcanion ehangach, rydym wedi ymrwymo i ddarparu manteision cymdeithasol ac economaidd a manteision o ran treftadaeth. Cymhwysir asesiadau sy'n selliedig ar risg yn unol â'n cod ymarfer amgylcheddol at unrhyw waith a wneir a chyflwynwyd targedau cynaliadwyedd i leihau effaith gollyngiadau carbon a'r defnydd a wneir o adnoddau. Rydym yn asesu ein holl asedau treftadaeth yn rheolaidd ac yn gwneud gwaith dilynol ar adeiladau sydd mewn perygl. Rheolir risgiau diogelwch, fandaliaeth, a rhwystrau i fynediad i gyd gan ein rôl addysgol a thrwy ymgysylltu â'r gymuned trwy sefydliadau sy'n ymwneud llawer iawn â chynhwysiant cymdeithasol a gwirfoddolwyr.

Mae ein gweithgareddau adfywio, gan gynnwys y rhai sy'n effeithio ar safle'r Gemau Olympaidd, yn dwyn manteision yn deillio o'r gwaith a wnawn i reoli gofod dwr i gynlluniau ailddatblygu ehangach. Mae rheolwyr prosiect cymwys, cydlynu â phartneriaid sy'n cyflawni gweledigaethau cyffredin yn cyfrannu at gyflawni canlyniadau mewn pryd.

Financial review – Adolygiad ariannol

Cynnwys

y cyfrifon

36	Adroddiad aelodau'r bwrdd
38	Fframwaith statudol ac ariannol
40	Llywodraethu corfforaethol
46	Adroddiad cydnabyddiaeth y Cyfarwyddwyr
50	Adroddiad yr archwilwyr
52	Cyfrif elw a cholled cyfunol
52	Datganiad cyfunol o gyfanswm yr enillion a'r colledion cydnabyddedig
52	Nodyn ar elw a cholledion cost hanesyddol cyfunol
53	Mantolenni
54	Datganiad llif arian parod cyfunol
55	Nodiadau i'r cyfrifon
76	Cyfrifon yr Alban

78 Cyfarwyddyd cyfrifon
80 Crynodeb pum mlynedd

Cyfrifon: cynnwys

Adroddiad **aelodau'r bwrdd**

Mae aelodau'r bwrdd yn cyflwyno eu hadroddiad blynyddol ar faterion Dyfrffyrdd Prydain, ynghyd â'r cyfrifon ac adroddiad yr archwilwyr, am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2007.

Prif weithgareddau

Nodir prif weithgareddau Dyfrffyrdd Prydain ar dudalennau 4 i 33.

Adolygiad busnes

Ceir adolygiad manwl o berfformiad Dyfrffyrdd Prydain yn ystod y flwyddyn (yn cynnwys dangosyddion perfformiad allweddol) a datblygiadau a ddisgwylir yn y dyfodol yn yr adran Adolygu busnes ar dudalennau 4 i 33.

Canlyniadau

Dangosir y cyfrifon archwiliedig am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2007 ar dudalennau 52 i 75.

Mae'r dadansoddiad o incwm a gwariant yn y cyfrifon yn seiliedig ar y defnydd a wneir o ddyfrffyrdd ar hyn o bryd, yn hytrach na'u dosbarthiad yn Neddf Trafnidiaeth 1968. Mae hwn yn gyflwyniad mwy ystyrlon ond nid yw'n effeithio ar rwymedigaethau statudol Dyfrffyrdd Prydain o dan adrannau 105 i 107 o Ddeddf Trafnidiaeth 1968, y nodir ymdriniaeth y Bwrdd â hwy yn ddiweddarach yn yr adroddiad hwn o dan 'Fframwaith Statudol ac Ariannol' ar dudalennau 38 i 39.

Aelodau'r bwrdd

Dangosir aelodau presennol y bwrdd ar dudalen 26. Ceir crynodeb o'u cylch gwaith yn Adroddiad Cydnabyddiaeth y Cyfarwyddwyr ar dudalennau 46 i 49. Ymddeolodd Ian Darling, Helen Gordon a Derek Langslow o'r Bwrdd ym mis Medi 2006. Ymunodd John Bridgeman, Nigel Hugill a Duncan Sutherland â'r Bwrdd ym mis Medi 2006 ac ymunodd John Bywater ym mis Chwefror 2007. Cynhelir Cofrestr o Fuddiannau gan y cyfarwyddwr cyfreithiol a gellir trefnu archwiliad cyhoeddus drwyddo.

Asedau sefydlog

Nodir manylion symudiadau mewn asedau sefydlog yn ystod y flwyddyn, yn cynnwys ailbrisió eiddo buddsoddi, yn Nodyn 7 i'r cyfrifon.

Nid yw Dyfrffyrdd Prydain yn cynnwys achosion o ailbrisió eiddo gweithredol yn y cyfrifon. Yn seiliedig ar brisiadau allanol ar 31 Rhagfyr 2006, mae aelodau'r bwrdd o'r farn bod gan yr eiddo gweithredol, ac eithrio llwybrau camlesi, y llwybrau tynnu a chronfeydd dwr, werth o tua £46m (2006: £56m) ar y farchnad ar 31 Mawrth 2007.

Cyfraniadau elusennol a gwleidyddol

Nid yw Dyfrffyrdd Prydain wedi gwneud unrhyw gyfraniadau elusennol na gwleidyddol.

Polisi talu

Polisi Dyfrffyrdd Prydain yw cytuno ar delerau talu gyda'i gyflenwyr ar ddechrau trafodion, a glynu wrth y telerau hyn, yn amodol ar berfformiad boddhaol gan y cyflenwr ac anfoneb gywir a gyflwynir ar amser. Yn gyffredinol, caiff symiau sy'n ddyledus i gyflenwyr eu setlo erbyn diwedd y mis ar ôl cael anfoneb. Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd y swm a oedd yn ddyledus i gyflenwyr masnach gyfwerth â 33 diwrnod o gredyd (2006: 16 diwrnod).

[footer]

Cyfrifon: adroddiad aelodau'r bwrdd

Cyfle cyfartal

Mae Dyfrffyrdd Prydain yn ymrwymedig i gyfle cyfartal ac mae polisïau a gweithdrefnau ar waith i sicrhau gwelliant parhaus. Mae Dyfrffyrdd Prydain yn cydnabod ei gyfrifoldebau cyfreithiol yn llawn, yn enwedig mewn perthynas â chysylltiadau hiliol, gwahaniaethu ar sail oedran, rhyw ac anabled.

Cyflogeion

Mae Dyfrffyrdd Prydain yn gosod gwerth sylweddol ar gynnwys ei gyflogeion ac wedi parhau â'i arfer o'u hysbysu am faterion sy'n effeithio arnynt fel cyflogeion a'r ffactorau amrywiol sy'n effeithio ar ei berfformiad. Cyflawnir hyn drwy gyfarfodydd ffurfiol ac anffurfiol sy'n caniatáu llif gwybodaeth dwyffordd rhwng y rheolwyr a'r cyflogeion, a phapur newydd misol a ategir gan daflenni gwybodaeth ranbarthol achlysurol, ac arolygon cyflogeion.

Mae gan Dyfrffyrdd Prydain delerau ac amodau cyflogaeth cyffredin a dull bargeinio un bwrdd gyda chynrychiolwyr cyflogeion drwy Fforymau Cenedlaethol a Fforymau Uned Busnes. Ymgynghorir ar faterion cyflogaeth a materion cysylltiedig eraill yn y fforymau hyn drwy gydweithredu a chyfnwid gwybodaeth a syniadau yn agored.

Mae pob cyflogai yn rhan o broses adolygu perfformiad a datblygiad blynyddol.

Archwilio

Penodwyd Grant Thornton UK LLP yn archwilyr allanol Dyfrffyrdd Prydain am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2007 gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig yn unol ag Adran 24(2) o Ddeddf Trafnidiaeth 1962.

[footer]

Cyfrifon: adroddiad aelodau'r bwrdd

Fframwaith

statudol ac ariannol

Sail statudol

Mae Dyfrffyrdd Prydain yn gorfforaeth gyhoeddus, a sefydlwyd gan Ddeddf Trafnidiaeth 1962 i reoli dyfrffyrdd mewndirol, dociau ac ystadau, y bu Comisiwn Trafnidiaeth Prydain yn gyfrifol amdanynt yn flaenorol.

Mae Dyfrffyrdd Prydain yn gyfrifol am tua 2,200 o filltiroedd o gamlesi ac afonydd yng Nghymru, Lloegr a'r Alban, ynghyd â chronfeydd dŵr, dociau, iardiau atgyweirio a gweithdai cysylltiedig.

Yn sgîl Deddf Trafnidiaeth 1968 dosbarthwyd y dyfrffyrdd hyn fel a ganlyn:

- a) Y Dyfrffyrdd Masnachol, a fyddai'n cael eu cynnal yn bennaf ar gyfer cludo nwyddau masnachol a'u cynnal a'u cadw mewn cyflwr addas ar gyfer eu defnyddio gan longau cludo nwyddau masnachol.
- b) Y Dyfrffyrdd Hwyllo, a fyddai'n cael eu cynnal yn bennaf ar gyfer hwyllo, pysgota a gweithgareddau hamdden eraill a'u cynnal a'u cadw ar gyfer eu defnyddio gan longau a adeiladwyd neu a addaswyd i gludo teithwyr a'u gyrru gan bwer mecanyddol.
- c) Y gweddill, y mae'n rhaid delio â hwy yn y ffordd fwyaf darbodus bosibl (ac yn gyson, yn achos dyfrffyrdd a gedwir, â gofynion iechyd y cyhoedd a chadwraeth amwynderau a diogelwch) ond sydd, serch hynny, yn rhwym wrth ddyletswydd (a geir yn Neddf Dyfrffyrdd Prydain 1995) i ystyried pa mor ddymunol yw eu diogelu ar gyfer eu defnyddio fel dyfrffyrdd hwyllo neu at ddefnydd hamdden arall gan y cyhoedd yn y dyfodol.

O dan a.27 o Ddeddf Trafnidiaeth 1962, gall y llywodraeth roi cyfarwyddiadau cyffredinol i Dyfrffyrdd Prydain o ran arfer ei swyddogaethau ac ym mis Chwefror 1999 cyhoeddodd y llywodraeth Ddogfen Fframwaith yn cynnwys ei nodau a'i hamcanion ar gyfer Dyfrffyrdd Prydain. O dan delerau'r Ddogfen Fframwaith, mae'n ofynnol i Dyfrffyrdd Prydain weithredu a chynnal ei ddyfrffyrdd yn unol â safonau sy'n adlewyrchu defnydd a rhagolygon o ran defnydd ac unrhyw ofynion draenio tir. Nid yw safonau o'r fath bob amser yn adlewyrchu'r safonau hanesyddol ar gyfer dimensiynau sianeli Dyfrffyrdd Masnachol a Hwyllo fel y rhagnodir yn Neddf Trafnidiaeth 1968.

Nodir bod gofyniad y llywodraeth yn y Ddogfen Fframwaith yn destun rhwymedigaethau statudol Dyfrffyrdd Prydain. Er hynny, mae gan y llywodraeth (Gweinidogion yr Alban mewn perthynas â dyfrffyrdd yn yr Alban) y pŵer i wneud Gorchymynion yn amrywio'r safonau hanesyddol a ragnodir yn Neddf 1968. At hynny, dim ond mewn achosion arbennig o dan y Ddeddf honno y gellir gorfodi'r safonau a ragnodir ar hyn o bryd. Mae gan y llywodraeth (a Gweinidogion yr Alban) y pŵer i ymyrryd mewn unrhyw weithrediadau gorfodi o'r fath a chyfyngu arnynt os bydd yn ardystio i'r llys ei bod yn bwriadu gwneud Gorchymyn sy'n nodi safonau statudol gwahanol. Gellid arfer y pŵer hwn pe bai cydymffurfio â'r safonau sy'n cael eu gorfodi o dan y gweithrediadau yn ei gwneud yn ofynnol i'r llywodraeth (Defra neu Weithrediaeth yr Alban) dalu grant pellach.

Mae'r Ddogfen Fframwaith hefyd yn nodi cydberthynas ehangach Dyfrffyrdd Prydain â'r llywodraeth a chyfrifoldebau'r Bwrdd a'r prif weithredwr, yn ogystal â nodi fframwaith ar gyfer cydberthnasau Dyfrffyrdd Prydain â defnyddwyr, yr Ombwdsmon Dyfrffyrdd a'r Cyngor Ymgynghorol Amwynderau Dyfrffyrdd Mewndirol.

Yn gyson â'i rwymedigaethau statudol, pŵerau ac amcanion y cytunwyd arnynt gyda'r llywodraeth, mae Dyfrffyrdd Prydain yn cynnal ei fusnes ar sail fasnachol ac yn hyrwyddo'r defnydd mwyaf posibl o'r dyfrffyrdd at ddibenion hamdden ac amwynderau, a chludo nwyddau lle y bo'n briodol.

[footer]

Cyfrifon: adroddiad aelodau'r bwrdd – fframwaith statudol ac ariannol

Grant

Mae Dyfrffyrdd Prydain yn cael grantiau blynyddol mewn rhandaliadau misol gan y llywodraeth, sy'n ei gynorthwyo i gyflawni ei rwymedigaethau statudol. Ariennir gweithgareddau Dyfrffyrdd Prydain yng Nghymru a Lloegr yn rhannol gan Defra a chânt eu hariannu'n rhannol gan Weithrediaeth yr Alban yn yr Alban. O bryd i'w gilydd, rhoddir grantiau penodol ychwanegol a chânt eu rhoi ar adegau penodol drwy gydol y flwyddyn. Yn 2006/07 rhoddwyd grantiau penodol ychwanegol gan Weithrediaeth yr Alban.

Nodir yr amodau ar gyfer talu grantiau a manylion rheolaethau eraill sy'n gymwys i Ddyfrffyrdd Prydain fel corfforaeth gyhoeddus mewn Memoranda Ariannol a gyhoeddir gan y llywodraeth.

Defnyddir rhan o'r grant a roddir gan y llywodraeth i brynu cerbydau, peiriannau ac offer i gynnal y dyfrffyrdd mewn ffordd mor ddarbodus â phosibl ond ni ellir gwneud unrhyw elw ar y buddsoddiad hwn. Ymdrinnir â hyn yn y cyfrifon fel grant cyfalaf a chaiff yr incwm ei ohirio a'i ystyried yn unol â'r taliadau dibrisio ar yr asedau dan sylw.

Ni chaniateir i Dyfrffyrdd Prydain ddefnyddio grant y llywodraeth cyn bod yr angen yn codi.

Yr amcan i osgoi colled a pheidio â defnyddio grant cyn bod yr angen yn codi

Mae'r gofyniad uchod i beidio â defnyddio grant cyn bod yr angen yn codi, wedi'i gyfuno â'r cyfrifoldeb statudol i osgoi colled ar gyfrif refeniw, gan ystyried un flwyddyn gyda blwyddyn arall, yn arwain Dyfrffyrdd Prydain at y targed o fantoli'r cyfrif elw a cholled bob blwyddyn.

Benthyciadau a buddsoddiad cyfalaf

Mae'r llywodraeth yn nodi'r uchafswm grant ac unrhyw fynediad i fenthyciadau o'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol i ariannu gwariant cyfalaf. Ni chaniateir i Dyfrffyrdd Prydain gael benthyciadau hirdymor ac eithrio o'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol. Cynyddwyd y terfyn ar gyfer holl fenthyciadau Dyfrffyrdd Prydain i £35 miliwn o dan orchymyn yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd ym mis Mawrth 2001 gan arfer y pŵerau a geir yn Neddf Dwr 1981.

Mae'r Trysorlys yn adnewyddu gwarantau cyfleusterau gorddrafft banciau yn flynyddol er mwyn i Dyfrffyrdd Prydain fynd i'r afael ag amrywiadau dyddiol mewn derbyniadau a thaliadau.

Gall gwariant cyfalaf Dyfrffyrdd Prydain sy'n cynhyrchu elw ei ariannu drwy fynediad i fenthyciadau'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol, yn amodol ar derfynau'r llywodraeth. Yn y blynyddoedd diwethaf, dim ond symiau sy'n cyfateb i gyfanswm y benthyciadau cynharach sy'n ddyledus ganddo y gall Dyfrffyrdd Prydain eu benthg. O fewn y cyfyngiadau hyn, bu Dyfrffyrdd Prydain yn ailstrwythuro ei bortffolio asedau drwy waredu ac ail-fuddsoddi er mwyn gwella ei allu i gyflawni ei amcanion busnes. Ym mis Chwefror 1999, cyhoeddodd y Dirprwy Brif Weinidog ar y pryd fod y llywodraeth wedi

penderfynu dileu'r rhan fwyaf o ddyled Dyfrffyrdd Prydain sy'n ddyledus mewn camau wrth iddo aeddfedu, gan ddileu'r angen i Dyfrffyrdd Prydain drefnu benthyciadau newydd i ad-dalu benthyciadau sy'n bodoli eisoes.

Mae hefyd yn ofynnol i Dyfrffyrdd Prydain gael caniatâd y llywodraeth ar gyfer pob prosiect gwariant dros £6 miliwn (dros £10 miliwn ar gyfer eiddo a gaffaelir) neu pan fo nodweddion newydd neu ddadleuol neu i gymryd diddordeb mewn cyrff eraill.

Paratoi cyfrifon

Mae'n ofynnol i Dyfrffyrdd Prydain baratoi cyfrifon blynyddol archwiliedig sy'n cydymffurfio â gofynion y Ddeddf Cwmnïau ac arfer gorau o ran cyfrifyddu masnachol, er y caiff y wybodaeth i'w datgelu ei diwygio a'i hymestyn yn unol â Chyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwlad dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig fel y dangosir ar dudalennau 78 i 79.

Caiff gwariant ar atgyweirio ac adnewyddu seilwaith sylfaenol camlesi ei drosglwyddo i'r cyfrif elw a cholled fel yr eir iddo. Caiff eiddo buddsoddi ei ailbriso'n flynyddol gan brisywr allanol.

[footer]

Cyfrifon: adroddiad aelodau'r bwrdd – fframwaith statudol ac ariannol

Llywodraethu corfforaethol

Mae'r Bwrdd yn ymrwymedig i gyflawni'r safonau llywodraethu corfforaethol gorau posibl. Mae hyn yn allweddol i amcan Dyfrffyrdd Prydain o weithredu fel y sefydliad cyhoeddus enghreifftiol sy'n gwneud y mwyaf o'r budd cyhoeddus a grëir ganddo. Yn unol â hynny, mae'r Bwrdd wedi penderfynu y dylai, ac eithrio ar gyfer addasiadau sydd eu hangen o ganlyniad i'w statws gwirioneddol fel Corfforaeth Gyhoeddus statudol, lynu wrth y safonau llywodraethu corfforaethol sy'n berthnasol i gwmni cyfyngedig cyhoeddus a ddyfynnir a chymhwysu'r safonau hyn. Wrth wneud hynny, mae hefyd yn cyflawni (ac yn rhagori ar) y Cyfarwyddyd (i'r) Cyfrifon i fodloni gofynion datgelu 'deddfwriaeth cwmnïau sydd mewn grym ar hyn o bryd'.

Y safonau cymwys ar gyfer y flwyddyn adrodd hon yw'r rhai a nodir yn y Cod Cyfunol ar Lywodraethu Corfforaethol ac mae'r datganiad hwn yn esbonio sut mae'r Bwrdd wedi cymhwyso'r safonau hynny drwy gydol y flwyddyn adrodd.

Bwrdd – gweithrediadau ac aelodau

Un o'r prif wahaniaethau rhwng Dyfrffyrdd Prydain a chwmni a ddyfynnir yw strwythur y Bwrdd a'r broses o benodi ei aelodau. O ganlyniad, nid yw adrannau A4, A7 a B o'r Cod Cyfunol sy'n ymwneud â phenodi ac ail-ethol aelodau'r bwrdd a'u tâl cydnabyddiaeth yn berthnasol i Dyfrffyrdd Prydain.

Llywodraethir Dyfrffyrdd Prydain gan Fwrdd sy'n cynnwys cadeirydd ac is-gadeirydd ac wyth o aelodau anweithredol eraill (ar hyn o bryd) a benodwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig. Fe'u penodir am gyfnod penodol o dair blynedd a phennir eu tâl cydnabyddiaeth gan yr Ysgrifennydd Gwladol a Gweinidogion yr Alban. Yn amodol ar berfformiad, gall aelodau'r bwrdd gael eu hail-benodi unwaith heb broses ddewis gystadleuol. Bwriad y penodiadau yw sicrhau cydbwysedd sgiliau a phrofiad sy'n berthnasol i'r sectorau gwahanol o'r busnes. Penodwyd Mr Tony Hales yn gadeirydd o 10 Gorffennaf 2005, a bodlonodd y meini prawf annibyniaeth ar ei benodiad. Fe'i penodwyd yn unol â chanllawiau Swyddfa'r Comisiynydd Penodiadau Cyhoeddus ac felly ar sail teilyngdod yn erbyn meini prawf gwrthrychol. Mae gan y cadeirydd ddigon o amser i ymroi i'r swydd.

Mae'r Bwrdd yn cyfarfod yn rheolaidd (chwe gwaith yn ystod y flwyddyn) ac yn mynegi barn annibynnol ar ei oruchwyliaeth o gyfeiriad, strategaeth ac amcanion corfforaethol Dyfrffyrdd Prydain. Mae cyfarwyddwyr gweithredol sydd â chyfrifoldeb uniongyrchol dros weithrediadau a rheoli yn adrodd i'r Bwrdd. Maent hefyd yn gyfrifol am ddatblygu strategaethau a pholisïau busnes, sy'n destun cymeradwyaeth gan y Bwrdd. Ceir manylion bywgraffyddol aelodau'r bwrdd a chyfarwyddwyr gweithredol ar dudalennau 26 a 27.

Mae pob un o aelodau'r bwrdd yn anweithredol ac felly'n gweithredu'n annibynnol ar reolwyr. Mae'n ofynnol datgelu unrhyw gysylltiad busnes neu gydberthynas arall a allai ymyrryd â'r farn annibynnol a

roddir ganddynt neu unrhyw achos posibl arall o wrthdaro. Nodir unrhyw ddatganiad yn y cofnodion ac, mewn achosion priodol, bydd yr aelod o'r bwrdd yn gadael y cyfarfod pan gaiff y busnes y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef ei ystyried.

Mae'r cadeirydd wedi sicrhau bod aelodau'r bwrdd wedi cael gwybodaeth briodol ac amserol a bod eu hymholiadau wedi'u hateb yn gywir. Anfonir papurau'r bwrdd at aelodau wythnos ymlaen llaw er mwyn iddynt baratoi'n llawn ar gyfer cyfarfodydd, a dosberthir cofnodion cyfarfodydd y pwyllgor i bob aelod. Rhoddir y wybodaeth ddiweddaraf am ddatblygiadau o fewn y busnes i'r Bwrdd drwy gyflwyniadau rheolaidd gan y rheolwyr. Mae'r cyfarwyddwyr gweithredol yn bresennol fel arfer yn ystod cyfarfodydd y bwrdd er bod y cadeirydd wedi cynnal cyfarfodydd, neu ran o gyfarfodydd, heb i'r cyfarwyddwyr gweithredol fod yn bresennol. Cynhelir cyfarfodydd y bwrdd mewn lleoliadau gwahanol o fewn y busnes a chânt eu rhagflaenu gan ymweliadau a chyfarfodydd â chyflogaion Dyfrffyrdd Prydain a rhanddeiliaid lleol.

Mae gan y Bwrdd restr o faterion a drosglwyddir iddo i wneud penderfyniadau yn eu cylch ac mae'r penderfyniadau hynny sydd wedi'u dirprwyo i bwyllgorau'r Bwrdd a'r cyfarwyddwyr gweithredol wedi'u diffinio ganddo hefyd. Mae'r Bwrdd wedi penodi'r is-gadeirydd, Dr Campbell Christie, fel ei uwch gyfarwyddwr annibynnol, at ddibenion y Cod Cyfunol. Mae rolau'r cadeirydd a'r prif weithredwr wedi'u gwahanu'n glir a diffinnir y rhaniad cyfrifoldebau yn y trefniadau dirprwyo.

Gall pob un o aelodau'r bwrdd fanteisio ar gyngor a gwasanaethau'r ysgrifennydd i'r Bwrdd, a gallant geisio cyngor proffesiynol annibynnol ar draul Dyfrffyrdd Prydain ar ôl hysbysu'r cadeirydd. Mae'r ysgrifennydd yn sicrhau bod aelodau newydd o'r bwrdd yn cael y cyfnod sefydlu priodol ar ôl eu penodiad.

[footer]

Cyfrifon: adroddiad aelodau'r bwrdd – llywodraethu corfforaethol

Lle y bo angen, mae Dyfrffyrdd Prydain yn darparu'r adnoddau sydd eu hangen ar gyfer datblygiad proffesiynol ac yn diweddarau gwybodaeth a galluoedd aelodau'r bwrdd a'r cyfarwyddwyr gweithredol. Dim ond gyda chymeradwyaeth y Bwrdd y gellir diswyddo'r ysgrifennydd.

Mae gan y Bwrdd fethodoleg ragnodedig ar gyfer pennu lefelau llywodraethu a rheolaeth priodol ar gyfer is-gwmnïau, cyd-fentrau a busnesau cysylltiedig Dyfrffyrdd Prydain. Mae'r fethodoleg yn darparu proffil risg a ddefnyddir fel canllaw i benodi cyfarwyddwyr ac i bennu'r lefel adrodd benodol gan reolwyr.

Ymddygiad a gwerthuso perfformiad

Mae'r Bwrdd yn ymrwymedig i gyflawni safonau ymddygiad uchel. Cymhwyswyd y Saith Egwyddor o Fywyd Cyhoeddus a argymhellwyd gan y Pwyllgor Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus i'r sefydliad a'i bobl ac ategir y rhain gan god ymddygiad a datganiad moeseg.

Mae'r Bwrdd yn gwerthuso ei berfformiad yn flynyddol. Yn 2007, mae'r Bwrdd wedi penodi ymgynghorydd allanol i gynnal gwerthusiad o'i effeithiolrwydd. Bydd yr ymgynghorydd yn paratoi crynodeb o'i ganfyddiadau i'w trafod gan y Bwrdd cyfan a pharatoir Cynllun Gwella ar gyfer y Bwrdd yn sgîl y gwerthusiad hwnnw.

Mae'r cadeirydd yn cynnal arfarniadau o berfformiad aelodau unigol o'r bwrdd ac mae'r is-gadeirydd yn arfarnu'r cadeirydd. Mae'r Bwrdd yn cyfarfod heb i'r cadeirydd fod yn bresennol o leiaf unwaith y flwyddyn i ystyried yr arfarniad o'i berfformiad.

Pwyllgor archwilio

Mae Pwyllgor Archwilio'r Bwrdd yn cynnwys pump o aelodau anweithredol y Bwrdd. Ceir manylion yr aelodau presennol ar dudalen 26. Mae'r Bwrdd yn fodlon bod o leiaf un Aelod o'r Pwyllgor Archwilio yn meddu ar brofiad diweddar a pherthnasol o'r maes ariannol. Mae'r Pwyllgor wedi ysgrifennu cylch gwaith sydd ar gael ar wefan Dyfrffyrdd Prydain, ac mae'n cyfarfod o leiaf dair gwaith y flwyddyn i adolygu'r cynllun archwilio mewnol, cynnydd yn erbyn y cynllun hwnnw, a chanfyddiadau cryno'r archwilwyr mewnol ac allanol. Yn ogystal ag adolygu'r canlyniadau ariannol a'r polisiâu cyfrifyddu, mae'r Pwyllgor yn monitro effeithiolrwydd systemau rheoli risg a rheolaeth fewnol ar gyfer y Bwrdd. Gwahoddir y cadeirydd i fynychu cyfarfodydd, ynghyd â'r prif weithredwr a'r pennaeth archwilio a, lle y bo'n briodol, gyfarwyddwyr gweithredol a'r archwilwyr allanol.

Mae'r Pwyllgor hefyd yn cyfarfod â'r archwilwyr allanol a'r pennaeth archwilio heb i'r cyfarwyddwyr gweithredol fod yn bresennol. Mae'r Pwyllgor yn adolygu effeithiolrwydd yr archwilwyr allanol a'r uned archwilio mewnol yn flynyddol ac yn ystyried adolygiad effeithiolrwydd allanol o'r uned archwilio mewnol bob pum mlynedd. Cynhaliwyd yr adolygiad diwethaf yn 2006.

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn goruchwyllo natur a swm y gwaith nad yw'n waith archwilio a wneir gan Grant Thornton UK LLP bob blwyddyn i sicrhau bod annibyniaeth yr archwilwyr allanol yn cael ei diogelu. Mae'n ofynnol i'r Pwyllgor Archwilio gymeradwyo unrhyw wasanaethau a ddarperir gan yr archwilwyr allanol y telir mwy na £12,000 ar eu cyfer ac nad ydynt yn ymwneud â gwaith archwilio. Polisi'r Bwrdd yw rhagdybio y caiff gwaith nad yw'n waith archwilio ei osod ar dendr cystadleuol. Ceir manylion ffioedd yr archwilwyr allanol yn Nodyn 3 ar dudalen 58.

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn gyfrifol am wneud argymhellion i'r Ysgrifennydd Gwladol ynghylch penodi'r archwilydd allanol. Yn dilyn gwerthusiad gan y Pwyllgor Archwilio, penodwyd Grant Thornton UK LLP gan yr Ysgrifennydd Gwladol (mewn ymgynghoriad â Gweinidogion yr Alban) yn archwilwyr allanol ar gyfer y cyfnod o 1 Ebrill 2006.

Pwyllgor enwebu

Mae gan y Bwrdd Bwyllgor Enwebu y mae ei gylch gwaith ar gael ar wefan Dyfrffyrdd Prydain. Mae'n cynnwys pedwar o aelodau anweithredol y bwrdd, y rhoddir manylion amdanynt ar dudalen 26. Mae'r pwyllgor yn rhoi cymorth a chyngor i gadeirydd y bwrdd pan fydd yn ymgynghori â Gweinidogion ar benodi unigolion i'r Bwrdd ac yn adolygu cyfansoddiad y bwrdd (ei gymysgedd o sgiliau, profiadau a nodweddion) o bryd i'w gilydd. Mae hefyd yn ystyried cynllunio ar gyfer olyniaeth.

Pwyllgor cydnabyddiaeth

Prif dasg y Pwyllgor Cydnabyddiaeth, sy'n cynnwys pedwar o aelodau anweithredol y bwrdd (y rhoddir manylion amdanynt ar dudalen 46), yw ystyried, yn flynyddol, berfformiad y cyfarwyddwyr gweithredol a phennu eu lefelau cydnabyddiaeth. Mae cadeirydd y Bwrdd yn mynychu drwy wahoddiad ond nid yw'n aelod o'r Pwyllgor. Mae cylch gwaith y Pwyllgor Cydnabyddiaeth ar gael hefyd ar wefan Dyfrffyrdd Prydain. Rhoddir manylion pellach am waith y Pwyllgor yn Adroddiad Cydnabyddiaeth y Cyfarwyddwr ar dudalennau 46 a 47.

[footer]

Cyfrifon: adroddiad aelodau'r bwrdd – llywodraethu corfforaethol

Pwyllgor masnachu teg

Prif dasg y pwyllgor masnachu teg, sy'n cynnwys tri o aelodau anweithredol y bwrdd (y rhoddir manylion amdanynt ar dudalen 26) yw cynnal gwaith goruchwyllo a chraffu gwybodus o gydymffurfiaeth Dyfrffyrdd Prydain a'i is-gwmnïau â'u hymrwymiaadau a'u rhwymedigaethau masnachu teg. Mae cylch gwaith y Pwyllgor Masnachu Teg ar gael ar wefan Dyfrffyrdd Prydain.

Ers iddo gael ei sefydlu, mae'r Pwyllgor wedi rhoi llawer o sylw i oblygiadau gweithredu marinas mewndirol gan yr is-gwmni British Waterways Marinas Limited (BWML) mewn cystadleuaeth â chwmnïau gweithredu marinas eraill, o safbwynt cystadleuaeth a masnachu teg. Yn ogystal, mae'r Pwyllgor wedi ystyried yr agweddau masnachu teg ar weithredu busnes angorfeydd ar-lein Dyfrffyrdd Prydain sydd hefyd yn cystadlu â gweithredwyr angorfeydd preifat.

Roedd gwaith arall y Pwyllgor Masnachu Teg yn gysylltiedig ag arfer masnachu teg Dyfrffyrdd Prydain mewn perthynas ag ystod ehangach o'i weithgareddau masnachol neu weithgareddau masnachol ei is-gwmnïau yn ogystal â goruchwyllo barhaus o'i gydymffurfiaeth â chyfraith gystadleuaeth. Mae'n adolygu pob un o benderfyniadau'r Ombwdsmon Dyfrffyrdd ar gwynion sy'n ymwneud â masnachu teg ac mae wedi nodi pynciau y gall yr uned archwilio mewnol eu cwmpasu a chyflwyno adroddiadau arnynt.

Pwyllgor eiddo

Cyfarfu'r Pwyllgor Eiddo, sy'n cynnwys pedwar o aelodau anweithredol y bwrdd (y rhoddir manylion amdanynt ar dudalen 26), gyntaf ym mis Rhagfyr 2006, gan ddisodli is-grwp eiddo mwy anffurfiol y bwrdd. Prif dasg y Pwyllgor yw rhoi trosolwg strategol anweithredol o fusnes eiddo masnachol Dyfrffyrdd Prydain yn cynnwys, yn arbennig, monitro perfformiad y portffolio eiddo masnachol yn erbyn

meincnodau allanol. Mae hefyd yn adolygu polisïau a strategaethau a gall ofyn am adroddiadau. Y Bwrdd sy'n gyfrifol o hyd am gymeradwyo trafodion mawr yn ymwneud ag eiddo sydd y tu allan i derfyn yr awdurdod a ddirprwywyd i gyfarwyddwyr gweithredol. Mae'r Pwyllgor hefyd yn adolygu cynnydd datblygiad mawr cyd-fenter Wood Wharf ym mhob cyfarfod.

Ymddiriedolwyr pensiynau

Mae is-gwmni, British Waterways Pension Trustees Limited, sef ymddiriedolwr y Gronfa Bensiwn, yn gyfrifol am ei reolaeth ei hun. Mae cyfarwyddwyr yr ymddiriedolwr, sy'n cyfarfod yn chwarterol, yn cynnwys cadeirydd annibynnol, dau aelod o'r Bwrdd, dau gyfarwyddwr gweithredol, tri chynrychiolydd cyflogeion a chynrychiolydd a etholwyd gan bensiynwyr cyfredol.

Goruchwylir y broses o reoli'r gronfa gan Is-Bwyllgor Buddsoddi a chaiff ei dirprwyo i reolwyr buddsoddi proffesiynol allanol.

Mae cyfarwyddwyr yr ymddiriedolwr yn gyfrifol am reoli a gweinyddu'r Gronfa. Caiff y broses o weinyddu'r Gronfa ei goruchwyllo'n barhaus o ddydd i ddydd gan y rheolwr pensiynau, o dan gytundeb gweinyddol rhwng British Waterways Pension Trustees Limited a Dyfrffyrdd Prydain. Rhoddwyd y gwaith o weinyddu'r gronfa pensiwn ar gontract i Capita Hartshead, contract a reolir yn fewnol gan y rheolwr pensiynau.

Cydberthnasau â rhanddeiliaid

Yn wahanol i gwmni rhestredig, nid oes gan Dyfrffyrdd Prydain rhanddeiliaid ac felly nid yw Adran D o'r Cod Cyfunol yn berthnasol. Mae'r Bwrdd yn atebol i'r Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig ac i Weinidogion yr Alban ac mae'n cynnal trafodaeth barhaus ar bob lefel o fewn y ddwy lywodraeth. Mae hyn yn cynnwys cyswllt rheolaidd gan y cadeirydd, y prif weithredwr, y cyfarwyddwr cyllid ac (yn yr Alban) cyfarwyddwr yr Alban, yn cynnwys cyfarfodydd chwarterol a drefnir gydag agendâu a bennir yn unol â'r priod femoranda ariannol. Ymhlith pethau eraill, mae cyfarfodydd y cadeirydd yn cyfeirio at werthusiad o berfformiad aelodau'r bwrdd, a ph'un a fyddai'r rheini a ailbenodir yn parhau i fod yn effeithiol o ran eu hymrwymiad i'r rôl a'u hymrwymiad o ran amser.

Mae'r Bwrdd yn cynnal Cyfarfod Blynyddol lle y mae'n hysbysu'r prif grwpiau defnyddwyr, ei bartneriaid a defnyddwyr unigol o ganlyniadau busnes allweddol a'r cynllun ar gyfer y dyfodol.

Mae Dyfrffyrdd Prydain wedi sefydlu grwp cynghori, Grwp Dyfrffyrdd Prydain yr Alban (BWSSG) i gefnogi datblygiad y busnes yn yr Alban o fewn yr amgylchedd gwleidyddol datganoledig newydd. Grwp anstatudol yw'r BWSSG sy'n gweithio i gefnogi Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain a'i gyfarwyddwyr gweithredol. Mae ganddo swyddogaethau cynghori, ymgynghori a dylanwadu allanol a mewnol, yn hytrach na rôl gwneud penderfyniadau ac mae ganddo gylch gwaith agored i gyflwyno gerbron y Bwrdd a/neu'r cyfarwyddwyr gweithredol unrhyw fater sy'n peri pryder i'r rhan fwyaf o'r aelodau fel y gall y mater hwnnw gael ei ystyried ganddynt.

[footer]

Cyfrifon: adroddiad aelodau'r bwrdd - llywodraethu corfforaethol

Presenoldeb

Mae'r manylion presenoldeb ym mhrif gyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgor yn 2006/07 fel a ganlyn:

Bwrdd
Archwilio
Cydnabyddiaeth
Enwebu
Masnachu teg
Eiddo

Cyfanswm nifer y cyfarfodydd

1: Nid yw Tony Hales, y Cadeirydd, yn aelod o'r Pwyllgor Archwilio na'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth ond caiff ei wahodd i fynychu eu cyfarfodydd.

() – gwahoddiad i fynychu

Yng Nghymru a Lloegr, o dan ei fenter Natur Agored ac Atebolrwydd, mae Dyfrffyrdd Prydain wedi hwyluso'r broses o greu Fforwm Cynghori Dyfrffyrdd Prydain (BAAF). Corff yw hwn sy'n annibynnol ar Dyfrffyrdd Prydain ac y mae ei aelodau'n cynnwys sefydliadau cenedlaethol â diddordeb yn y dyfrffyrdd a reolir gan Dyfrffyrdd Prydain. Drwy gyfarfodydd rhwng BAAF a Dyfrffyrdd Prydain, bydd sefydliadau rhanddeiliaid yn gallu cysylltu'n uniongyrchol â'r cadeirydd, aelodau'r bwrdd ac uwch reolwyr i godi materion sy'n peri pryder mawr iddynt neu faterion sydd o ddiddordeb i'r ddwy ochr. Mae'r trefniadau newydd hyn yn cynnwys yr hen drefniadau ar gyfer cyfarfodydd grwpiau defnyddwyr cenedlaethol ac yn ychwanegu atynt. Mae Ombwdsmon Dyfrffyrdd annibynnol ar gael i ystyried cwynion yn erbyn Dyfrffyrdd Prydain. Mae telerau'r cynllun y mae'r Ombwdsmon yn gweithredu yn unol ag ef ar gael o wefan yr Ombwdsmon Dyfrffyrdd (www.waterways-ombudsman.org).

Goruchwylir y broses o weithredu'r cynllun gan Bwyllgor Ombwdsmon Dyfrffyrdd o dan gadeiryddiaeth yr Athro Jeffrey Jowell CF, Athro Cyfraith Cyhoeddus yng Ngholeg Prifysgol Llundain. Mae'r Pwyllgor yn cynnwys mwyafrif o unigolion nad oes ganddynt gysylltiad â Dyfrffyrdd Prydain ac mae'n cynnwys aelodau a etholir gan Fforwm Cynghori Dyfrffyrdd Prydain. Mae'r Ombwdsmon Dyfrffyrdd, Hilary Bainbridge, yn aelod llawn o Gymdeithas Ombwdsmon Prydain ac Iwerddon y mae'n rhaid bodloni meini prawf annibyniaeth llym er mwyn bod yn aelod ohoni.

O dan Gynllun yr Ombwdsmon Dyfrffyrdd, gall yr Ombwdsmon ystyried cwynion yn erbyn Dyfrffyrdd Prydain gan ddefnyddwyr ac eraill nad ydynt wedi'u datrys o dan weithdrefn gwyno fewnol Dyfrffyrdd Prydain. Cynllun anstatudol ydyw a ariennir gan Dyfrffyrdd Prydain. Ceir rhagor o wybodaeth am waith yr Ombwdsmon ers yr Adroddiad Blynyddol diwethaf ar dudalen 21.

Rheolaeth fewnol

Mae'r bwrdd wedi cynnal y gweithdrefnau sydd eu hangen i fodloni gofynion y Cod Cyfunol mewn perthynas â rheolaeth fewnol. Cynhaliwyd adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaethau mewnol, yn cynnwys rheolaethau ariannol a gweithredol, a systemau rheoli risg.

Mae aelodau'r Bwrdd yn cydnabod mai hwy sy'n gyfrifol am system rheolaeth fewnol Dyfrffyrdd Prydain yn y pen draw ac am adolygu ei heffeithiolrwydd. Cynlluniwyd y rheolaethau mewnol hyn i reoli yn hytrach na dileu'r risg o fethu â chyflawni amcanion busnes, a dim ond sicrwydd rhesymol y gall ei ddarparu yn erbyn camddatganiadau neu golled perthnasol, ac nid sicrwydd absoliwt.

[footer]

Cyfrifon: adroddiad aelodau'r bwrdd – llywodraethu corfforaethol

Nodi a rheoli risgiau

Mae proses barhaus ar waith ar gyfer nodi, gwerthuso a rheoli'r risgiau sylweddol a wynebir gan Dyfrffyrdd Prydain. Mae'r Bwrdd yn adolygu'r broses hon yn rheolaidd.

Nodir risgiau ym mhob cynllun uned busnes a chânt eu hadolygu gan y cyfarwyddwyr gweithredol a'r Bwrdd. Mae'r risgiau allweddol yn destun adolygiad rheolaidd gan y cyfarwyddwyr gweithredol er mwyn nodi risgiau newydd a newidiol. Ymgorfforir y canlyniadau yn adroddiad gweithredu'r prif weithredwr i'r Bwrdd. Mae'r Bwrdd hefyd yn ystyried adroddiadau penodol ar risgiau allweddol, yn cynnwys ôl-ddyledion statudol. Mae pob cyfarwyddwr a rheolwr cyffredinol yn gwneud cynrychiolaeth o sicrwydd yn flynyddol yn amlinellu sut mae'r broses rheoli risg a'r amgylchedd rheoli wedi rhoi sicrwydd rhesymol o weithrediadau effeithiol ac effeithlon drwy gydol y cyfnod. Mae'r prif weithredwr yn ystyried hyn gyda phob cyfarwyddwr a rheolwr cyffredinol yn ystod yr adolygiad blynyddol o lywodraethu corfforaethol a rhoddir datganiad i'r Pwyllgor Archwilio yn crynhoi'r risgiau sylweddol, y rheolaethau a'r pwyntiau gweithredu sy'n ofynnol.

Ategir hyn gan asesiadau risg parhaus ym mhob uned busnes a gynhelir ar y cyd gan y rheolwyr a'r uned archwilio mewnol.

Amgylchedd rheoli

Mae gan y sefydliad strwythur clir gyda chyfrifoldebau ac awdurdodiadau a ddirprwyir. Mae'r Bwrdd yn ymrwymedig i sicrhau bod ei bobl yn cyflawni safonau uchel. Ategir cod ymddygiad a datganiad moeseg, sy'n cynnwys gweithdrefn chwythu'r chwiban, gan safonau diogelwch, gofal cwsmeriaid a recriwtio uchel, prosesu arfarnu a pholisi o wneud y mwyaf o botensial staff.

Gwybodaeth a chyfathrebu

Mae'r cyfarwyddwyr gweithredol yn cyflwyno Cynllun Busnes treigl pedair blynedd, cyllidebau blynyddol manwl a dangosyddion perfformiad allweddol ar ei flaenoriaethau strategol i'r Bwrdd ar gyfer eu cymeradwyo. Mae'r cynllun yn disgrifio'r broses o weithredu gweledigaeth strategol hirdymor y Bwrdd a chaiff ei ategu gan gynlluniau unedau busnes unigol sy'n cymhwyso tybiaethau economaidd ac ariannol cyson. Cynhyrchir adroddiadau gweithredol a chrynodebau ariannol misol ynghyd â rhagolygon rheolaidd ar gyfer pob uned busnes ac fe'u hadolygir gan y Pwyllgor Gweithredol. Cyflwynir adroddiadau ar gynnydd yn erbyn y dangosyddion perfformiad allweddol i'r Pwyllgor Gweithredol yn chwarterol i'w hadolygu. Cyflwynir adroddiadau a rhagolygon manwl i'r Bwrdd.

Monitro

Yn ystod y flwyddyn, mae'r Pwyllgor Archwilio yn:

- adolygu'r cynlluniau archwilio mewnol ac allanol
- ystyried adroddiadau gan reolwyr, archwilwyr mewnol ac archwilwyr allanol ar y system rheoli risg, rheolaeth fewnol ac unrhyw wendidau rheoli sylweddol
- trafod y camau gweithredu a'r cynnydd wrth ddelio â meysydd a nodwyd fel rhai lle ceir problemau gyda rheolwyr.

Mae cadeirydd y Pwyllgor Archwilio yn cyflwyno adroddiad ar ganlyniad cyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio ac unrhyw faterion rheolaeth fewnol sylweddol i'r Bwrdd. Mae'r Bwrdd yn cael cofnodion pob un o gyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio.

[footer]

Cyfrifon: adroddiad aelodau'r bwrdd – llywodraethu corfforaethol

Cyfrifoldebau aelodau'r bwrdd mewn perthynas â chyfrifon y grwp

Mae'n ofynnol i'r Bwrdd baratoi cyfrifon y grwp ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n cydymffurfio â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a roddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig mewn perthynas â Dyfrffyrdd Prydain, gweler tudalennau 78 i 79.

Wrth baratoi'r cyfrifon hynny, mae'n ofynnol i'r Bwrdd:

- gymryd pob cam rhesymol i sicrhau bod yr adolygiad gweithredol ac ariannol yn cydymffurfio â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon
- dewis polisiau cyfrifyddu addas a'u cymhwyso'n gyson
- llunio barn ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ddoeth
- datgan pa un a yw safonau cyfrifyddu perthnasol wedi eu dilyn, yn amodol ar unrhyw wyriadau perthnasol a ddatgelir ac a esbonnir yn y cyfrifon
- paratoi cyfrifon y grwp ar sail busnes gweithredol, oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y sefydliad yn parhau i weithredu.

Mae'r Bwrdd yn cadarnhau bod cyfrifon y grwp yn cydymffurfio â'r gofynion uchod.

Yn achos pob aelod o'r bwrdd neu gyfarwyddwr:

- hyd y gwyr yr aelod o'r bwrdd neu gyfarwyddwr, nid oes unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i'r gwaith o archwilio'r cyfrifon nad yw archwilwyr y cwmni yn ymwybodol ohoni,
- bod pob cam y dylid bod wedi'i gymryd fel aelod o'r bwrdd neu gyfarwyddwr wedi'i gymryd er mwyn sicrhau ei fod ef neu ei bod hi yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod archwilwyr y Bwrdd yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am sicrhau y cedwir cofnodion cyfrifyddu cywir sy'n datgelu gyda chywirdeb rhesymol, ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol Dyfrffyrdd Prydain a'u galluogi i sicrhau bod y cyfrifon yn cydymffurfio â'r Cyfarwyddyd.

Mae'r Bwrdd hefyd yn gyfrifol am sicrhau bod asedau Dyfrffyrdd Prydain yn cael eu diogelu ac am gymryd camau rhesymol i atal a chanfod achosion o dwyll ac afreoleidd-dra arall.

Cydymffurfio â'r cod cyfunol

Mae'r Bwrdd yn ystyried ei fod wedi cydymffurfio â'r Cod Cyfunol drwy gydol y flwyddyn ariannol a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon, ac eithr io mewn perthynas â'r materion hynny a ddatgelir yn y datganiad hwn neu'r rheini na ellir eu cymhwysu i Dyfrffyrdd Prydain oherwydd ei statws fel corfforaeth gyhoeddus statudol yn hytrach na cwmni cyfyngedig cyhoeddus a ddyfynnir.

Yn ogystal, mae Dyfrffyrdd Prydain yn destun rheolaethau sector cyhoeddus, monitro a chymeradwyo gan y llywodraeth, craffu seneddol ac adolygiadau allanol.

Busnes gweithredol

Mae trefniadau ariannu Dyfrffyrdd Prydain yn wahanol i rai cwmni cyfyngedig cyhoeddus. Mae Dyfrffyrdd Prydain yn cael taliad gan y llywodraeth i'w gynorthwyo i fodloni ei rwymedigaethau statudol, fel y cyfeirir atynt yn y Fframwaith Statudol ac Ariannol ar dudalennau 38 i 39. Rhagwelir y bydd y broses ariannu yn parhau ar lefelau sy'n ddigonol i alluogi Dyfrffyrdd Prydain i barhau i weithredu yn y dyfodol agos.

Yn ôl gorchymyn y Bwrdd

Nigel Johnson

Cyfarwyddwr cyfreithiol ac ysgrifennydd i'r Bwrdd

[footer]

Cyfrifon: adroddiad aelodau'r bwrdd – llywodraethu corfforaethol

Adroddiad cydnabyddiaeth y **Cyfarwyddwr**
HEB EI ARCHWILIO

Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain

Pennir telerau penodi aelodau'r bwrdd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig neu (yn achos dau o aelodau'r bwrdd) Weinidogion yr Alban. Caiff yr aelodau eu penodi am dymor penodol gyda'r opsiwn o ehangu'r cyfnod hwnnw am dymor arall. Gellir dod â'r contractau i ben yn dilyn rhybudd nad yw'n fwy na chwe mis. Yr Ysgrifennydd Gwladol, neu Weinidogion yr Alban, fel y bo'n briodol, sy'n penderfynu ar daliadau Aelodau'r Bwrdd.

Ceir manylion am ffioedd aelodau'r bwrdd yn y tabl ar dudalen 48.

Yn adrodd i'r Bwrdd, ond nid i aelodau'r bwrdd, mae cyfarwyddwyr gweithredol sy'n gyfrifol am reoli a datblygu strategaethau a pholisiau busnes, yn amodol ar gymeradwyaeth a goruchwyliaeth gyffredinol y Bwrdd.

Y pwyllgor cydnabyddiaeth

Mae'r Bwrdd wedi sefydlu Pwyllgor Cydnabyddiaeth sy'n gyfrifol am bennu ac adolygu telerau cyflogaeth a chydabyddiaeth cyfarwyddwyr gweithredol. Mae'r egwyddorion cydnabyddiaeth a sefydlwyd ar gyfer y grwp hwn o uwch gyflogaeth yn rhoi'r fframwaith ar gyfer polisi cydnabyddiaeth o fewn y busnes. Mae'r Pwyllgor yn cynnwys rhwng tri a phum aelod o'r bwrdd. Aelodau'r Pwyllgor yw:

Terry Tricker, cadeirydd

Dr Campbell Christie

Ian Darling (hyd at fis Medi 2006)

Duncan Sutherland (o fis Ionawr 2007)

Gwahoddir y cadeirydd, y prif weithredwr a'r cyfarwyddwr gweithrediadau cwsmeriaid i'r Pwyllgor i gyflwyno argymhellion a rhoi cymorth technegol ond nid ydynt yn rhan o benderfyniadau sy'n effeithio ar eu cydnabyddiaeth eu hunain.

Wrth bennu lefelau cydnabyddiaeth priodol, mae'r Pwyllgor yn comisiynu cyngor annibynnol arbenigol, arolygon a gynhelir gan gwmnïau ymgynghori allanol a gwybodaeth am gydnabyddiaeth sefydliadau cymharol. Caiff rola'u pob cyfarwyddwr gweithredol eu gwerthuso'n llawn gan Towers Perrin

Remuneration Consultants (TPRC) a chaiff lefelau cyfrifoldebau eu hasesu a'u cymharu â sefydliadau sy'n debyg o ran maint yn y sector cyhoeddus a'r sector preifat. Mae TPRC yn argymhell mai yn y sector preifat y gwelir y gyfatebiaeth fwyaf o ran cyfrifoldeb, rhwymedigaeth a risg.

Mae'r Pwyllgor yn gweithredu Polisi Cydnabyddiaeth a gynlluniwyd yn benodol i adlewyrchu gofynion busnes Dyfrffyrdd Prydain gan ystyried y cyngor annibynnol arbenigol a gafwyd. Mae'r cyfarwyddwyr gweithredol wedi cytuno â'r argymhelliad i ddatgelu eu cydnabyddiaeth yn gyhoeddus. Ceir manylion llawn yn y tabl ar dudalen 48.

Polisi cydnabyddiaeth

Prif amcan y Pwyllgor Cydnabyddiaeth yw sicrhau bod polisi cydnabyddiaeth a phecynnau cydnabyddiaeth Dyfrffyrdd Prydain yn ddigonol ac yn ystyried sefyllfa ariannol Dyfrffyrdd Prydain a chyd-destun cydnabyddiaeth ehangach y busnes, i ddenu, cadw ac ysgogi tîm o gyfarwyddwyr gweithredol o ansawdd uchel i gyflwyno'r strategaeth busnes.

Yn seiliedig ar y wybodaeth a'r argymhellion a roddwyd gan TPRC, mae'r Pwyllgor wedi cytuno y dylai Dyfrffyrdd Prydain feicnodi cyflogau sylfaenol i lefelau canolrif y farchnad gyda chyfran o gyflog amrywiol ar ffurf bonws blynyddol. Mae TPRC wedi argymhell, yn wahanol i'r sector preifat, nad yw Cynllun Cymhelliant Hirdymor wedi bod yn berthnasol i ddatblygiad Dyfrffyrdd Prydain hyd yn hyn. Mae'r Pwyllgor wedi cydnabod y gallai fod yn briodol cyflwyno Cynllun Cymhelliant Hirdymor yn y dyfodol wrth i'r strategaeth busnes ddatblygu.

Ceir crynodeb o bob elfen o'r pecyn cydnabyddiaeth isod.

1. Cyflog sylfaenol

Fel arfer, adolygir cyflogau sylfaenol bob blwyddyn ar 1 Gorffennaf a phennir unrhyw gynnydd drwy gyfeirio at wybodaeth gymharol sy'n ystyried cyfraniad pob cyfarwyddwr yn ystod y flwyddyn. Nododd y gwerthusiad cychwynnol gan TPRC yn ystod 2002 fod cyflogau cyfarwyddwyr gweithredol yn sylweddol is na lefelau canolrif priodol y farchnad a chaiff y wybodaeth hon ei diweddarau'n flynyddol. Argymhellodd y Pwyllgor Cydnabyddiaeth y dylid cynyddu cyflogau i lefelau'r farchnad fesul cam a pharhawyd i wneud hyn yn 2006/07. Dangosir manylion cyflogau sylfaenol pob cyfarwyddwr gweithredol ar gyfer 2006/07 yn y tabl ar dudalen 48.

2. Bonws blynyddol

Gellir rhoi uchafswm bonws blynyddol o 30% (40% ar gyfer y prif weithredwr) o gyflog sylfaenol yn amodol ar gyflawni targedau perfformiad corfforaethol a fesurir gan Werth Ychwanegol a Gynhyrchir (EVC), refeniw Cyfraniad cyn Treth (CBT) a pherfformiad personol a fesurir yn erbyn cyflawni targedau unigol. Mae mesurau sylfaenol ar waith o ran diogelwch a boddhad cwsmeriaid a rhaid iddynt gael eu cyflawni'n foddhaol cyn y gellir ystyried rhoi unrhyw daliad bonws. Mae'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth yn ei gwneud yn ofynnol i'r mesurau hyn gael eu harchwilio'n fewnol a'u dilysu'n allanol. Hyd yn oed lle cyflawnir mesurau trothwy, mae'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth yn cadw disgresiwn llwyr i roi taliadau bonws neu dynnu taliadau bonws yn ôl gan ystyried unrhyw ffactorau lliniarol.

Argymhellwyd y lefel hon o gyfanswm taliadau bonws blynyddol posibl gan y Pwyllgor Cydnabyddiaeth i adlewyrchu, yn rhannol, absenoldeb trefniadau Cynllun Cymhelliant Hirdymor sy'n bodoli fel arfer yn y sector preifat. Fel arfer, telir taliadau bonws ar 1 Gorffennaf bob blwyddyn. Dangosir cyfanswm y taliadau bonws ar gyfer pob cyfarwyddwr gweithredol yn y tabl ar dudalen 48 ac maent yn adlewyrchu perfformiad yn y flwyddyn ariannol 2005/06. Telir taliadau bonws ar gyfer 2006/07 ar 1 Gorffennaf 2007 a chânt eu nodi yng nghyfrifon 2007/08.

2.1 Elfen perfformiad corfforaethol

O gyfanswm y bonws posibl, gellir dyfarnu hyd at 10% (15% ar gyfer y prif weithredwr) o gyflog sylfaenol am gyflawni targedau EVC, a hyd at 10% (15% ar gyfer y prif weithredwr) o gyflog sylfaenol am gyflawni targedau refeniw CBT. Yn gyffredinol, byddai cyflawni refeniw EVC a CBT a gyllidebwyd yn dynodi y byddai hanner bonws perfformiad corfforaethol yn briodol ond dim ond lle mae'r refeniw EVC a CBT yn sylweddol fwy na'r gyllideb y bydd bonws llawn yn gymwys. Byddai methiant i gyflawni lefelau refeniw EVC a/neu CBT y gyllideb yn dynodi fel arfer nad oes unrhyw fonws corfforaethol yn daladwy.

Mae'r taliadau bonws a ddangosir ar dudalen 48 yn ymwneud â'r flwyddyn 2005/06.

2.2 Elfen perfformiad personol

O gyfanswm y bonws posibl, gellir dyfarnu hyd at 10% o gyflog sylfaenol am gyflawni ystod o dargedau ymestynnol a bennir i annog pob cyfarwyddwr i gyflawni lefelau perfformiad sy'n uwch na'r hyn a ddisgwylir ohonynt yn eu rôl fel arfer. Caiff targedau eu cysylltu'n uniongyrchol â chyflawni gweithgareddau busnes strategol allweddol.

3. Buddiannau

Mae gan y cyfarwyddwyr gweithredol hawl i gael car cwmni (neu lwfans yn lle car cwmni), yswiriant iechyd ac yswiriant salwch difrifol. Dangosir manylion lefelau'r buddiannau trethadwy ar dudalen 48.

4. Pensiynau

Mae pob cyfarwyddwr gweithredol â thros ddwy flynedd o wasanaeth yn aelod o Gronfa Bensiwn Dyfrffyrdd Prydain sy'n rhoi pensiwn ar sail budd diffiniedig ac yn seiliedig ar gyflog sylfaenol. Mae'n well gan Dyfrffyrdd Prydain bod cyfarwyddwyr yn ymddeol yn 60 oed yn hytrach na 65 oed fel sy'n arferol yn Dyfrffyrdd Prydain a, lle maent yn cydymffurfio â hyn cânt eu digolledu gan Dyfrffyrdd Prydain ar ffurf pensiwn sy'n cyfateb i bum mlynedd o wasanaeth a brynir ar eu rhan. Yn dilyn newidiadau i'r gronfa pensiwn a chyflwyno isafswm oedran ymddeol o 63 oed, cymeradwyodd y Pwyllgor y dylid rhoi iawndal rhannol i gyfarwyddwyr gweithredol sy'n ymddeol yn 60 oed drwy wneud cyfraniadau ychwanegol i'r gronfa i ddynodi mai'r isafswm oedran pensiwn yw 61 ½ oed. Yn dilyn newidiadau diweddar i drethiant pensiynau, diwygiwyd rheolau'r gronfa pensiwn ym mis Ebrill 2006 ac, yn benodol, penderfynwyd na ddylid cadw'r terfyn enillion a allai gyfrif tuag at fuddiannau pensiwn a fu'n gymwys yn flaenorol i'r rhai a ymunodd â'r gronfa pensiwn ar ôl mis Mai 1989. Dangosir manylion lefelau'r pensiwn cronedig yn y tabl ar dudalen 49 ac mae'r rhain yn ystyried y newidiadau i reolau'r gronfa pensiwn ym mis Ebrill 2006. Mae'r Pwyllgor wedi ystyried effaith bosibl y newidiadau o ran trethiant, gan ddewis monitro'r sefyllfa i weld a fydd y newidiadau hyn yn cael unrhyw effaith niweidiol ar recriwtio a chadw.

5. Cyfnod hysbysu

Mae gan gyfarwyddwyr gweithredol yr hawl i gael 12 mis o rybudd gan Dyfrffyrdd Prydain y bydd eu contract yn dod i ben. Mae'n ofynnol i gyfarwyddwyr roi chwe mis o rybudd i Dyfrffyrdd Prydain.

6. Penodiadau allanol ar gyfer cyfarwyddwyr gweithredol

Mae'r Bwrdd yn cydnabod y gallai cyfarwyddwyr gweithredol gael eu gwahodd i ddod yn gyfarwyddwyr anweithredol cwmnïau eraill nad oes ganddynt unrhyw gysylltiad â gweithgareddau Dyfrffyrdd Prydain ac y gall y cyfryw benodiadau ehangu eu gwybodaeth a'u profiad er budd Dyfrffyrdd Prydain. Ar yr amod nad yw'n effeithio ar eu dyletswyddau gweithredol, caniateir i gyfarwyddwyr dderbyn un penodiad o'r fath yn gyffredinol a chadw unrhyw ffi a delir yn sgîl y penodiad hwnnw. Yn ogystal, gall cyfarwyddwyr gweithredol wasanaethu fel cyfarwyddwyr anweithredol cwmnïau cyd-fenter. O dan amgylchiadau o'r fath, nid yw ffioedd yn daladwy i gyfarwyddwyr gweithredol gan fod y cyfryw weithgareddau yn rhan o gyfrifoldebau arferol y cyfarwyddwyr. Nodir buddiannau allanol cyfarwyddwyr gweithredol y gellir eu datgelu yn Nodyn 20 i'r cyfrifon ar dudalen 71.

[footer]

Cyfrifon: adroddiad cydnabyddiaeth y cyfarwyddwyr

ARCHWILIWYD

Crynodeb o gydnabyddiaeth y cyfarwyddwyr 2006/07

Mae'r wybodaeth a ddarperir isod mewn perthynas â Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain yn cydymffurfio â darpariaethau Atodlen 7A i Ddeddf Cwmnïau 1985, fel sy'n ofynnol gan Gyfarwyddyd Cyfrifon yr Ysgrifennydd Gwladol. Yn ogystal, a chyda'u caniatâd, mae Dyfrffyrdd Prydain wedi dewis cynnwys gwybodaeth am gydnabyddiaeth y cyfarwyddwyr gweithredol.

BW Board – Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain

Date of expiry of current term – Dyddiad y daw'r tymor cyfredol i ben

Contracted time committed during the year – Amser yr ymrwymwyd iddo o dan y contract yn ystod y flwyddyn

Days – Diwrnodau

2006/07 Total – 2006/07 Cyfanswm

2005/06 Total - 2005/06 Cyfanswm

Tony Hales, cadeirydd (o 10/7/05)
Campbell Christie, is-gadeirydd
Susan Achmatowicz
Richard Bowker
John Bridgeman (o 25/9/06)
John Bywater (o 1/2/07)
George Fleming
Nigel Hugill (o 25/9/06)
Duncan Sutherland (o 25/9/06)
Terry Tricker
Ian Darling
Helen Gordon
Derek Langslow
Dr George Greener, cadeirydd (hyd at 9/7/05)

up to – hyd at

Salary – Cyflog
Bonus – Bonws
Taxable benefits – Buddiannau trethadwy
Termination payments – Taliadau terfynu
2006/07 Total – 2006/07 Cyfanswm

Executive Directors - Cyfarwyddwyr Gweithredol

Robin Evans, prif weithredwr
Mark Bensted
Derek Cochrane (hyd at 31/3/07)
Steve Dunlop (o 1/2/06)
James Froomberg
Nigel Johnson
John Lancaster (hyd at 10/10/06)
Vincent Moran
Philip Ridal (o 12/9/05)
Simon Salem
Jim Stirling
Stewart Sim (hyd at 3/2/06)
Mark Smith (hyd at 4/5/05)

[footer]

Cyfrifon: adroddiad cydnabyddiaeth y cyfarwyddwyr

Pensiwn cronedig

Accrued pension at 31 Mar 07 – Pensiwn cronedig ar 31 Maw 07

£pa – £y.fl.

Accrued lump sum at 31 Mar 07 – Cyfandaliad cronedig ar 31 Maw 07

Increase in accrued pension during the year – Cynnydd mewn pensiwn cronedig yn ystod y flwyddyn

Increase in accrued lump sum during the year – Cynnydd mewn cyfandaliad cronedig yn ystod y flwyddyn

31 March 2007 – 31 Mawrth 2007

Transfer value of accrued benefits – Gwerth trosglwyddo buddiannau cronedig

31 March 2006 - 31 Mawrth 2006

Increase in transfer value over the year net of directors' contributions – Cynnydd mewn gwerth trosglwyddo yn ystod y flwyddyn heb gynnwys cyfraniadau'r cyfarwyddwyr

Robin Evans
Mark Bensted
Derek Cochrane
James Froomberg
Nigel Johnson

John Lancaster
Vincent Moran
Simon Salem
Jim Stirling

Y budd pensiwn yw'r cynnydd mewn gwerth trosglwyddo pensiwn cronedig ar ôl mynegeo yn ystod y flwyddyn, llai cyfraniadau'r cyfarwyddwyr gweithredol eu hunain. Y pensiwn blynyddol cronedig yw'r swm, ar ôl cyrraedd oedran pensiwn arferol, y byddai gan y cyfarwyddwr yr hawl i'w gael pe bai wedi gadael Dyfrffyrdd Prydain ar ddiwedd y flwyddyn neu y mae ganddo'r hawl i'w gael, ar ôl gadael y swydd yn ystod y flwyddyn. Mae'r symiau hyn yn cwmpasu holl hawliadau buddiannau ymddeol cyfarwyddwyr ac nid oes unrhyw hawliadau eraill o ran buddiannau ymddeol wedi'u hariannu neu heb eu hariannu nas cymeradwywyd.

Y gwerthoedd trosglwyddo, a gyfrifwyd drwy gyfeirio at GN11 a gyhoeddwyd gan Sefydliad yr Actiwariadaid, yw gwerthoedd trosglwyddo'r buddiannau cronedig o dan y cynllun ar y dyddiadau a nodwyd heb gynnwys unrhyw gyfraniadau gwirfoddol ychwanegol.

Gadawodd John Lancaster y Gronfa ar 10 Hydref 2006. Mae'r ffigurau ar 31 Mawrth 2007 yn cynrychioli ei bensiwn cronedig ar 10 Hydref 2006 ond maent yn tybio amodau'r farchnad ar 31 Mawrth 2007. Y buddiannau gwirioneddol a dalwyd oedd pensiwn, sy'n daladwy am oes, o £17,112,14 y flwyddyn, ynghyd â chyfandaliad o £114,080,93.

Gadawodd Derek Cochrane y Gronfa ar 31 Mawrth 2007. Y buddiannau gwirioneddol a dalwyd oedd pensiwn ymddeoliad cynnar, sy'n daladwy am oes, o £39,042.96 y flwyddyn, ynghyd â chyfandaliad o £260,286.40. Talodd Dyfrffyrdd Prydain £110,964.88 i Gronfa Bensiwn Dyfrffyrdd Prydain o ystyried y buddiannau hyn.

Ar hyn o bryd, mae Philip Ridal a Steve Dunlop o fewn y cyfnod aros o ddwy flynedd i aelodau newydd sy'n ymuno â'r gronfa bensiwn ac felly ni chânt eu cynnwys yn y tabl uchod.

Llofnodwyd ar ran y Bwrdd

Nigel Johnson

Cyfarwyddwr Cyfreithiol ac Ysgrifennydd i'r Bwrdd

[50]

Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol

i'r Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol ('y datganiadau ariannol') grwp a rhiant-gwmni Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2007 sy'n cynnwys y Cyfrif Elw a Cholled Cyfunol, Mantolenni'r Grwp a'r Endid, y Datganiad Llif Arian Parod Cyfunol, y Datganiad Cyfunol o Gyfanswm yr Enillion a'r Colledion Cydnabyddedig a nodiadau cysylltiedig 1 i 24. Rydym hefyd wedi archwilio'r wybodaeth yn yr Adroddiad Cydnabyddiaeth y Cyfarwyddwyr y dywedir iddo gael ei harchwilio. Cafodd y datganiadau ariannol hyn eu paratoi o dan y polisiau cyfrifyddu a nodir ar dudalennau 55 i 57.

Gwneir yr adroddiad hwn i'r Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig ac aelodau o fwrdd Dyfrffyrdd Prydain yn unig yn unol â Deddf Trafnidiaeth 1962. Cynhaliwyd ein gwaith archwilio er mwyn i ni allu nodi'r materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu hysbysu ohonynt mewn adroddiad archwilwyr ac nid at unrhyw ddiben arall. Hyd y caniateir o dan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un ac eithrio'r Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig ac aelodau o fwrdd Dyfrffyrdd Prydain, am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, nac am y farn a luniwyd gennym.

Priod gyfrifoldebau aelodau'r bwrdd a'r archwilydd

Aelodau'r bwrdd sy'n gyfrifol am baratoi'r Adroddiad Blynyddol, Adroddiad Cydnabyddiaeth y Cyfarwyddwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith y DU a'r Safonau Cyfrifyddu (Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig) fel y nodwyd yn y Datganiad o Gyfrifoldebau Aelodau'r Bwrdd.

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â gofynion cyfreithiol a rheoleiddiol perthnasol a Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon).

Nodwn a yw'r datganiadau ariannol, yn ein barn ni, yn rhoi darlun cywir a theg ac a ydynt wedi'u paratoi'n gywir yn unol â Deddf Trafnidiaeth 1962 ac unrhyw gyfarwyddiadau a roddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig. Byddwn hefyd yn rhoi ein barn ar ba un a yw'r wybodaeth a roddwyd yn Adroddiad Aelodau'r Bwrdd yn gyson â'r datganiadau ariannol. Mae'r wybodaeth a roddwyd yn Adroddiad Aelodau'r Bwrdd yn cynnwys y wybodaeth benodol honno a roddwyd yn yr adran adolygu busnes ar dudalennau 4 i 33 a gaiff ei chroesgyfeirio o adran adolygu busnes Adroddiad Aelodau'r Bwrdd.

Nodwn hefyd os, yn ein barn ni, nad yw Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain wedi cadw cofnodion cyfrifyddu priodol, os nad ydym wedi cael yr holl wybodaeth a'r esboniadau sy'n ofynnol i'n harchwiliad, neu os na ddatgelir gwybodaeth a ragnodir yn ôl y gyfraith ynglyn â chydabyddiaeth Cyfarwyddwyr a thrafodion eraill.

Rydym yn darllen gwybodaeth arall a geir yn yr Adroddiad Blynyddol ac ystyriwn pa un a yw'n gyson â'r datganiadau ariannol archwiliedig.

Mae'r wybodaeth arall yn cwmpasu datganiad y cadeirydd, yr adrannau adolygu busnes ar dudalennau 4 i 33, Adroddiad Aelodau'r Bwrdd ac Adroddiad Cydnabyddiaeth y Cyfarwyddwyr.

[footer]

Cyfrifon: adroddiad yr archwilwyr annibynnol

[51]

Rydym yn ystyried y goblygiadau i'n hadroddiad os deawn yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau ymddangosiadol neu unrhyw anghysondeb perthnasol gyda'r datganiadau ariannol. Nid yw ein cyfrifoldebau yn cwmpasu unrhyw wybodaeth arall.

Sail y farn archwilio

Cynhaliwyd ein harchwiliad yn unol â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon) a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Arferion Archwilio. Mae archwiliad yn cynnwys archwilio, ar sail prawf, y dystiolaeth sy'n berthnasol i'r symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol. Mae hefyd yn cynnwys asesiad o'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau arwyddocaol a wnaed gan aelodau'r bwrdd wrth baratoi'r datganiadau ariannol, a ph'un a yw'r polisiâu cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau'r Grwp a Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain, yn cael eu cymhwysu'n gyson a'u datgelu'n ddigonol

Cynlluniwyd a chyflawnwyd ein harchwiliad er mwyn cael yr holl wybodaeth a'r esboniadau yr oedd eu hangen yn ein barn ni er mwyn darparu digon o dystiolaeth i ni roi sicrwydd rhesymol bod y datganiadau ariannol yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, boed drwy dwyll neu afreoleidd-dra neu gamgymeriad arall. Wrth lunio ein barn gwnaethom hefyd werthuso digonolrwydd cyffredinol y modd y cyflwynwyd gwybodaeth yn y datganiadau ariannol.

Barn

Yn ein barn ni:

- mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r Grwp a Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain ar 31 Mawrth 2007, ac o elw'r Grwp am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny, yn unol â'r Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig;
- mae'r datganiadau ariannol wedi cael eu paratoi'n gywir yn unol â chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig;

- mae'r wybodaeth a roddwyd yn Adroddiad Aelodau'r Bwrdd yn gyson â'r datganiadau ariannol;
- ym mhob ffordd berthnasol mae'r gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso i'r dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Grant Thornton UK LLP
 Archwilwyr Cofrestredig
 Cyfrifwyr Siartredig
 Llundain

[footer]
 Cyfrifon: adroddiad yr archwilwyr annibynnol

[52]

Cyfrif Elw a Cholled Cyfunol

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2007

Nodyn

2006/07

£m

2005/06

£m

ailddatganwyd

Trosiant y Grwp yn cynnwys cyd-fentrau

Llai: cyd-fentrau

Trosiant

Grant Llywodraeth

Cyfanswm y refeniw

Gwariant gweithredu

Costau eithriadol ad-drefnu'r busnes

Cyfanswm gwariant

(Colled)/elw gweithredu

Cyfran o elw a cholledion gweithredu cyd-fentrau

Elw o werthu eiddo buddsoddi

Elw o werthu buddsoddiadau eraill sy'n asedau sefydlog-

Elw am y flwyddyn ariannol cyn llog

Llog derbyniadwy

Llog sy'n daladwy

Incwm/(treuliau) ariannol eraill

Elw am y flwyddyn ariannol cyn treth

Trethiant

Elw am y flwyddyn ariannol cyn treth

Trosglwyddiad i gronfa gyfalaf wrth gefn a wireddwyd

(Colled)/elw a drosglwyddwyd i gronfa elw a cholled wrth gefn

Datganiad o Enillion a Cholledion Cydnabyddedig Cyfunol

Nodyn

2006/07

£m

2005/06

£m

ailddatganwyd

Elw am y flwyddyn ariannol cyn treth

Gostyngiad net yn y gronfa ailbriso wrth gefn o ganlyniad i drosglwyddiadau rhwng eiddo buddsoddi ac eiddo gweithredol

Gwarged nas gwiredwyd o ailbriso eiddo buddsoddi

Tâl treth gorfforaeth ar enillion a wireddwyd o ailbriso eiddo
Enillion ar rwymedigaeth pensiwn
Treth ohiriedig yn gysylltiedig ag enillion ar rwymedigaeth pensiwn
Cyfanswm yr enillion a'r colledion cydnabyddedig am y flwyddyn
Addasiad o'r flwyddyn flaenorol yn deillio o fabwysiadu FRS17
Cyfanswm yr enillion cydnabyddedig ers yr Adroddiad Blyneddol diwethaf

Nodyn ar Elw a Cholledion Cost Hanesyddol Gyfunol

Nodyn

2006/07

£m

2005/06

£m

ailldatganwyd

Elw am y flwyddyn ariannol cyn treth

Enillion a wireddwyd o ailbriso eiddo mewn blyneddol blaenorol

Tâl treth gorfforaeth ar enillion a wireddwyd o ailbriso eiddo

Elw cost hanesyddol am y flwyddyn ariannol

[footer]

Cyfrifon: cyfrif elw a cholled cyfunol

[53]

Mantolenni ar 31 Mawrth 2007

Grwp

Dyfrffyrdd Prydain

Nodyn

2007

£m

2006

£m

ailldatganwyd

2007

£m

2006

£m

ailldatganwyd

Asedau sefydlog

Asedau anniriaethol - Ewyllys da

Asedau diriaethol

Buddsoddiadau

Is-gwmnïau

Cyd-fentrau:

Cyfran o asedau gros

Cyfran o rwymedigaethau gros

Cyfanswm buddsoddiadau mewn cyd-fentrau

Cyfanswm buddsoddiadau

Asedau cyfredol

Stociau

Dyledwyr

Arian parod yn y banc ac mewn llaw

Llai:

Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn

Asedau cyfredol net

Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau cyfredol

Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn

Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau

Grant cyfalaf gohiriedig

Asedau net heb gynnwys rhwymedigaethau pensiwn

Rhwymedigaeth pensiwn (heb gynnwys treth ohiriedig)

Asedau net yn cynnwys rhwymedigaethau pensiwn

Ariannwyd gan

Cronfeydd wrth gefn

Cyfrif elw a cholled

Dyled

Yn ddyledus i'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol

T Hales

Cadeirydd

18 Mehefin 2007

R Evans

Prif Weithredwr

[footer]

Cyfrifon: mantolenni

[54]

Datganiad Llif Arian Parod Cyfunol am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2007

Datganiad llif arian parod

Nodyn

2006/07

2005/06

£m

£m

£m

£m

All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredu

Difidendau o gyd-fentrau

Elw o wasanaethu cyllid

Llog a gafwyd

Llog a dalwyd

Mewnlif arian parod net o wasanaethu cyllid

Trethiant

Gwariant cyfalaf a buddsoddiad ariannol

Taliadau i gaffael asedau sefydlog

Derbyniadau o werthu asedau sefydlog

Derbyniadau o werthu buddsoddiadau eraill sy'n asedau sefydlog

Mewnlif arian parod net o wariant cyfalaf a buddsoddiad ariannol

Caffaeliadau

Buddsoddiadau mewn cyd-fentrau

Taliadau i gaffael masnach neu fusnes

All-lif arian parod net o gaffaeliadau

(All-lif)/mewnlif arian parod net cyn ariannu

Ariannu

Cyfraniad cyfalaf gan Defra

Ad-dalu benthyciadau i'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol

Mewnlif arian parod net o ariannu

(Gostyngiad)/cynnydd mewn arian parod yn y cyfnod

Cysoni (colled)/elw gweithredu i fewnlif arian parod net o weithgareddau gweithredu

Nodyn

2006/07

2005/06

£m

£m

£m

£m

(Colled)/elw gweithredu

Eitemau nad ydynt yn ymwneud â llif arian parod:

Dibrisiant

Gwahaniaeth rhwng tâl pensiwn a chyfraniadau arian parod

(Elw)/colled o werthu asedau sefydlog gweithredol

Lleihad yng ngwerth asedau sefydlog -

Rhyddhau grant cyfalaf gohiriedig

Symudiadau mewn cyfalaf gwaith

Gostyngiad mewn stociau

Cynnydd mewn dyledwyr

Cynnydd/(gostyngiad) mewn credydwyr

Gostyngiad mewn darpariaethau

All-lif net o weithgareddau gweithredu

Cysoni llif arian parod net i symudiadau mewn cronfeydd net

Nodyn

2006/07

2005/06

£m

£m

£m

£m

(Gostyngiad)/cynnydd mewn arian parod yn y cyfnod

Ad-dalu benthyciadau i'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol

Newid mewn dyled net o lifau arian parod yn y cyfnod

Cronfeydd net ar 1 Ebrill

Cronfeydd net ar 31 Mawrth

[footer]

Cyfrifon: datganiad llif arian parod cyfunol

[55]

Nodiadau sy'n berthnasol i'r cyfrifon

1. Polisiâu cyfrifyddu

Nodir crynodeb o'r prif bolisiâu cyfrifyddu, y mae pob ohonynt wedi cael eu cymhwyso'n gyson drwy gydol y flwyddyn a'r flwyddyn flaenorol, isod. Mae rhywfaint o wybodaeth gymharol wedi'u hailddatgan fel y disgrifir yn Nodyn 23 i'r cyfrifon.

Sail cyfrifyddu

O dan Adran 24(1)(b) o Ddeddf Trafnidiaeth 1962, mae'n ofynnol i Dyfrffyrdd Prydain baratoi Datganiad o Gyfrifon blynyddol ar y cyfryw ffurf ac yn cynnwys y cyfryw fanylion y gall yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig ofyn amdanynt o bryd i'w gilydd, gyda chymeradwyaeth Trysorlys E.M. Ceir copi o'r Cyfarwyddyd Cyfrifon, sy'n weithredol ar hyn o bryd, ar dudalennau 78 i 79.

Confensiwn cyfrifyddu

Paratoir y cyfrifon yn unol â'r confensiwn cost hanesyddol a gaiff ei addasu yn sgîl ailbriso eiddo buddsoddi ac egwyddorion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn y Deyrnas Unedig, gyda'r eithriad canlynol, sy'n ofynnol gan y Cyfarwyddyd Cyfrifon:

Yn y fantolen, caiff benthyciadau o'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol gan yr Ysgrifennydd Gwladol eu dosbarthu gyda chyalaf a chronfeydd wrth gefn, yn hytrach na symiau credydwyr sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn.

Cyfuno

Mae datganiadau ariannol y grwp yn cyfuno datganiadau ariannol Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain a'i is-gwmnïau hyd at 31 Mawrth bob blwyddyn. Defnyddiwyd y dull caffael o gyfrifyddu. O dan y dull hwn, caiff canlyniadau is-gwmnïau a gaffaelwyd yn y flwyddyn eu cynnwys yn y cyfrif elw a cholled cyfunol o'r dyddiad caffael.

Endid y mae gan Dyfrffyrdd Prydain fuddiant hirdymor ynddo ac a reolir ar y cyd gan Dyfrffyrdd Prydain ac un neu fwy o'r cyd-fentrau eraill o dan drefniant cytundebol yw cyd-fenter.

Mae'r cyfrifon yn cynnwys y ganran berthnasol o drosiant pob cyd-fenter ac elw/colled gweithredu yn y cyfrif elw a cholled a chyfran yr asedau gros a'r rhwymedigaethau gros ar y fantolen. Mae'r nodiadau i'r cyfrifon yn datgelu enwau cyd-fentrau, natur y busnes a manylion y cyfranddaliadau a ddelir gan Dyfrffyrdd Prydain.

Endid (ar wahân i is-gwmni neu gyd-fenter) y mae gan Dyfrffyrdd Prydain fuddiant cyfrannol ynddo ynghyd â dylanwad sylweddol dros ei bolisiau gweithredu ac ariannol yw cwmni cyswllt. Mae'r cyfrifon yn cynnwys y ganran berthnasol o elw/colled gweithredu pob cwmni cyswllt yn y cyfrif elw a cholled, yn ogystal â chanran berthnasol unrhyw eitem islaw'r llinell elw gweithredu. Dangosir y buddiant yn asedau net y cwmnïau cyswllt ar y fantolen.

Mae mantolen y 'cwmni' yn dangos y buddsoddiad yn y cyd-fentrau a'r cwmnïau cyswllt ar gost llai unrhyw symiau a ddilëwyd.

Asedau sefydlog anniriaethol

Caiff ewyllys da mewn perthynas â chyd-fentrau a busnesau cysylltiedig ei gynnwys yng ngwerth cario'r buddsoddiad. Cynhelir adolygiad o ewyllys da o ran lleihad mewn gwerth yn flynyddol gan y cyfarwyddwyr, a chodir unrhyw amorteiddiad ar y cyfrif elw a cholled.

Asedau sefydlog diriaethol

(a) Asedau Gweithredol

Dilëwyd dyfrffyrdd, cronfeydd dwr a llwybrau tynnu yn yr adluniad cyfalaf ar 1 Ionawr 1969 o ganlyniad i Ddeddf Trafndiaeth 1968.

Mae'r tir, adeiladau a strwythurau a gyfalafir fel a ganlyn:

- (i) Tir a brynir a'r gwaith o adeiladu adeiladau neu wella adeiladau yn sylweddol.
- (ii) Asedau ychwanegol a gwelliannau i asedau cyfredol Dyfrffyrdd Prydain.

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[56]

1. Polisïau cyfrifyddu (parhad)

Caiff yr holl wariant arall ar welliannau, atgyweiriadau a gwaith adnewyddu ei godi ar y cyfrif elw a cholled wrth iddo godi.

(b) Cychod, offer a chyfarpar

Caiff yr holl wariant ar ychwanegiadau, gwelliannau ac eitemau newydd ei gyfalafu.

Caiff asedau sefydlog diriaethol eu datgan ar gost neu brisiad, heb gynnwys dibrisiant ac unrhyw ddarpariaeth ar gyfer lleihad parhaol mewn gwerth. Darperir dibrisiant ar bob ased sefydlog diriaethol, ar wahân i eiddo buddsoddi a thir rhydd-ddaliadol, ar gyfraddau a gyfrifir i ddileu cost neu brisiad, llai gwerth gweddilliol amcangyfrifedig (os o gwbl), pob ased ar sail llinell syth dros ei fywyd defnyddiol disgwylidig, fel a ganlyn:

Adeiladau rhydd-ddaliadol

40 mlynedd

Tir ac adeiladau prydlesol

Dros dymor y brydles

Offer, peiriannau a strwythurau

Rhwng 5 a 25 mlynedd

Cerbydau

5 mlynedd

Ymdrinnir ag unrhyw wahaniaethau rhwng asedau ffisegol a chofrestrau asedau a nodir o ganlyniad i raglen barhaus y sefydliad o wirio asedau fel addasiadau yn y datganiadau asedau sefydlog, yn y flwyddyn y cânt eu nodi.

Eiddo buddsoddi

Caiff eiddo buddsoddi ei ailbrisiu'n flynyddol. Trosglwyddir gwargedau neu ddiffygion ar eiddo unigol i'r gronfa ailbrisiu buddsoddiadau wrth gefn, oni ddisgwylir i ddiffyg sy'n is na'r gost hanesyddol (neu ei gwrthdroad) fod yn barhaol. O dan yr amgylchiadau hynny, cânt eu codi (neu eu credydu) i'r cyfrif elw a cholled. Ni ddarperir dibrisiant mewn perthynas ag eiddo buddsoddi rhydd-daliadol neu eiddo buddsoddi lesddaliadol os yw cyfnod annarfodedig y brydles yn fwy nag 20 mlynedd. Ym marn aelodau'r bwrdd, mae'r gwriad hwn o'r rheolau cyfrifyddu statudol yn angenrheidiol er mwyn rhoi darlun cywir a theg ac i gydymffurfio â Datganiad o Arfer Cyfrifyddu Safonol Rhif 19.

Gwaredu eiddo buddsoddi

Mae Dyfrffyrdd Prydain yn rhoi cyfrif am waredu eiddo ar ôl cwblhau'r broses werthu. Defnyddir yr elw o werthu eiddo i ariannu gwariant cyfalaf masnachol, neu wariant arall o'r fath y cytunir arno gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig.

Ystyriaeth ohiriedig

Pan fo Dyfrffyrdd Prydain yn gwerthu nifer sylweddol o asedau neu hawliau gyda thelerau ystyriaeth ohiriedig, caiff gwerth cyfredol net y symiau derbyniadwy, wedi'u disgowntio ar gyfradd sylfaenol y banc clirio sydd mewn grym ar ddyddiad y trafodiad, ei gydnabod yn y cyfrif elw a cholled. Caiff llog priodoliedig ei gydnabod yn y cyfrif elw a cholled ar sail dderbyniadwy.

Asedau sefydlog ar brydles

Mae pob un o'r prydlesau cyfredol yn brydlesau gweithredu. Codir rhenti o dan brydlesau gweithredu ar sail llinell syth yn ystod cyfnod y brydles, hyd yn oed os na wneir y taliadau ar sail o'r fath.

Caffaeliadau ac ewyllys da

Cyfrifir am gaffaeliadau o dan y dull caffael. Caiff ewyllys da sy'n deillio o'r broses gyfuno, sy'n cynrychioli'r hyn sy'n weddill o ran gwerth teg yr ystyriaeth a roddir uwchlaw gwerth teg yr asedau net y gellir eu nodi a gaffaelwyd, ei gyfalafu a'i ddileu ar sail llinell syth dros ei fywyd economaidd defnyddiol amcangyfrifedig.

Gwneir darpariaeth ar gyfer unrhyw leihad mewn gwerth.

Cafodd ewyllys da a ddeilliodd o gaffaeliadau yn y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 1998 a chyfnodau cynharach ei drosglwyddo i gronfeydd wrth gefn yn unol â'r safon gyfrifyddu a oedd mewn grym ar yr adeg honno. Dangoswyd ewyllys da negyddol fel cronfa gyfalaf wrth gefn nas gwiredwyd a chaiff ei gredydu i gronfeydd cyfalaf wrth gefn a wiredwyd yn y cyfnodau y disgwylir iddynt gael budd ohono. Fel y caniateir gan y safon gyfrifyddu cyfredol, nid yw'r ewyllys da a drosglwyddwyd i gronfeydd wrth gefn wedi'i ailddatgan ar y fantolen. Wrth waredu neu gau busnes a gaffaelwyd yn flaenorol, caiff y swm priodoladwy o ewyllys da a ddilëwyd yn flaenorol i gronfeydd wrth gefn ei gynnwys wrth benderfynu ar yr elw neu'r golled yn sgîl y broses waredu.

Caiff ewyllys da sy'n gysylltiedig â chyd-fentrau a busnesau cysylltiedig ei gynnwys yng ngwerth cario'r buddsoddiad.

Stociau

Caiff stociau eu datgan ar yr isaf o gost neu werth gwireddadwy net.

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[57]

Trosiant

Mae trosiant yn cynrychioli symiau sy'n dderbyniadwy ar gyfer nwyddau a gwasanaethau a ddarperir mewn busnes fel arfer, heb gynnwys disgowntiau masnach a TAW. Caiff cyfraniadau i waith anstatudol eu cydnabod ar sail cronïadau ar ôl i'r holl amodau ar gyfer derbyn y cyfraniadau hynny gael eu bodloni.

Grantiau'r llywodraeth

Caiff grantiau refeniw'r llywodraeth eu credydu i'r cyfrif elw a cholled yn yr un cyfnod â'r gwariant cysylltiedig.

Neilltuir cyfran o'r cymorth grant a dderbynnir gan y llywodraeth gan Dyfrffyrdd Prydain i brynu offer a cherbydau ar gyfer gweithredu a chynnal a chadw'r dyfrffyrdd. Caiff y grant hwnnw ei drin fel grant cyfalaf gohiriedig a'i ryddhau i'r cyfrif elw a cholled dros fywydau defnyddiol disgwylïedig yr asedau dan sylw.

Trethiant

Cydnabyddir treth ohiriedig mewn cysylltiad â'r holl wahaniaethau amseru sydd wedi cychwyn ond heb eu gwrthdroi ar ddyddiad y fantolen lle mae trafodion neu ddiwyddiadau sy'n arwain at rwymedigaeth i dalu rhagor o dreth yn y dyfodol, neu hawl i dalu llai o dreth yn y dyfodol wedi digwydd ar ddyddiad y fantolen. Gwahaniaethau amseru yw gwahaniaethau rhwng elw trethadwy Dyfrffyrdd Prydain a'i ganlyniadau fel y'u nodir yn y datganiadau ariannol sy'n deillio o gynnwys enillion a cholledion mewn asesiadau treth mewn cyfnodau sy'n wahanol i'r rhai pan gânt eu cydnabod yn y datganiadau ariannol.

Ystyrir bod ased treth ohiriedig net yn adferadwy ac, ar sail yr holl dystiolaeth sydd ar gael, ni chaiff ei gydnabod ond i'r graddau yr ystyrir ei bod yn fwy tebygol na pheidio y bydd elw trethadwy addas y gellir didynnu costau gwrthdroi'r gwahaniaethau amseru sylfaenol ohono yn y dyfodol.

Ni chydabyddir treth ohiriedig pan gaiff asedau sefydlog eu hailbrisio oni bai bod cytundeb cyfrwymol mewn grym i werthu'r asedau a ailbrisiwyd ar ddyddiad y fantolen a bod yr elw neu'r golled sy'n ddisgwylïedig o werthu'r asedau wedi'i gydnabod yn y datganiadau ariannol. Ni chydabyddir treth ohiriedig ychwaith pan werthir asedau sefydlog ac mae'n fwy tebygol na pheidio y caiff yr enillion trethadwy eu hailfuddsoddi. Dim ond pan gaiff yr asedau newydd eu gwerthu y codir treth arnynt.

Mesurir treth ohiriedig ar y cyfraddau treth cyfartalog y disgwylir iddynt fod yn gymwys yn ystod y cyfnodau pan ddisgwylir i'r gwahaniaethau amseru gael eu gwrthdroi, yn seiliedig ar gyfraddau a chyfreithiau treth a gyhoeddwyd neu a gyhoeddwyd yn sylweddol ar ddyddiad y fantolen. Ni ddisgowntir treth ohiriedig.

Pensiynau

Mae Dyfrffyrdd Prydain yn gweithredu cynllun budd diffiniedig a ariennir o un ffynhonnell ar gyfer yr holl aelodau staff. Yn unol â FRS17, codir cost gwasanaeth y ddarpariaeth pensiwn sy'n berthnasol i'r cyfnod, ynghyd â chost unrhyw fuddiannau sy'n berthnasol i wasanaeth yn y gorfennol, i'r cyfrif elw a cholled. Caiff tâl sy'n gyfwerth â'r cynnydd yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun (oherwydd bod y buddiannau yn agosach at setliad) a chredyd sy'n gyfwerth ag adenillion disgwylïedig hirdymor y Grwp ar asedau (yn seiliedig ar werth asedau'r cynllun ar y farchnad ar ddechrau'r cyfnod) eu cynnwys yn y cyfrif elw a cholled o dan 'incwm cyllid arall'. Dangosir y gwahaniaeth rhwng gwerth asedau'r cynllun ar y farchnad a gwerth presennol rhwymedigaethau pensiwn cronedig fel ased neu rwymedigaeth ar y fantolen, heb gynnwys treth ohiriedig. Cydnabyddir unrhyw wahaniaeth rhwng yr

adenillion disgwylidig ar asedau a'r adenillion gwirioneddol yn y datganiad o gyfanswm yr enillion a'r colledion cydnabyddedig ynghyd â gwahaniaethau sy'n deillio o newidiadau o ran profiad neu dybiaeth.

Ceir rhagor o wybodaeth am drefniadau pensiwn yn Nodyn 22 i'r cyfrifon.

Costau cyllid

Cydnabyddir costau cyllid dyledion yn y cyfrif elw a cholled dros dymor benthyciadau o'r fath ar gyfradd sefydlog ar y swm cario.

Incwm gohiriedig

Mae Dyfrffyrdd Prydain wedi derbyn gwaddolion arian parod i ymgymryd â rhwymedigaethau gweithredol a'r gwaith o gynnal a chadw asedau sefydliadau sector cyhoeddus eraill. Rhoddir cyfrif am bob gwaddol fel incwm gohiriedig a chaiff ei ryddhau i'r cyfrif elw a cholled yn unol â'r gwariant gweithredu net.

Datgeliad cylchrannol

At ddibenion Datganiad o Arfer Cyfrifyddu Safonol Rhif 25, mae Dyfrffyrdd Prydain, ym marn aelodau'r bwrdd, yn gysylltiedig ag un dosbarth o fusnes.

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[58]

2. Grantiau sy'n dderbyniadwy gan y llywodraeth ganolog

2006/07

£m

2005/06

£m

Grant sy'n dderbyniadwy gan Defra

Grant a dderbyniwyd yn y flwyddyn

Grant a gronwyd ar 1 Ebrill

Grant a gronwyd ar 31 Mawrth

Grant cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd i'r cyfrif elw a cholled

Grant sy'n dderbyniadwy gan Weithrediaeth yr Alban

Grant a dderbyniwyd yn y flwyddyn

Grant a gronwyd ar 1 Ebrill

Grant a gronwyd ar 31 Mawrth

Grant cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd i'r cyfrif elw a cholled

Cyfanswm grant refeniw a gronwyd yn ystod y flwyddyn

Caiff grant a dderbyniwyd ar 1 Ebrill, ar gyfer gwariant yr aethpwyd iddo ond nas talwyd cyn 31 Mawrth, ei gronni yn y cyfrifon hyn.

Cyllideb Cyfrifyddu Adnoddau'r Llywodraeth

Yn ystod y flwyddyn, nid aethpwyd y tu hwnt i'r terfynau a bennwyd gan Defra a Gweithrediaeth yr Alban ar gyfer Terfyn Gwariant Adrannol (DEL) ar adnoddau a DEL cyfalaf, fel y'u diffinnir gan Lawlyfr Cyfrifyddu Adnoddau'r Llywodraeth ac a nodir ym Memorandwm Ariannol Dyfrffyrdd Prydain.

3. Gwariant

Dadansoddir gwariant yn y flwyddyn fel a ganlyn:

2006/07

£m

2005/06

£m

ailddatganwyd

Gwaith mawr (yn cynnwys ôl-ddyledion cynnal a chadw statudol a charthu)

Costau cyflogeion

Costau eithriadol ad-drefnu'r busnes

Dibrisiant

Taliadau gweithredu eraill

Cyfanswm gwariant

Ymhlith y taliadau gweithredu eraill mae:

2006/07

£000

2005/06

£000

Dibrisio asedau sefydlog diriaethol

(Elw)/colled o werthu asedau sefydlog

Rhenti ar eiddo ar brydles

Cydnabyddiaeth yr archwilwyr - archwilio Dyfrffyrdd Prydain a'r cyfrifon cyfunol

- archwilio is-gwmnïau Dyfrffyrdd Prydain

- gwasanaethau eraill

Taliadau aelodau'r bwrdd

Treuliau'r Cyngor Cynghori ar Amwynderau Dyfrffyrdd Mewndirol

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[59]

4. Costau cyflogeion

a Nifer y bobl (heb gynnwys aelodau'r bwrdd) a gyflogwyd yn ystod y flwyddyn ar gyfartaledd oedd:

2006/07

Nifer

2005/06

Nifer

ailddatganwyd

Cyfanswm a gyflogwyd

Cyferwerth ag amser llawn

Mae'r gwerthoedd cymharol ar gyfer 2005/06 wedi'u hailddatgan er mwyn ystyried gwall a ganfuwyd wrth gyfrifo nifer y cyflogeion

b Cyfanswm y costau cyflogaeth (heb gynnwys taliadau aelodau'r bwrdd a nodir yn yr Adroddiad Cydnabyddiaeth) oedd:

2006/07

£m

2005/06

£m

ailddatganwyd

Cyflogau

Costau nawdd cymdeithasol

Costau pensiwn

Cyfanswm costau cyflogaeth

c Taliadau uwch gyflogeion

Nifer yr uwch gyflogeion yr oedd eu taliadau, yn cynnwys gwerth trethadwy nwyddau mewn da, ond heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau gadael gwasanaeth, o fewn yr ystodau canlynol:

£

2006/07

Nifer

2005/06

Nifer

Nid yw'r tabl uchod yn cynnwys aelodau'r bwrdd. Caiff manylion taliadau aelodau'r bwrdd sy'n rhan o'r datganiadau ariannol hyn, eu cynnwys yn yr adroddiad cydnabyddiaeth ar dudalennau 48 i 49.

5. Llog cyfunol sy'n daladwy

2006/07

£m

2005/06

£m

Llog sy'n daladwy ar symiau i'w had-dalu'n llawn o fewn pum mlynedd:

Llog ar fenthyciadau gan Defra o dan Adran 19 o Ddeddf Trafnidiaeth 1962

Dad-ddirwyn y disgownt ar rwymedigaethau gwaddolion

Llog byrdymor arall

Llog sy'n daladwy ar bob benthyciad arall

Llog ar fenthyciadau gan Defra o dan Adran 19 o Ddeddf Trafnidiaeth 1962

Cyfanswm y llog sy'n daladwy

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[60]

6. Trethiant Cyfunol

Mae cyfanswm y dreth a godwyd/(a gredydwyd) i'r cyfrif elw a cholled a'r cronfeydd cyfalaf wrth gefn fel a ganlyn:

a) Codwyd/(credydwyd) i'r cyfrif elw a cholled:

2006/07

£m

2005/06

£m

ailldatganwyd

Treth gyfredol

Treth gorfforaeth y DU ar elw yn y cyfnod

Addasiadau mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol

Treth gyfredol y Grwp

Cyfran o dreth gyfredol cyd-fentrau a chwmnïau cyswllt, yn cynnwys addasiadau mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol

Cyfanswm y treth gyfredol

Treth ohiriedig

Cychwyn a gwrthdroi gwahaniaethau amseru

Addasiadau mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol

Treth ohiriedig y Grwp

Cyfran o dreth ohiriedig cyd-fentrau a chwmnïau cyswllt, yn cynnwys addasiadau mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol

Cyfanswm y dreth ohiriedig

Trethiant a godwyd ar elw am y flwyddyn ariannol

b) Codwyd/(credydwyd) i'r cronfeydd wrth gefn:

Darpariaeth sydd ei hangen ar gyfer enillion cyfalaf yn y flwyddyn gyfredol
Addasiadau mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol

Cyfanswm y dreth gyfredol

Yn ogystal, mae tâl treth ohiriedig sy'n ymwneud â'r colledion actiwaraidd ar y cynllun budd diffiniedig o £1.7m (2006 £4.3m) wedi'i ddebydu i'r Datganiad o Gyfanswm yr Enillion a'r Colledion Cydnabyddedig.

c) Ffactorau sy'n effeithio ar y tâl treth cyfredol

Mae'r ddarpariaeth dreth gyfredol a godwyd ar y cyfrif elw a cholled am y flwyddyn gyfredol yn uwch na chyfradd safonol treth gorfforaeth yn y DU (30%). Eglurir y gwahaniaethau isod:

Elw am y flwyddyn ariannol cyn treth

Treth gorfforaeth ar 30%

Effaith y canlynol:

Treuliau nad ydynt yn ddiynadwy at ddibenion treth/incwm nad yw'n drethadwy

Lwfansau cyfalaf cyflymedig

Gwahaniaethau amseru byrdymor eraill

Colledion (a ddygwyd ymlaen a ddefnyddiwyd)/sy'n codi yn y flwyddyn a gariwyd ymlaen

Pensiynau FRS17

Colledion na chydabyddir sy'n codi yn y flwyddyn -

Treth enillion cyfalaf - sail a lwfans mynegeo -

Addasiadau mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol

Cyfanswm y dreth gyfredol

Mae treuliau na ellir eu didynnu at ddibenion treth/incwm nad yw'n drethadwy yn cynnwys buddiant Lwfansau Adeiladau Diwydiannol ar forglawdd Tees o £393,000 mewn termau treth. O dan y ddeddfwriaeth bresennol, ceir buddiant sy'n gyfwerth â hynny ym mhob un o'r 18 mlynedd nesaf. Fodd bynnag, yng Nghyllideb 2007 cyhoeddwyd y bydd asesiadau Lwfansau Adeiladau Diwydiannol yn cael eu diddymu'n raddol rhwng 2008 a 2011. Yn unol â hynny, mae'n debygol y caiff cyfran sylweddol o lwfansau'r dyfodol eu colli.

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[61]

d) Treth ohiriedig

Cydnabyddedig

Nas Cydnabyddir

2006/07

2005/06

2006/07

2005/06

£m

£m

£m

£m

ailldatganwyd

ailldatganwyd

Grwp

Lwfansau cyfalaf cyflymedig

Gwahaniaethau amseru eraill

Colledion

Rhwymedigaeth treth ohiriedig bosibl

Dyfrffyrdd Prydain

Lwfansau cyfalaf cyflymedig

Gwahaniaethau amseru byrdymor

Colledion

Rhwymedigaeth treth ohiriedig bosibl

Yn unol â FRS 19, nid oes unrhyw rwymedigaeth wedi'i darparu ar gyfer treth ohiriedig ar enillion a gydnabyddir wrth ailbriso eiddo o ran ei werth ar y farchnad neu wrth werthu eiddo lle mae'r enillion trethadwy posibl wedi'u hailfuddsoddi mewn asedau newydd. Dim ond pe bai'r eiddo yn cael ei werthu ac nad oes modd hawlio cymorth treigl y byddai treth o'r fath yn daladwy. Y cyfanswm nas darparwyd yw £101.6m (2006: £93m), £91m ar gyfer eiddo a ailbrisiwyd (2006: £83m) a £10.6m ar gyfer enillion a ailfuddsoddir (2006: £10m). Ar hyn o bryd, ni ragwelir y bydd unrhyw dreth yn daladwy yn y dyfodol agos.

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[62]

7. Asedau Sefydlog Diriaethol

Grwp

Tir Rhydd-ddaliadol

Adeiladau a Strwythurau

Gweithredol

Buddsoddiad

Prydles hir

Tir ac Adeiladau

Gweithredol

Buddsoddiad

Cychod, Offer a Chyfarpar

A berchenogir

Cyfanswm

Cost neu brisiad

Ar 1 Ebrill 2006

Trosglwyddiadau

Ychwanegiadau

Gwarediadau

Ailbriso

Ar 31 Mawrth 2007

Dibrisiant

Ar 1 Ebrill 2006

Trosglwyddiadau

Darpariaeth ar gyfer y flwyddyn

Gwarediadau

Ar 31 Mawrth 2007

Gwerth llyfr net

Ar 31 Mawrth 2007

Ar 31 Mawrth 2006

Dyfrffyrdd Prydain

Tir Rhydd-ddaliadol
Adeiladau a Strwythurau
Gweithredol
Buddsoddiad

Prydles Hir
Tir ac Adeiladau
Gweithredol
Buddsoddiad

Cychod, Offer a Chyfarpar
A berchenogir

Cyfanswm

Cost neu brisiad

Ar 1 Ebrill 2006
Trosglwyddiadau
Ychwanegiadau
Gwarediadau
Ailbrisio
Ar 31 Mawrth 2007

Dibrisiant

Ar 1 Ebrill 2006
Trosglwyddiadau
Darpariaeth ar gyfer y flwyddyn
Gwarediadau

Ar 31 Mawrth 2007

Gwerth llyfr net

Ar 31 Mawrth 2007

Ar 31 Mawrth 2006

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[63]

Grwp
Dyfrffyrdd Prydain

Mae'r gwarged wrth ailbrisio ar 31 Mawrth yn cynnwys:

Gostyngiad mewn ailbrisiad net o drosglwyddiadau rhwng eiddo buddsoddi ac eiddo gweithredol
Gwarged wrth ailbrisio eiddo buddsoddi

Mae gwerth llyfr net eiddo buddsoddi ar 31 Mawrth yn cynnwys:

Cost hanesyddol
Gwargedau ailbrisio

Dibrisiant

Yn unol â Datganiad o Arfer Cyfrifyddu Safonol Rhif 19, ni ddarperir dibrisiant ar eiddo buddsoddi. Mae hwn yn wyriad oddi wrth ofynion Deddf Cwmnïau 1985. Ym marn aelodau'r bwrdd, mae angen y gwriad hwn er mwyn dangos darlun cywir a theg yn y cyfrifon hyn.

Eiddo buddsoddi

Ailbrisiwyd eiddo buddsoddi ar 31 Rhagfyr 2006 ar sail ei werth ar y farchnad agored gan Gerald Eve, Syrfewyr Siartredig. Yn seiliedig ar y prisiadau hyn, mae Dyfrffyrdd Prydain wedi cynnwys gwerth eiddo buddsoddi o £502.2m yn y cyfrifon hyn.

Mae Dyfrffyrdd Prydain yn parhau i ail-leoli ei bortffolio eiddo drwy waredu ac ailfuddsoddi.

Pe bai'r eiddo buddsoddi yn cael ei werthu am y swm a bennwyd adeg ei ailbriso, byddai'r dreth ar warediadau o'r fath tua £91m (2006: £83m).

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[64]

8. Buddsoddiadau sy'n Asedau Sefydlog

Dyfrffyrdd Prydain

Grwp

Dyfrffyrdd Prydain

Buddsoddiadau mewn is-gwmnïau

Cyfranddaliadau ar gost llai symiau a ddilëwyd

Ar 1 Ebrill

Ychwanegiadau

Symiau a ddilëwyd

Ar 31 Mawrth

Buddsoddiadau mewn cyd-fentrau

Grwp

£m

Fel yr ailddatganwyd

Gwerth llyfr net:

Ar 1 Ebrill 2006

Ychwanegiadau

Symudiad net mewn cyfran o gronfeydd net wrth gefn

Ar 31 Mawrth 2007

31 Mawrth 2007

31 Mawrth 2006

ailddatganwyd

Cynrychiolir gan:

Cyfranddaliadau ar gost

Benthyciadau net o gwmnïau'r grwp

Cyfran o ganlyniadau ôl-gaffael

Cyfran o gronfeydd ailbriso wrth gefn

Cyfran o gronfeydd cyfalaf wrth gefn a wireddwyd

Ar 31 Mawrth 2007

Dyfrffyrdd Prydain

Cost:

Ar 1 Ebrill 2006

Cyfranddaliadau ychwanegol mewn cyd-fentrau

Symudiad net mewn benthyciadau i gyd-fentrau

Ar 31 Mawrth 2007

Roedd dadansoddiad o gyfran y grwp o asedau net cyd-fentrau fel a ganlyn:

Cyfanswm 2007

Cyfanswm 2006

Asedau sefydlog
Asedau cyfredol
Cyfran o asedau gros
Rhwymedigaethau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn
Rhwymedigaethau sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn
Cyfran o rwymedigaethau gros
Cyfran o asedau net

a) Is-gwmnïau

Prif is-gwmnïau Dyfrffyrdd Prydain yw:

- Blackwall Estates Ltd sy'n rheoli eiddo yn Ardal Dociau Llundain.
- British Waterways Marinas Ltd sy'n gweithredu marinas dyfrffyrdd mewndirol.
- British Waterways Pension Trustees Ltd sy'n gweithredu fel ymddiriedolwr i Gronfa Bensiwn 1990 Dyfrffyrdd Prydain. Cynrychiolir gwerth llyfr buddiant Dyfrffyrdd Prydain gan swm cyfartal o ddyled sy'n ddyledus i'r is-gwmni ac mae'r naill a'r llall wedi'u dileu o gyfrifon Dyfrffyrdd Prydain.
- Granary Wharf Ltd a Leeds Canal Basin Development Ltd sy'n rheoli eiddo yn Leeds.
- Wood Wharf Management Company Ltd sy'n rheoli eiddo yn Ardal Dociau Llundain.
- BW Reinsurance Ltd sy'n darparu ailyswiriant i Dyfrffyrdd Prydain mewn perthynas â rhwymedigaethau eiddo, moduro a chynnyrch cyhoeddus.

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[65]

b) Buddsoddiadau mewn cyd-fentrau a busnesau cysylltiedig

Mae'r wybodaeth ganlynol yn berthnasol i gyd-fentrau a busnesau cysylltiedig y Grwp ar ddiwedd y flwyddyn y mae eu canlyniadau neu eu sefyllfa ariannol, ym marn y cyfarwyddwyr, yn effeithio'n bennaf ar ffigurau'r Grwp. Nid yw unrhyw un o gyd-fentrau na busnesau cysylltiedig y Grwp wedi'u rhestru ac maent wedi'u cofrestru ac yn gweithredu yn y Deyrnas Unedig.

Dyddiad Diwedd y Cyfnod Cyfrifyddu

Cyfalaf Cyfranddaliadau a Ddyroddwyd

Budd Ecwiti a Ddelir

£
%

Prif Weithgarwch

Cyd-fentrau

ISIS Waterside Regeneration Ltd Partnership
31 Rhagfyr 2006
Datblygu eiddo

Waterside Pub Partnership LLP
31 Rhagfyr 2006
Rheoli tafarndai

Wood Wharf Ltd Partnership
31 Rhagfyr 2006
Datblygu eiddo

Gloucester Quays LLP (crëwyd 30 Ionawr 2007)
Datblygu eiddo

City Road Basin Ltd

31 Rhagfyr 2006
Datblygu eiddo

Edinburgh Quay Ltd
31 Rhagfyr 2006
Datblygu eiddo

H2O Urban Ltd
31 Rhagfyr 2006
Datblygu eiddo

Paddington Basin Business Barges Ltd
31 Rhagfyr 2006
Rheoli swyddfeydd

Timber Basin Ltd
31 Mawrth 2007
Datblygu eiddo

Busnesau Cysylltiedig
Nottingham Waterside Ltd
31 Rhagfyr 2006
Datblygu eiddo

Waterwise UK Ltd
31 Rhagfyr 2006
Diogelwch Dwr

West India Quay Management Company Ltd
30 Mehefin 2006
Rheoli eiddo

Mae cyfrifon rheoli wedi'u cynnwys yng nghyfrifon Grwp Dyfrffyrdd Prydain lle mae'r cyfrifon archwiliedig diweddaraf y tu hwnt i ddyddiad diwedd y flwyddyn Dyfrffyrdd Prydain sef 31 Mawrth.

c) Ewyllys da
Grwp

Dyfrffyrdd Prydain

Ar 1 Ebrill
Ychwanegiadau
Symiau a ddilëwyd
Ar 31 Mawrth

Yn ystod y flwyddyn, mae'r ewyllys da sy'n deillio o fuddsoddiad Dyfrffyrdd Prydain yn Leeds Canal Basin Ltd a Granary Wharf Ltd, sef £3.1m, wedi'i ddileu yn erbyn gwerthiant yr eiddo yr oedd yn gysylltiedig ag ef. Mae ewyllys da ychwanegol o £0.8m yn ystod y flwyddyn yn deillio o fusnes marina a brynwyd gan British Waterways Marinas Limited yn Glasson, Swydd Gaerhirfryn. Mae'r cyfarwyddwyr wedi cynnal adolygiad lleihad mewn gwerth ac nid oes angen unrhyw amorteiddiad.

9. Stociau

Grwp
Dyfrffyrdd Prydain

31 Mawrth 2007
31 Mawrth 2006
31 Mawrth 2007
31 Mawrth 2006

Deunydd crai a nwyddau traul
Delir ar gyfer eu hailwerthu

10. Dyledwyr

Grwp
Dyfrffyrdd Prydain

31 Mawrth 2007

31 Mawrth 2006

31 Mawrth 2007

31 Mawrth 2006

Nodyn

ailldatganwyd
ailldatganwyd

Dyledwyr masnach
Symiau sy'n ddyledus gan fusnesau'r grwp
Rhagdaliadau ac incwm cronedig*
Cytundebau gwerthu ystyriaeth ohiriedig
Cymorth grant
Treth ar werth
Eraill

* Mae gwerth rhagdaliadau ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2006 wedi'i ailldatgan i adlewyrchu newid yn y broses gyfrifyddu ar gyfer cyfraniadau pensiwn o £6m a dalwyd gan y cyflogwr ymlaen llaw ar gyfer y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2006, a dalwyd ym mis Mawrth 2006 ac fe'i dangosir fel rhagdaliad ar y fantolen a ailldatganwyd (gweler nodyn 23 ar dudalen 73).

a) Dyledwyr hirdymor eraill - O'r dyledwyr eraill, bydd £dim (2006: £45,000) yn ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn.

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[66]

11. Dadansoddiad o Grorfeydd Net

Grwp
Nodyn

1 Ebrill 2006
Llifau Arian Parod £m
31 Mawrth 2007 £m

Arian parod yn y banc ac mewn llaw
Dyled cyfalaf
- yn ddyledus o fewn blwyddyn
- yn ddyledus ar ôl blwyddyn
Cyfansymiau

Dyfrffyrdd Prydain

1 Ebrill 2006
Llifau Arian Parod £m
31 Mawrth 2007 £m

Arian parod yn y banc ac mewn llaw
Dyled cyfalaf

- yn ddyledus o fewn blwyddyn
- yn ddyledus ar ôl blwyddyn

Cyfansymiau

12. Credydwy

Grwp
Dyfrffyrdd Prydain

Nodyn

31 Mawrth 2007

31 Mawrth 2006 ailddatganwyd

31 Mawrth 2007

31 Mawrth 2006

Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn ailddatganwyd

Credydwy masnach
Trethiant a nawdd cymdeithasol
Treth gorfforaeth
Symiau sy'n ddyledus i fusnesau'r grwp
Credydwy eraill
Croniadau
Incwm gohiriedig

b) Symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn

Incwm gohiriedig
Credydwy eraill

c) Incwm gohiriedig

Mae'r balans ar gredydwy yn cynnwys incwm gohiriedig sy'n deillio o dderbyn gwaddolion arian parod a dderbyniwyd mewn perthynas â rhwymedigaethau i gynnal asedau a gaffaelwyd gan gyrff cyhoeddus eraill. Roedd y symudiadau yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

1 Ebrill Arian Parod **31 Mawrth**

Balans ar 1 Ebrill 2006
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn
Symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn

Caffaeliadau
Dad-ddirwyn disgownt

Rhyddhau i'r cyfrif elw a cholled

Balans ar 31 Mawrth 2007

Mae'r balans ar 31 Mawrth 2007 wedi'i ddadansoddi fel a ganlyn:

Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn
Symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[67]

13. Darpariaethau ar gyfer Rhwymedigaethau

Darpariaeth 1 Ebrill 2006
Talwyd

Codwyd/ (rhyddhawyd)
Darpariaeth 31 Mawrth 2007

**Grwp
Nodyn**

Treth ohiriedig
Buddiannau ôl-ymddeol eraill
Darpariaethau eraill

Darpariaeth 1 Ebrill 2006
Talwyd
Codwyd/ (rhyddhawyd)
Darpariaeth 31 Mawrth 2007

**Dyfrffyrdd Prydain
Nodyn**

Treth ohiriedig
Buddiannau ôl-ymddeol eraill
Darpariaethau eraill

Caiff darpariaethau eu disgowntio lle y bo'n briodol

a) Buddiannau ôl-ymddeol eraill

O dan delerau Deddf Trafnidiaeth 1962, roedd gan gyflogeion a oedd yn trosglwyddo o Gomisiwn Trafnidiaeth Prydain i gyrff olynol yr hawl i gadw eu buddiannau o ran costau teithio gostyngol. Trosglwyddwyd y cyfrifoldeb am gaffael y buddiannau ar eu rhan i gyrff olynol, yn cynnwys Dyfrffyrdd Prydain.

Ar hyn o bryd, mae 2 o gyflogeion Dyfrffyrdd Prydain a 217 o bensiynwyr yn cadw'r hawl i'r buddiant hwn. Mae darpariaeth i gwmpasu gwerth presennol cost y buddiannau hyn yn y dyfodol wedi'i chynnwys yn y fantolen.

Ailaseswyd y ddarpariaeth ar 31 Mawrth 2006 gan actiwariâid cymwys annibynnol gan ddefnyddio cyfraddau disgownt sy'n gyson â'r rhai sydd eu hangen ar gyfer rhwymedigaethau pensiwn o dan FRS17 fel y dangosir yn nodyn 22 i'r cyfrifon hyn.

b) Darpariaethau eraill

Mae'r hyn sy'n weddill o falans y darpariaethau eraill yn ymwneud yn bennaf â cheisiadau trydydd partion a darpariaeth sy'n deillio o eiddo lesdaliadol a feddiannwyd gynt gan Dyfrffyrdd Prydain.

14. Grant Cyfalaf Gohiriedig

Grwp a Dyfrffyrdd Prydain

Balans ar 1 Ebrill
Grantiau cyfalaf gohiriedig eraill
Rhyddhawyd i'r cyfrif elw a cholled
Grantiau'r Llywodraeth
Balans ar 31 Mawrth

[footer]
Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[68]

15. Cronfeydd Wrth Gefn

Cronfa Gyfalaf Wrth Gefn a Wireddwyd
Cronfa Ailbriso Eiddo Buddsoddi Wrth Gefn

Cronfa Gyfalaf Wrth Gefn nas Gwireddwyd
Colled Cyfraniad Cyfalaf
Cyfrif Elw a Cholled
Cyfansymiau

Grwp

Balans ar 1 Ebrill 2006
Colled am y flwyddyn ariannol ar ôl treth
Trosglwyddo elw o werthu eiddo buddsoddi heb gynnwys treth o'r cyfrif elw a cholled i'r gronfa cyfalaf a wireddwyd wrth gefn
Gwarged nas gwireddwyd o ailbriso eiddo buddsoddi
Tâl treth gorfforaeth ar enillion ailbriso eiddo a wireddwyd
Enillion ar rwymedigaeth pensiwn
Treth ohiriedig sy'n gysylltiedig ag enillion ar rwymedigaeth pensiwn
Enillion ailbriso eiddo a wireddwyd o flynyddoedd blaenorol
Ad-dalu benthyciad Defra
Trosglwyddiadau eraill
Balans ar 31 Mawrth 2007

Dyfrffyrdd Prydain

Balans ar 1 Ebrill 2006
Elw am y flwyddyn ariannol cyn treth
Trosglwyddo elw o werthu eiddo buddsoddi heb gynnwys treth o'r cyfrif elw a cholled i'r gronfa cyfalaf a wireddwyd wrth gefn
Gwarged nas gwireddwyd wrth ailbriso eiddo buddsoddi
Tâl treth gorfforaeth ar enillion ailbriso eiddo a wireddwyd
Enillion ar rwymedigaeth pensiwn
Treth ohiriedig sy'n gysylltiedig ag enillion ar rwymedigaeth pensiwn
Enillion ailbriso eiddo a wireddwyd o flynyddoedd blaenorol
Ad-dalu benthyciad Defra
Trosglwyddiadau eraill
Balans ar 31 Mawrth 2007

Mae'r gronfa cyfalaf a wireddwyd wrth gefn yn cynnwys gwerth elw o werthu eiddo a hawliau eraill mewn perthynas ag eiddo ac enillion ailbriso eiddo a wireddwyd o flynyddoedd blaenorol, heb gynnwys treth gorfforaeth.

Mae'r gronfa ailbriso eiddo buddsoddi wrth gefn yn cynnwys enillion nas gwireddwyd o briso eiddo.

Mae'r gronfa cyfalaf nas gwireddwyd wrth gefn yn cynnwys swm dros ben gwerth teg yr asedau a gaffaelwyd yn sgil caffael busnes uwchlaw gwerth teg yr ystyriaeth a dalwyd.

Mae'r cyfraniadau cyfalaf gan Defra i alluogi Dyfrffyrdd Prydain i ad-dalu benthyciadau'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol sy'n aeddfedu cyn 2013 wrth iddynt aeddfedu (gweler Nodyn 17).

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[69]

16. Offerynnau ariannol

Mae FRS13, Deilliadau ac Offerynnau Ariannol Eraill, yn gofyn bod y rôl y mae offerynnau ariannol wedi'i chwarae yn ystod y cyfnod o ran creu neu newid y risigau y mae endid yn eu hwynebu wrth gyflawni ei weithgareddau, yn cael ei datgelu. Ceir manylion am fframwaith statudol ac ariannol Dyfrffyrdd Prydain ar dudalennau 38 a 39 ac oherwydd ei statws fel corfforaeth gyhoeddus, nid yw Dyfrffyrdd Prydain yn wynebu'r un risg ariannol ag endidau busnes. Mae offerynnau ariannol hefyd yn chwarae rôl lawer mwy cyfyngedig wrth greu neu newid y risg na'r hyn a fyddai'n nodweddiadol o'r cwmnïau rhestredig y mae'r FRS13 yn bennaf cymwys iddynt. Cyfyngedig iawn yw'r pwerau sydd gan Dyfrffyrdd Prydain i fenthycio neu fuddsoddi arian sy'n weddill a chynhyrchir asedau a rhwymedigaethau ariannol drwy weithgareddau gweithredol dyddiol yn hytrach na bod y risgiau a wynebir gan Dyfrffyrdd

Prydain wrth ymgymryd â'i weithgareddau yn effeithio arnynt wrth iddynt gael eu dal. Nid yw Dyfrffyrdd Prydain yn wynebu'r risgiau sy'n gysylltiedig ag amrywiadau mewn arian cyfred gan fod ei fusnes yn cael ei gynnal mewn sterling yn unig.

Y risg o ran hylifedd

Mae Dyfrffyrdd Prydain yn cynnal hylifedd tymor byr drwy reoli ei adneuon arian parod yn ddoeth. Nid yw Dyfrffyrdd Prydain yn wynebu risg sylweddol o ran hylifedd o ganlyniad i gyllid parhaus gan y llywodraeth a'r gallu i ryddhau arian parod fel y bo angen o eiddo buddsoddi neu fenthyca arian o'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol.

Y risg o ran cyfraddau llog

Y brif risg sy'n deillio o offerynnau ariannol Dyfrffyrdd Prydain yw risg o ran cyfraddau llog. Heblaw am fenthyciadau o'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol, mae pob offeryn ariannol yn agored i gyfradd llog arnawf gyffredinol y DU.

Mae holl fenthyciadau Dyfrffyrdd Prydain yn fenthyciadau o'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol ac ar gyfradd llog sefydlog tan y dyddiad ad-dalu.

Mae gan Dyfrffyrdd Prydain fuddiannau mewn nifer o gyd-fentrau datblygu eiddo sy'n fusnesau annibynnol ac a ariennir yn annibynnol gyda dyled banc allanol heb atebolrwydd i Dyfrffyrdd Prydain. Ym mhob un o'r cyd-fentrau, gwneir asesiad o ran pa un a ddylai'r taliadau llog ar fenthyciadau gael eu rhagfantoli o ystyried cwantwm y ddyled, y cyfnod y bwriedir i'r benthyciadau fod yn ddyledus a sensitifrwydd y prosiect i newidiadau mewn cyfraddau llog. Ar 31 Mawrth 2007, cyfanswm y benthyciadau mewn cyd-fentrau oedd £73m (2006: £54m).£54m). O'r benthyciadau hyn, mae 35% (2006: 37%) naill ai ar gyfradd llog sefydlog neu'n destun cyfnewidiadau cyfradd llog sefydlog.

Y risg o ran credyd

Mae'r risg o ran credyd mewn perthynas â chronfeydd hylif yn gyfyngedig oherwydd bod y gwrthbartïon yn fanciau â sgoriau credyd AA Standard & Poor. Nid oes gan y grwp unrhyw grynodiad sylweddol o risg o ran credyd gan ei gwsmeriaid gan fod amlygiad wedi'i wasgaru ar draws nifer fawr o endidau.

Gwerthoedd teg

Mae offerynnau ariannol Dyfrffyrdd Prydain yn cynnwys benthyciadau, adneuon arian parod, dyledwyr masnach, credydwyr masnach a darpariaethau sy'n deillio'n uniongyrchol o weithrediadau.

Gwerth teg y ddyled i'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol (gweler Nodyn 17) ar 31 Mawrth 2007 yw £12.4m (2006: £13.6m), a gyfrifwyd gan ddefnyddio ffactor disgownt o 3.5%.

Mae gwerth teg offerynnau ariannol eraill Dyfrffyrdd Prydain yn agos at werth teg oherwydd eu haeddfedrwydd tymor byr.

17. Symiau sy'n ddyledus i'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol

Grwp a Dyfrffyrdd Prydain

31 Mawrth 2007

31 Mawrth 2006

Mae benthyciadau yn ad-daladwy fel a ganlyn:

Mewn blwyddyn neu lai

Rhwng blwyddyn a dwy flynedd

Rhwng dwy a phum mlynedd

Mewn mwy na phum mlynedd

Cyfanswm

Manylion benthyciadau unigol:

Dyddiad Aeddfedu

Cyfradd Llog %

Swm £m

Dyddiad Aeddfedu

Cyfradd Llog %
Swm £m

2 Ebr 2007
2 Ebr 2007
2 Hyd 2007
2 Ebr 2008
2 Ebr 2008
2 Ebr 2009
2 Ebr 2010
2 Ebr 2010
2 Ebr 2011

Mae'r llywodraeth yn gwneud cyfraniadau cyfalaf i Dyfrffyrdd Prydain i'w alluogi i ad-dalu'r benthyciadau hynny sy'n aeddfedu cyn 2013 (£6.6m) wrth iddynt aeddfedu, gan ddileu'r angen i Dyfrffyrdd Prydain drefnu benthyciadau newydd i'w had-dalu.

[footer]
Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[70]

**17. Symiau sy'n ddyledus i'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol (parhad)
Benthyciadau a awdurdodwyd gan Defra**

31 Mawrth 2007
31 Mawrth 2006

Swm y ddyled sy'n ddyledus i'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol
Cyfleuster gorddrafft banc

Benthyciadau a awdurdodwyd gan Defra

Gwarantir y cyfleuster gorddrafft banc gan Drysorlys E.M. yn flynyddol.
Dadansoddiad o'r newidiadau mewn ariannu yn ystod y flwyddyn

2006/07
2005/06

Dyled Cyfalaf

Ar 1 Ebrill
Benthyciadau a ad-dalwyd
Ar 31 Mawrth

18. Ymrwymadau Cyfalaf

Mae pob ymrwymiad cyfalaf yn deillio o fewn Dyfrffyrdd Prydain. Y gwariant cyfalaf yr oedd Dyfrffyrdd Prydain wedi ymgymryd ag ef ar 31 Mawrth 2007 oedd £1.7m (2006 : £5.0m).

19. Prydlesau Gweithredu

Ar 31 Mawrth 2007, roedd yr isafswm taliadau prydles a oedd yn ddyledus yn y flwyddyn ganlynol o dan brydlesau gweithredu yr oedd y Grwp yn ymrwymedig iddynt fel a ganlyn:

Tir ac adeiladau
31 Mawrth 2007
£m

31 Mawrth
2006
£m

Prydlesau gweithredu eraill
31 Mawrth 2007
£m

31 Mawrth 2006
£m ailddatganwyd

Grwp

Prydlesau a ddaw i ben:
O fewn blwyddyn
O fewn dwy i bum mlynedd
Mewn mwy na phum mlynedd

Dyfrffyrdd Prydain

Prydlesau a ddaw i ben:
O fewn blwyddyn -
O fewn dwy i bum mlynedd
Mewn mwy na phum mlynedd

Mae'r gwerthoedd cymharol ar gyfer 2005/06 wedi'u hailddatgan i ystyried gwybodaeth ychwanegol a oedd ar gael yn dilyn cyhoeddi Adroddiad Blyneddol a Chyfrifon 2005/06 mewn perthynas â phrydlesau offer cyfrifiadurol.

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[71]

20. Trafodion â Phartïon Cysylltiedig

Yn ystod y flwyddyn, ymrwymodd Dyfrffyrdd Prydain i nifer o drafodion gyda phartïon cysylltiedig mewn busnes fel arfer ac ar sail hyd braich. Dangosir enwau'r partïon hyn, natur y trafodion a'u gwerth isod.

Polisi Dyfrffyrdd Prydain yw penodi cyfarwyddwyr ac uwch aelodau o staff i Fwrdd pob un o fusnesau'r grwp a phartneriaid allweddol eraill er mwyn sicrhau y caiff buddiannau Dyfrffyrdd Prydain eu cynrychioli'n gywir.

Swm sy'n dderbyniadwy/(sy'n daladwy) yn ystod y flwyddyn

Swm sy'n dderbyniadwy ar 31 Mawrth 2007

Trafodion gyda'r Millennium Link Trust, cwmni elusennol cyfyngedig trwy warrant y mae Jim Sterling (cyfarwyddwr technegol) yn un o'i gyfarwyddwyr.

- Rent sy'n dderbyniadwy
- Rent sy'n daladwy

Trafodion gyda Chronfa Dreftadaeth y Loteri, corff cyhoeddus anadrannol y mae Derek Langslow (aelod o'r bwrdd) yn un o'i ymddiriedolwyr.

- Cyfraniad i waith adfer

Trafodion gyda Thames 21, elusen amgylcheddol gofrestredig y mae Mark Bensted (cyfarwyddwr, Llundain) yn un o'i hymddiriedolwyr.

- Cyfraniadau i gynorthwyo mentrau gwasanaethau cwsmeriaid

Trafodion gyda Sefydliad Cymunedol Isle of Dogs y mae Mark Bensted (cyfarwyddwr, Llundain) yn un o'i ymddiriedolwyr.

- Cyfraniadau tuag at fentrau ar gyfer y gymuned leol

Trafodion gydag Envirocentre Ltd, cwmni ymgynghorol amgylcheddol y mae'r Athro George Fleming (aelod o'r bwrdd) yn un o'i gyfarwyddwyr.

-Taliadau ar gyfer gwasanaethau ymgynghorol

Trafodion gyda Crellins, is-adran o CCS Enforcement Services Ltd y mae John Bridgeman (aelod o'r bwrdd) yn gadeirydd arno

- Taliadau ar gyfer camau gorfodi

Yn ystod y flwyddyn, ymrwymodd Dyfrffyrdd Prydain i'r trafodion canlynol gydag Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig sydd hefyd yn noddi Asiantaeth yr Amgylchedd

- Cyfraniadau i adeiladu Glanfa Millness

Trafodion gydag Asiantaeth yr Amgylchedd

- Cyfraniadau i waith cynnal a chadw a'r cynllun Diogelwch Cychod

- Ffioedd rhyddhau

- Hysbysiad i'r wasg

21. Rhwymedigaethau Amodol

Nid yw rhwymedigaethau amodol sy'n deillio o geisiadau trydydd partïon, gwerth £1.3m (2006: £1.5m), wedi'u cynnwys yn y fantolen oherwydd nid ystyrir y bydd y symiau yn debygol o fod yn daladwy.

Mae cyfrifon Dyfrffyrdd Prydain yn cynnwys dosbarthiad o £4.1m (2006: £1.7m) o ISIS, ein partneriaeth cyd-fenter eiddo, sy'n deillio o elw ar brosiectau a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn. O dan ddarpariaethau Cytundeb Partneriaeth Datblygu Partneriaeth ISIS Waterside Regeneration Limited dyddiedig 18 Gorffennaf 2002, mae'n ofynnol i ISIS wneud dosbarthiadau ar gyfrif elw'r Partneriaeth yn y pen draw.

Yn ystod y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2007, gwnaeth ISIS elw cyn treth o £3.9m ac ar 31 Mawrth 2007, roedd ganddo gronfa elw a cholled negyddol wrth gefn o £2.7m yn deillio o gostau a gaiff eu dyrannu i elw datblygu wrth i bob un o'r safleoedd sy'n weddill gael eu gwerthu. Mae risg y gall y Partneriaid adennill unrhyw symiau a or-ddosbarthir.

Ym marn aelodau'r Bwrdd, mae'n annhebygol y bydd unrhyw ddsbarthiadau a wnaed hyn yma yn symiau a or-ddosbarthwyd.

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[72]

22. Buddiannau Ymddeol

Mae Dyfrffyrdd Prydain yn gweithredu cynllun pensiwn budd diffiniedig a ariennir o un ffynhonnell ar gyfer yr holl staff sydd wedi cwblhau dwy flynedd o wasanaeth parhaus. Y Bwrdd sy'n penderfynu ar y cyfraniadau i'r Cynllun, ar ôl ystyried cyngor actiwariad cymwys proffesiynol annibynnol, fel rhan o brisiadau ffurfiol teirblwydd yr actiwari o'r Cynllun. Cynhaliwyd y prisiad teirblwydd ffurfiol diwethaf o'r Cynllun gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau ar 31 Mawrth 2004 a'r symiau o ran cyfraniadau'r cyflogwr y cytunwyd arnynt ar gyfer y tair blynedd o 1 Ebrill 2005 yw 12% o enillion pensiynadwy aelodau ynghyd â £2.3m y flwyddyn (yn cynyddu bob blwyddyn yn unol â chwyddiant ynghyd â 1.5% y flwyddyn). Cynhelir prisiad llawn nesaf yr actiwari ar 31 Mawrth 2007 a chyhoeddir adroddiad ar y prisiad erbyn mis Mawrth 2008. Mae prisiad y Cynllun a ddefnyddiwyd ar gyfer datgeliadau FRS17 wedi bod yn seiliedig ar brisiad diweddaraf yr actiwari o gynllun Dyfrffyrdd Prydain ar 31 Mawrth 2004 ac wedi'i ddiweddarau i 31 Mawrth 2006 gan Barnett Waddingham LLP, actiwariad cymwys proffesiynol. Mae'r prif dybiaethau a ddefnyddiwyd fel a ganlyn:

Ar 31 Mawrth

Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau pensiynadwy

Cyfradd y cynnydd o ran y pensiynau a delir a phensiynau gohiriedig

Cyfradd ddisgowntio

Tybiaeth ynglyn â chwyddiant

Roedd yr asedau yn y Cynllun a'r cyfraddau elw disgwylidig yn y dyfodol ar 31 Mawrth 2007 fel a ganlyn:

31 Mawrth 2007

31 Mawrth 2006
ailddatganwyd
31 Mawrth 2005
ailddatganwyd

Ecwitiâu ac Eiddo

Bondiau

Asedau eraill (gweler y nodyn isod)

Cyfanswm gwerth teg asedau

Gwerth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun (ailddatganwyd)

Diffyg yn y cynllun

Ased treth ohiriedig cysylltiedig

Rhwymedigaeth pensiwn net

Mae gwerth asedau'r cynllun am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2006 wedi'i ailddatgan i adlewyrchu newid yn y broses gyfrifyddu ar gyfer cyfraniadau o £6m a dalwyd gan y cyflogwr ymlaen llaw am y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2006, a dalwyd ym mis Mawrth 2006 ac fe'i dangosir fel rhagdaliad ar y fantolen a ailddatganwyd.

Mae gwerth asedau eraill o £24.2m ar 31 Mawrth 2007 yn cynnwys arian parod sy'n deillio o ddadfuddsoddiad mewn bondiau ac arian parod a dderbyniwyd gan Dyfrffyrdd Prydain ar ddiwedd mis Mawrth mewn perthynas â diffyg a chyfraniadau yn y dyfodol.

31 Mawrth 2007

31 Mawrth 2006

Dadansoddiad o'r swm a godir ar elw gweithredu

Cost gyfredol gwasanaethau

Costau gwasanaethau yn y gorffennol

Cyfanswm y tâl a godir ar elw gweithredu

31 Mawrth 2007

31 Mawrth 2006

Y swm (a godwyd)/a gredydwyd i incwm cyllid arall

Adenillion disgwylidig ar asedau'r cynllun

Llog ar rwymedigaethau'r cynllun

Adenillion/(taliadau) net

Symiau a gydnabyddir yn y Datganiad o Gyfanswm yr Enillion a'r Colledion Cydnabyddedig (STRGL)**31 Mawrth 2007**

31 Mawrth 2006

ailddatganwyd

Adenillion gwirioneddol llai adenillion disgwylidig ar asedau

(Colledion)/enillion profiad ar rwymedigaethau

Effaith newid mewn tybiaethau ar rwymedigaethau

Cyfanswm yr enillion a gydnabyddwyd mewn STRGL cyn addasiad ar gyfer treth

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[73]

**Symudiad mewn diffyg yn y Cynllun yn ystod y flwyddyn
2006/07**

2005/06
ailddatganwyd

Diffyg yn y cynllun ar 1 Ebrill
Cyfraniadau a dalwyd
Cost gyfredol gwasanaethau
Cost gwasanaethau yn y gorffennol
Incwm cyllid arall (traul)
Ennill actiwaraid
Diffyg yn y cynllun ar 31 Mawrth cyn treth

Hanes enillion a cholledion profiad

ailddatganwyd
ailddatganwyd

Gwahaniaeth rhwng adenillion gwirioneddol ac adenillion disgwylidig ar asedau
Swm

Canran o asedau'r cynllun ar ddiwedd y flwyddyn
Enillion a cholledion profiad ar rwymedigaethau

Swm

Canran o rwymedigaethau'r cynllun ar ddiwedd y flwyddyn

Cyfanswm yr enillion/(colledion) a gydnabyddir yn STRGL

Swm

Canran o rwymedigaethau'r cynllun ar ddiwedd y flwyddyn

Mae darpariaethau mewn perthynas â threfniadau pensiwn nas ariennir (gweler nodyn 13) wedi'u cyfrifo gan ddefnyddio'r cyfraddau disgownt a ddangosir uchod ac felly maent yn gyson â FRS17.

23 Ailddatgan Ffigurau Cymharol

a) Rhwymedigaeth pensiwn

Mae gwerth asedau'r cynllun pensiwn am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2006 wedi'u hailddatgan i adlewyrchu newid yn y broses gyfrifyddu ar gyfer cyfraniadau o £6m a dalwyd gan y cyflogwr ymlaen llaw am y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2006, a dalwyd ym mis Mawrth 2006 ac fe'i dangosir fel rhagdaliad ar y fantolen a ailddatganwyd. O ganlyniad, cynyddodd y diffyg yn y cynllun pensiwn ar gyfer 2005/06 £6m o £53.3m i £59.3m a chynyddodd yr ased treth ohiriedig cysylltiedig £1.8m o £16.0m i £17.8m. Mae'r rhwymedigaeth pensiwn net wedi cynyddu £4.2m o £37.3m i £41.5m.

b) Buddsoddiadau mewn cyd-fentrau

Mae'r driniaeth gyfrifyddu ar gyfer gwerthiannau eiddo rhwng y grwp a chytundebau opsiwn wedi'i diwygio i gyflwyno'r gwarediadau cyfunol o fewn credydwy'r eraill. O ganlyniad, mae cyfran Dyfrffyrdd Prydain o asedau a rhwymedigaethau gros mewn cyd-fentrau a chredydwy'r eraill wedi cynyddu £5.4m.

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[74]

24. Dadansoddiad Cylchrannol o Weithrediadau Parhaus

a) Dadansoddiad Grwp Dyfrffyrdd Prydain

Cyfanswm y refeniw

Costau gweithredu

Elw/(Colled) cyn treth

Elw/(Colled) a drosglwyddwyd i gronfeydd wrth gefn

Asedau/(rhwymedigaethau) net ar 31 Mawrth

Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain

Is-gwmnïau hamdden

Is-gwmnïau eiddo

Is-gwmnïau eraill
Busnes cyd-fentrau
Addasiadau cyfuno'r Grwp

2005/06 (ailddatganwyd)

Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain
Is-gwmnïau hamdden
Is-gwmnïau eiddo
Is-gwmnïau eraill
Busnes cyd-fentrau
Addasiadau cyfuno'r Grwp

b) Dadansoddiad o incwm a gwariant uniongyrchol Dyfrffyrdd Prydain (heb gynnwys busnesau'r grwp)

Dyfrffyrdd aml-ddefnydd
Dyfrffyrdd hamdden
Dyfrffyrdd nad ydynt yn gwbl fordwadwy
Cyfanswm

Incwm o eiddo

Rhenti o eiddo buddsoddi
Rhenti o eiddo hamdden
Rhenti eraill, ffyrdd-freintiau, trwyddedau a hawddfreintiau

Incwm o ddefnydd hamdden

Trwyddedau cychod ac angorfeydd
Manwerthu
Genweirio

Incwm o ddefnydd masnachol

Taliadau dwr
Tollau

Incwm o ddefnydd arall

Cyfraniadau i waith anstatudol
Incwm arall
Cytundebau cynnal a chadw

Cyfanswm yr incwm uniongyrchol

Grant Llywodraeth
Cyfanswm y refeniw

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[75]

Gwariant

Dyfrffyrdd aml-ddefnydd
Dyfrffyrdd hamdden
Dyfrffyrdd nad ydynt yn gwbl fordwadwy
Cyfanswm

Gwaith mawr (yn cynnwys ôl-ddyledion cynnal a chadw statudol a charthu)
Costau staff
Taliadau gweithredu eraill
Dibrisiant

Cyfanswm y gwariant
Hyd dyfrffyrdd*
409 o filltiroedd
1,479 o filltiroedd
125 o filltiroedd
2,013 o filltiroedd

Mae'r dyfrffyrdd canlynol wedi'u categorio fel dyfrffyrdd aml-ddefnydd:

Camlas Aire a Calder
Camlas New Junction
Camlas Tees
Camlas Caledonian
Afon Ouse
Camlas De Swydd Efrog
Camlas Crinan
Afon Trannon
Camlas Weaver
Camlas Swydd Gaerloyw a Sharpness
Afon Hafren

Mae'r dyfrffyrdd canlynol wedi'u categorio fel dyfrffyrdd nad ydynt yn gwblfordwyadwy

Camlas Cromford
Camlas Maldwyn
Camlas Abertawe
Camlas Grantham
Camlas Pocklington
Camlas Manceinion, Bolton a Bury
Camlas St. Helens

Mae pob dyfrffordd arall wedi'i chategorio fel dyfrffordd hamdden.

Nid yw'r categorïau o ddyfrffyrdd a ddefnyddir yn y dadansoddiad hwn yn effeithio ar rwyngedigaethau Dyfrffyrdd Prydain fel y'u nodir yn Neddf Trafnidiaeth 1968.

Gellir priodoli'r rhan fwyaf o'r incwm a'r gwariant, yn cynnwys gwaith atgyweirio ac adnewyddu mawr, i gategoriâu o ddyfrffyrdd. Dyrennir yr incwm a'r gwariant sy'n weddill rhwng categorïau dyfrffyrdd yn y dadansoddiad uchod ar sail milltiroedd.

* Mae cyfanswm hyd y dyfrffyrdd wedi cynyddu naw milltir ers y flwyddyn flaenorol drwy waith adfywio parhaus. Cafwyd mân newidiadau o ran dosbarthu rhai camlesi hefyd.

Nid yw'r hydoedd hyn yn cynnwys camlesi sydd wrthi'n cael eu hadfer ac a berchnogir ar hyn o bryd gan sefydliadau eraill (ee ymddiriedolaethau camlesi ac awdurdodau lleol) a llynnoedd Ucheldiroedd yr Alban. Pe bai'r rhain yn cael eu cynnwys, byddai cyfanswm hyd y rhwydwaith bron yn 2,200 o filltiroedd.

[footer]

Cyfrifon: nodiadau i'r cyfrifon

[76]

Cyfrifon yr Alban

Cyfrif Elw a Cholled yr Alban am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2007

Incwm Uniongyrchol
Grant Gweithrediaeth yr Alban
Cyfanswm y Refeniw
Gwaith mawr
Costau Staff

Dibrisiant

Taliadau Gweithredu Eraill

Cyfanswm y Gwariant

Elw/(colled) gweithredu

Elw o werthu eiddo buddsoddi

Difidendau a dderbyniwyd gan gyd-fentrau

Llog derbyniadwy

Elw am y flwyddyn ariannol cyn treth (a drosglwyddwyd i gronfeydd wrth gefn Grwp Dyfrffyrdd Prydain)

Y Fantolen ar 31 Mawrth 2007

Asedau sefydlog

Asedau diriaethol

Buddsoddiadau mewn cyd-fentrau

Asedau cyfredol

Stociau

Dyledwyr

Arian parod yn y banc ac mewn llaw

Llai:

Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn

Asedau/(rhwymedigaethau) cyfredol net

Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau cyfredol

Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau

Grant cyfalaf gohiriedig

Ariannwyd gan:

Cronfa ailbriso eiddo buddsoddi wrth gefn

Cyllid gan Grwp Dyfrffyrdd Prydain

Noder: Nid yw'r cyfrifon hyn yn cyfuno cyfrifon cwmnïau cyd-fenter.

[footer]

Cyfrifon: Cyfrifon yr Alban

[77]

Grant sy'n dderbyniadwy gan Weithrediaeth yr Alban

Grant a dderbyniwyd yn y flwyddyn

Grant a gronnwyd ar 1 Ebrill

Grant a gronnwyd ar 31 Mawrth

Grant cyfalaf gohiriedig a ryddhawyd i'r cyfrif elw a cholled

Dadansoddiad o asedau sefydlog ar 31 Mawrth

a) Asedau sefydlog diriaethol (gwerth llyfr net)

Tir rhydd-daliadol, adeiladau a strwythurau - gweithredol

Tir rhydd-daliadol, adeiladau a strwythurau - buddsoddi

Cychod, offer a chyfarpar

b) Buddsoddiadau

Benthyciadau i gyd-fentrau:

Balans ar 1 Ebrill

Symudiad net ar fenthyciadau

Balans ar 31 Mawrth

Edinburgh Quay Limited
Timber Basin Limited

Cyfalaf cyfranddaliadau a ddyroddwyd
Budd ecwiti a ddelir

Prif weithgarwch pob cyd-fenter yw datblygu eiddo. Ceir esboniad pellach ar dudalen 24 yn adroddiad yr Alban. Mae swm cyfun y cyfalaf a'r cronfeydd wrth gefn a'r elw a'r golled am y flwyddyn fel a ganlyn:
Cyfalaf a Chronfeydd Wrth Gefn
Elw/(colled) am y flwyddyn
Edinburgh Quay Limited (31 Rhagfyr 2006)
Timber Basin Limited (31 Mawrth 2006)

[footer]
Cyfrifon: Cyfrifon yr Alban

[78]

Y Cyfarwyddyd Cyfrifon

Cyfarwyddyd Bwrdd Dyfrffyrdd Prydain a roddwyd i Ysgrifennydd Gwladol yr Adran dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig mewn perthynas â'r cyfrifon blynyddol.

Gan hynny, mae'r Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig drwy arfer y pwerau a roddwyd gan adran 24 o Ddeddf Trafnidiaeth 1962 a'r holl bwerau eraill sy'n ei alluogi yn hynny o beth, a chyda chaniatâd y Trysorlys ac mewn ymgynghoriad â Gweithrediaeth yr Alban, yn rhoi'r cyfarwyddyd canlynol.

1. Bydd y cyfrifon blynyddol, y mae'n ddyletswydd ar Fwrdd Dyfrffyrdd Prydain (y cyfeirir ato o hyn ymlaen fel Dyfrffyrdd Prydain) eu paratoi mewn perthynas â phob blwyddyn gyfrifyddu hyd nes y ceir rhybudd pellach, yn cynnwys mewn perthynas â Dyfrffyrdd Prydain:

- (a) mewn perthynas â'r Bwrdd a'i is-gwmnïau
 - (i) Adroddiad gan Aelodau'r Bwrdd
 - (ii) Cyfrif Elw a Cholled Cyfunol
 - (iii) Datganiad Cyfunol o Gyfanswm yr Enillion a'r Colledion Cydnabyddedig
 - (iv) Mantolen Gyfunol;
 - (v) Datganiad Llif Arian parod Cyfunol

- (b) mewn perthynas â'r Bwrdd (corfforaeth gyhoeddus)
 - (i) Mantolen;
yn cynnwys, ym mhob achos, y cyfryw nodiadau a allai fod yn angenrheidiol at y dibenion y cyfeirir atynt ym mharagraff 2 isod.

2. Bydd y cyfrifon blynyddol y cyfeirir atynt uchod yn rhoi darlun cywir a theg o elw neu golled, sefyllfa a llifau arian parod Dyfrffyrdd Prydain a'i is-gwmnïau.

Yn ddarostyngedig i'r gofynion uchod, heb gyfyngu ar y wybodaeth a roddir, ac eithrio fel y disgrifir yn Atodlen 1 i'r cyfarwyddyd hwn, bydd y cyfrifon blynyddol hefyd, lle y bo'n briodol, yn cydymffurfio â:

- (a) gofynion cyfrifyddu a datgelu deddfwriaeth cwmnïau sydd mewn grym ar hyn o bryd;
- (b) y gofynion datgelu cyfrifon ym mharagraff 43 o Bennod 12 o reolau rhestru'r Awdurdod Gwasanaethau Ariannol;
- (c) yr arfer gorau o ran cyfrifyddu masnachol fel y'i diffinnir gan Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y DU a'r safonau cyfrifyddu a fabwysiadwyd neu a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu;
- (d) unrhyw ddatgeliad ychwanegol neu ofynion cyfrifyddu y gallai'r Trysorlys eu cyhoeddi o bryd i'w gilydd mewn perthynas â chyfrifon corfforaethau cyhoeddus.

3. Caiff y fantolen ei pharatoi o dan y confensiwn cost hanesyddol wedi'i addasu yn sgîl ailbrizio eiddo buddsoddi.

4. Rhoddir esboniad o'r broses o gymhwyso gofynion cyfrifyddu a datgelu'r Ddeddf Cwmnïau a safonau cyfrifyddu yn Atodlen 1 i'r Cyfarwyddyd hwn. Bydd y cyfrifon blynyddol yn cynnwys y wybodaeth a nodir yn Atodlen 2 i'r cyfarwyddyd hwn.

[footer]

Cyfrifon: y cyfarwyddyd cyfrifon

[79]

5. Caiff y Cyfarwyddyd ei atgynhyrchu fel atodiad i'r cyfrifon blynyddol.

6. Gan hynny, diddymir y Cyfarwyddyd a roddwyd ar 27 Ionawr 2003.

Dyddiedig Mai 2005

Llofnodwyd gydag awdurdod yr Ysgrifennydd Gwladol

J Roberts

Uwch Was Sifil yn Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig

Atodlen 1

Yn y fantolen, caiff benthyciadau gan yr Ysgrifennydd Gwladol eu dosbarthu gyda chyfalaf a chronfeydd wrth gefn. Caiff llog ar y benthyciadau hyn ei ddatgelu ar wahân yn y cyfrif elw a cholled. Wrth baratoi ei fantolen, bydd Dyfrffyrdd Prydain yn ystyried fformat 1 y fantolen a ragnodir yn Atodlen 4 i Ddeddf Cwmnïau 1985. Cyflwynir eitemau A i J yn Fformat 1 er mwyn dangos cyfanswm yr eitemau hynny ar wahân i gyfansymiau eitem K (cyfalaf a chronfeydd wrth gefn). Nid yw'r eithriadau datgelu a ganiateir gan y Ddeddf Cwmnïau ar gyfer cwmnïau bach a chanolig yn berthnasol oni chânt eu cymeradwyo gan y Trysorlys.

Atodlen 2

(I) Bydd adroddiad aelodau'r bwrdd

(a) yn cynnwys y wybodaeth y mae Deddf Cwmnïau 1985 yn ei gwneud yn ofynnol i'w datgelu yn adroddiad y cyfarwyddwyr, lle y bo'n briodol;

(b) yn nodi bod y cyfrifon wedi'u paratoi ar ffurf a gaiff ei hysbysu gan yr Ysgrifennydd Gwladol gyda chaniatâd y Trysorlys yn unol â'r statud berthnasol

(c) yn cynnwys hanes cryno a chefnidir statudol Dyfrffyrdd Prydain.

(II) Bydd y cyfrifon blynyddol, neu'r nodiadau iddynt, yn datgelu: y trosiant a'r incwm gweithredu arall, costau gweithredol, y caiff pob un ei ddadansoddi fel a ganlyn:

(a) Dyfrffyrdd Prydain (corfforaeth gyhoeddus) i gynnwys dadansoddiad o wariant ar:

(i) dyfrffyrdd aml-ddefnydd,

(ii) dyfrffyrdd hamdden

(iii) dyfrffyrdd nad ydynt yn gwblfordwyadwy

(b) Is-gwmnïau Dyfrffyrdd Prydain

(c) Cyfran Dyfrffyrdd Prydain o gyd-fentrau a chwmnïau cysylltiedig

(III) Bydd y cyfrifon blynyddol hefyd yn datgelu manylion:

(a) rhenti sy'n dderbyniadwy am y flwyddyn yn dangos rhenti o eiddo buddsoddi a rhenti o eiddo arall ar wahân;

(b) buddiannau yn ystod y flwyddyn mewn busnesau trafniadaeth eraill a buddsoddiadau masnach eraill;

(c) grant llywodraeth a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn wedi'i gysoni i incwm o grant fel y dangosir yn y cyfrif elw a cholled;

(d) dyledrwydd i'r Ysgrifennydd Gwladol (y Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol) ar ddiwedd y flwyddyn yn cynnwys manylion dyddiadau aeddfedrwydd, cyfraddau llog a gwybodaeth am y defnydd o bwerau benthycia Dyfrffyrdd Prydain.

(e) taliadau'r cadeirydd ac aelodau'r bwrdd am y flwyddyn ar yr amod bod caniatâd ysgrifenedig wedi'i gael i'w datgelu o dan Ddeddf Diogelu Data 1998 ac os na cheir caniatâd i'w datgelu, yna datganiad i'r perwyl hwnnw yn erbyn enw'r unigolyn (nid oes angen cael y caniatâd hwn pan fo gofyniad i ddatgelu yn un o'r amodau yn y contract cyflogaeth);

(f) costau staff am y flwyddyn, ac eithrio aelodau anweithredol o'r bwrdd, yn ôl categorïau o staff;

(g) datganiad am nifer y cyflogeion yn ystod y flwyddyn, ac eithrio aelodau'r bwrdd, yr oedd eu taliadau heb gynnwys cyfraniadau pensiwn yn disgyn o fewn dosbarthiadau graddfa mewn lluosrifau o £10,000, gan ddechrau ar £50,000.

(h) datganiad sy'n nodi nad aethpwyd y tu hwnt i'r Terfyn Gwariant Adrannol (DEL) ar adnoddau, terfyn DEL cyfalaf na therfyn cyllideb y gwariant ar adnoddau a reolir yn flynyddol a bennwyd gan yr Adran a Gweinidogion yr Alban.

[footer]

Cyfrifon: y cyfarwyddyd cyfrifon

[80]

Crynodebau Pum Mlynedd

ailddatganwyd

ailddatganwyd

Incwm uniongyrchol o:

Eiddo

Defnydd hamdden

Defnydd masnachol

Cyfraniadau i waith anstatudol

Cytundebau cynnal a chadw

Incwm arall

Incwm uniongyrchol

Grant Llywodraeth

Cyfanswm y refeniw

Elw/(colled) gweithredu

Cyfran o elw a cholledion gweithredu o gyd-fentrau

Elw o werthu eiddo buddsoddi

Elw o werthu buddsoddiadau eraill sy'n asedau sefydlog

Costau eithriadol ad-drefnu'r busnes

Incwm cyllid arall

Llog net (taladwy)/derbyniadwy

Elw/(colled) am y flwyddyn ariannol cyn treth

Treth ar elw

Elw/(colled) am y flwyddyn ariannol ar ôl treth

MANTOLEN

Asedau a ddefnyddiwyd

Asedau sefydlog

Asedau cyfredol

Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn

Asedau cyfredol net

Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau cyfredol

Credydwyr: Symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn

Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau

Grant cyfalaf gohiriedig

Rhwymedigaeth pensiwn

Ariannwyd gan

Cronfeydd wrth gefn

Dyled

[footer]

Cyfrifon: crynodebau 5 mlynedd

[back cover]

Contact details – manylion cyswllt
British Waterways – Dyfrffyrdd Prydain

Pencadlys*

Head Office, Willow Grange, Church Road, Watford WD17 4QA
T 01923 226422
Ff 01923 210400

Canolfan Gwasanaethau Cwsmeriaid*

Customer Service Centre, Willow Grange, Church Road, Watford WD17 4QA
T 01923 201120
Ff 01923 201300
enquiries.hq@britishwaterways.co.uk

Dyfrffyrdd Prydain yr Alban

BW Scotland, Canal House, Applecross Street, Glasgow G4 9SP
T 0141 332 6936
Ff 0141 331 1688
enquiries.scotland@britishwaterways.co.uk

Dyfrffyrdd Gogledd Orllewin Lloegr

North West Waterways, Waterside House, Waterside Drive, Wigan WN3 5AZ
T 01942 405700
Ff 01942 405710
enquiries.northwest@britishwaterways.co.uk

Dyfrffyrdd Swydd Efrog

Yorkshire Waterways
Fearn's Wharf, Neptune Street, Leeds LS9 8BP
T 0113 281 6800
Ff 0113 281 6886
enquiries.yorkshire@britishwaterways.co.uk

Dyfrffyrdd Cymru a Siroedd y Gororau

Wales & Border Counties Waterways, Navigation Road, Northwich CW8 1BH
T 01606 723800
Ff 01606 871471
enquiries.wbc@britishwaterways.co.uk

Dyfrffyrdd Dwyrain Canolbarth Lloegr

East Midlands Waterways, The Kiln, Mather Road, Newark NG24 1FB
T 01636 704481
Ff 01636 705584
enquiries.eastmidlands@britishwaterways.co.uk

Dyfrffyrdd Gorllewin Canolbarth Lloegr

West Midlands Waterways, Peel's Wharf, Lichfield Street, Fazeley, Tamworth B78 3QZ
T 01827 252000
Ff 01827 288071
enquiries.westmidlands@britishwaterways.co.uk

Dyfrffyrdd De Orllewin Lloegr*

South West Waterways, Harbour House, West Quay, The Docks, Gloucester GL1 2LG
T 01452 318000
Ff 01452 318076
enquiries.southwest@britishwaterways.co.uk

Dyfrffyrdd De Ddwyrain Lloegr

South East Waterways, Elder House, 510-524 Elder Gate, Central Milton Keynes MK9 1BW

T 01908 302500

Ff 01908 302510

enquiries.southeast@britishwaterways.co.uk

Dyfrffyrdd Prydain Llundain

BW London, 1 Sheldon Square, Paddington Central, London W2 6TT

T 020 7985 7200

Ff 020 7985 7201

enquiries.london@britishwaterways.co.uk

* This postal address will change – Bydd y cyfeiriad post hwn yn newid yn ddiweddarach eleni – gweler www.britishwaterways.co.uk/contact am y wybodaeth ddiweddaraf

Waterway map – Map o'r dyfrffyrdd

Dyfrffyrdd Prydain

British Waterways, Willow Grange, Church Road, Watford WD17 4QA

T +44 1923 201120

Ff +44 1923 201300

Y enquiries.hq@britishwaterways.co.uk

www.britishwaterways.co.uk

www.waterscape.com, eich canllaw ar-lein i gamlesi, afonydd a llynnoedd Prydain.

ISBN 978-0-9556339-0-4

Dyluniwyd gan Honey-Creative

www.honey-creative.co.uk

Argraffwyd gan Taylor Bloxham

Gorffennaf 2007

Recycle – Ailgylchwch

When you have finished ... - Pan na fydd angen yr adroddiad hwn arnoch mwyach ailgylchwch ef.

50% recycled – 50% wedi'i ailgylchu

This document is printed on - Argraffwyd y ddogfen hon ar Revive 50:50 Offset, a gynhyrchir gan ddefnyddio 50% o ffibr adferedig a 50% o ffibr pren gwryf. Fe'i cynhyrchir mewn melin y dyfarnwyd tystysgrif ISO 1 4001 iddi am reoli amgylcheddol. Caiff y mwydion eu cannu gan ddefnyddio proses ddi-glorin elfennol (ECF). Fe'i hargraffwyd gan Taylor Bloxham Ltd sydd wedi'i achredu ag ISO 1 4001, gan ddefnyddio inciau sy'n seiliedig ar lysiau.

WATERWAY MAP – MAP O'R DYFRFFYRDD

KEY – ALLWEDD

SCALE –GRADDFA

50 kilometres – 50 cilometr

30 miles – 30 milltir

1 Yr Alban

2 Gogledd-orllewin Lloegr

3 Swydd Efrog

4 Cymru a Siroedd y Gororau

5 Dwyrain Canolbarth Lloegr

6 Gorllewin Canolbarth Lloegr

7 De-orllewin Lloegr

8 De-ddwyrain Lloegr

9 Llundain

British Waterways Offices – Swyddfeydd Dyfrffyrdd Prydain
Managed by British Waterways - Rheolir gan Ddyfrffyrdd Prydain
Progress on restoration schemes 2006/07 – Cynnydd o ran cynlluniau adfer 2006/07
Other AINA waterways – Dyfrffyrdd eraill a reolir gan AINA

Reproduced from the Ordnance Survey mapping ... - Atgynhyrchwyd o fapiau'r Arolwg Ordnans gyda chaniatâd Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi (h) Hawlfraint y Goron. Mae atgynhyrchu anawdurdodedig yn torri hawlfraint y Goron a gall arwain at erlyn neu achos sifil. Dyfrffyrdd Prydain, 1000198 43, 2007

Mae'r map hwn yn cynnwys dyfrffyrdd a reolir gan Gymdeithas yr Awdurdodau Mordwyo Mewndirol (AINA). Mae dyfrffyrdd mewndirol eraill nas cynhwyswyd, ond fe'u ceir ar fapiau manylach (cysylltwch â BW Customer Service Centre ar 01923 201120 am ragor o wybodaeth). (h) Dyfrffyrdd Prydain 2007